

Els perills del canvi climàtic

L'entorn de milions de persones serà alterat profundament si es manté el ritme actual d'emissions de gasos a l'atmosfera

L'efecte hivernacle, el canvi climàtic i els perills que se'n poden derivar són temes que ens afecten a tots, però especialment a les generacions que ens succeiran. L'Observatori de l'Ebre, regentat pels pares jesuïtes, alerta en aquest sentit que el canvi climàtic pot fer que milions de persones es vegin afectades per alteracions profundes del seu entorn si es manté el ritme actual d'emissions de gasos a l'atmosfera. Vegem, si no, les previsions que apunta Juan José Curto, cap de la secció Solar de l'Observatori: la temperatura mitjana del planeta pujarà entre 1 i 3 o 4 °C en els pròxims cent anys; fenòmens meteorològics catastròfics com huracans, tifons, sequeres o inundacions poden ser més freqüents i intensos, mentre que, en el cas d'Espanya, un factor preocupant serà l'avenç de les zones àrides i de desert, que afectaran seriosament la zona d'Andalusia. Davant d'un panorama semblant, Juan José Curto evidencia que la solució no únicament es troba en mans de governs i de grans empreses, sinó que tots «tenim la necessitat de preservar el nostre clima, que és el que ha fet possible la nostra existència a la Terra».

Pàg. 2, 3 i 5

Instal·lacions de l'estació meteorològica de l'Observatori de l'Ebre.

Projecte comú de catequesi

Representants de les onze diòcesis participants portaven els respectius cartells.

Coincidint amb la 20a Escola d'Estiu per a Catequistes de Tarragona es va presentar, l'1 d'agost a la catedral tarragonina, el *Projecte global de catequesi* per a les diòcesis de Catalunya i les Illes. Mons. Xavier Salinas, bisbe de Tortosa i president del Secretariat Interdiocesà de Catequesi, es va encarregar de la presentació i va remarcar que aquest directori «ha de ser un punt de referència entre les diòcesis, en comunió eclesial, a l'hora de coordinar la catequesi, tot responant a l'impuls evangelitzador que ha volgut donar el Concili Provincial Tarraconense». Després de la presentació, es va celebrar una solemne eucaristia, que es va iniciar al claustre de la catedral amb onze persones que portaven els cartells de sengles diòcesis participants.

Pàg. 18

Sant Pere de Savella, una joia romànica al caire del precipici

Pàg. 16 i 17

Sumari

Pàg. 7 El Papa arriba a cada jove i l'interpel·la personalment

Pàg. 19 Lleida: el bisbe Ciuraneta visita les colònies d'estiu

Pàg. 21 Entrevista al P. Hilari Raguer sobre Carrasco i Formiguera

Pàg. 22 Vic: primeres Jornades de Formació de Càritas de Catalunya

Pàg. 26 Exposició fotogràfica: obrir els ulls al drama de les migracions

L'Església demana la pau per a Angola

El 21 de juliol va finalitzar a la capital d'Angola el Congrés per la Pau amb una crida a l'alto al foc en aquest país i amb la petició que els angolesos puguin moure's amb total llibertat com a primer pas per construir la pau. El congrés va

aplegar 250 persones. Es tractava d'una iniciativa del Moviment Pro Pace, institució fundada pels bisbes catòlics del país i oberta a altres religions i organismes.

Pàg. 6

Editorial

Un estiu més ecològic

L'estiu i les vacances acostumen a associar-se a la naturalesa. Qui més qui menys inverteix part dels seus dies de descans a gaudir dels béns naturals, ja sigui a la muntanya o a la platja. Realment és molt dur i poc gratificant quedar-se a les ciutats aquests dies de sol, sense canviar els hàbits dels mesos de treball.

Quan gaudim de les aigües del mar, de la sorra de les platges, dels boscos o dels turons, no hauríem d'oblidar dues realitats molt clares: primer que la naturalesa és un gran do de Déu que hem d'agrair diàriament i, segon, que d'aquest do preuat que ha posat el Creador en les nostres mans hem de tenir-ne cura i preservar-lo de tots els atacs que contínuament pateix.

Si volem continuar gaudint de les meravelles que ens ofereix la natura, i volem que les generacions que ens succeeixin també puguin fer-ho, hem de lluitar amb fermesa perquè no avançin els deterioraments mediambientals que pateix el nostre planeta.

Existeixen en el món moltes organitzacions catòliques clarament identificades i sensibilitzades amb els problemes ecològics. Per a aquestes entitats no es pot separar o aïllar la lluita cristiana per la justícia o contra la pobresa de la defensa del medi ambient i la denúncia del canvi climàtic. Aquesta conscienciació ecològica no hauria de ser només en grups especialitzats, sinó que hauria de ser present en tots els cristians que no podem oblidar que el Senyor Déu va posar el planeta Terra al nostre servei per dominar-lo però no per destruir-lo.

Tampoc no podem oblidar que la majoria de desastres que s'acostumen a anomenar «naturals», tenen el seu origen en els canvis climàtics o en activitats econòmiques ecològicament insostenibles. Totes les campanyes que des de les organitzacions cristianes i altres humanitàries es fan per socórrer les víctimes de molts huracans i tempestes, podrien haver-se evitat amb accions ecològi-

ques adequades a temps. Són molts els que quan succeeix una d'aquestes desgràcies mal anomenades «naturals», alcen els ulls al cel demanant explicacions a aquell Déu injust que permet semblants desgràcies per a la natura i la humanitat. Amb una bona informació, aquestes persones descobririen que en la majoria dels casos, el culpable no està dalt sinó aquí al nostre costat o en nosaltres mateixos.

Un altre problema que afecta l'estabilitat del nostre planeta és el del canvi climàtic. Molts no li donen cap importància, creuen que són exageracions dels ecologistes, altres pensen egoïstament que això no els afecta, que en tot cas afectarà els que vindran després. Els cristians hem de ser molt sensibles davant d'aquest problema, no podem crear campanyes «apocalíptiques», però sí ajudar tots els que ja ho fan a sensibilitzar la població dels seriosos problemes que patirà el nostre món si no es prenen les mesures oportunes. I no estem parlant de canvis que succeiran en països llunyans o en zones deshabitades, ens estem jugant que augmentin les zones desèrtiques del nostre país o que el mar aconsegueixi guanyar importants fragments a la terra.

Malgrat que aquests problemes ens afecten a tots, i si no a la llarga ens afectaran, és cert que els que reben més directament les conseqüències d'aquests despropòsits ecològics són els països més pobres i menys desenvolupats, on els països rics d'una forma egoïsta i com una nova forma de colonització humiliant, aconsegueixen recursos energètics a costa de la degradació ambiental d'aquests territoris.

Que aquests dies de merescut descans i de contacte amb la natura ens ajudin a augmentar la nostra consciència ecològica i ens impulsin a treballar perquè la societat sencera sigui més respectuosa amb l'obra creadora de Déu, començant per nosaltres mateixos, que hem rebut aquesta missió com un mandat directe del Creador.

Sumari

7

El missatge del Papa arriba a cada jove, que se sent interpel·lat personalment

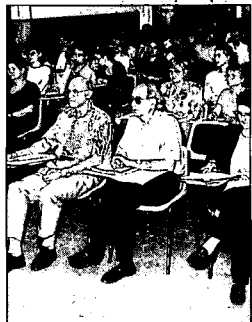
19

Lleida: el bisbe Ciuraneta visita les colònies d'estiu

21

Entrevista al P. Hilari Ragner sobre la figura de Carrasco i Formiguera

22

Vic: primeres Jornades de Formació de Càritas de Catalunya

26

Exposició fotogràfica: obrir els ulls al drama de les migracions

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Elena Garcia, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 11.180 ptes.
Reste d'Europa: 21.684 ptes.
Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.
Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

«El canvi climàtic no és apocalíptic, però sí que és preocupant»

■ Juan José Curto és cap de les seccions Solar i d'Infraestructura de l'Observatori de l'Ebre

És cert que ens preocupa l'efecte hivernacle, amb el canvi climàtic i les conseqüències negatives que se'n poden derivar. Per això hem trucat a les portes de l'Observatori de l'Ebre (Roquetes, Baix Ebre), regentat pels pares jesuïtes. El seu director, el pare Lluís Felip Alberca Silva, ha designat un laic de l'equip científic que

analitza les dades d'aquesta matèria.

Juan José Curto i Subirats, tortosí, casat i pare de dos fills, té un currículum acadèmic que garanteix la fiabilitat de les respostes. Doctor en Ciències Físiques per la Universitat de Barcelona, és titulat superior del Consell Superior d'Investigacions Científiques i professor

titular de la Universitat Ramon Llull. En l'organigrama de l'Observatori de l'Ebre, Juan José Curto figura com a cap de les seccions Solar i d'Infraestructura, i és especialista en relacions Sol-Terra. Ha publicat nombrosos articles en revistes científiques especialitzades i ha assistit a Congressos Internacionals de Geofísica.

—És el canvi climàtic un fenomen nou a la Terra?

—La meteorologia sempre ha estat variable i sempre ho serà, també el clima —entès com a estat mig de les variables meteorològiques—, però en aquest cas estem davant d'un canvi molt ràpid i aquesta vegada els humans hi hem tingut molt a veure.

—Té l'efecte hivernacle relació amb això?

—Efectivament. La Terra es conserva «calenta» gràcies al fet que l'atmosfera, i en concret el vapor d'aigua i certs gasos com el CO₂ i el metà, reté la calor emesa per la superfície de la Terra a la manera com ho fan els vidres en un hivernacle agrícola. Sense ells, la Terra tindria uns 40 °C menys i estaria completament gelada. Els grans dipòsits de carboni susceptible de transformar-se en CO₂ són l'atmosfera, la biosfera, els oceans i la litosfera (inclouent els combustibles fòssils). La transferència entre els uns i els altres és contínua però molt complexa. Hi ha un equilibri subtil entre els processos de lliurament (per exemple, la respiració) i d'absorció (per exemple, la fotosíntesi) en el que s'anomena el cicle del carboni. Tanmateix, l'home, des de fa uns 150 anys —l'època industrial—, amb la crema massiva de combustibles fòssils —gasolines, gasolis, carbó, petroli, gas natural— i la consegüent emissió de gasos a l'atmosfera, està afegint més CO₂ al ja creat de forma natural. D'aquesta manera, s'incrementa l'efecte hivernacle.

—Què hi ha de cert i què de suposició en tot el que es diu sobre aquest tema?

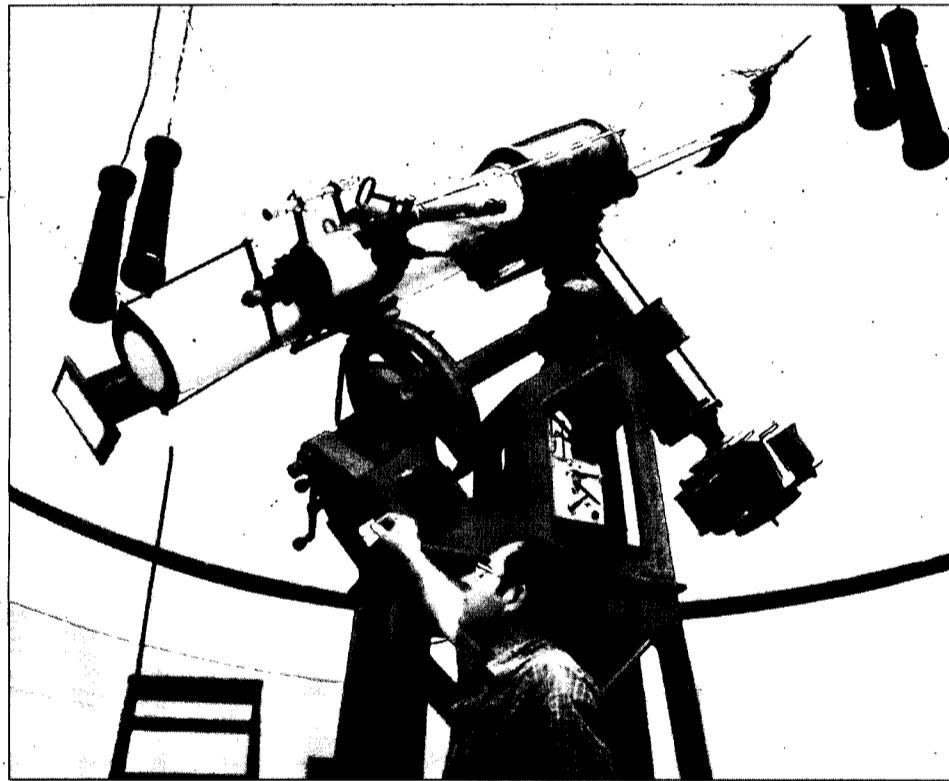
—Hi ha una sèrie de fets que es tenen per segurs. Primer, l'efecte del CO₂ (i d'altres gasos com el metà i el vapor d'aigua) a l'atmosfera reté la calor generada a la Terra per la radiació solar (efecte hivernacle). En segon lloc, està fora de tot dubte l'augment extraordinari de la concentració de CO₂ a l'atmosfera en les últimes dècades fruit de l'activitat humana (en particular, des de la revolució industrial), així com és indubtable, en tercer lloc, l'increment de la temperatura mitjana de la Terra en unes dècimes de grau en un temps molt curt.

A partir d'aquí, la ciència extrapola i fa

pronòstics de l'esdevenir. S'utilitzen models teòrics del comportament de l'atmosfera i així ens presenten escenaris futurs on, si es manté la tendència de les emissions, la temperatura de la Terra continuarà

De forma global, hi pot haver variació de la dinàmica dels corrents marins i de l'aire, i també alteracions en els casquets polars.

—Això afectarà tothom?

Telescopi Maihart en montura equatorial, des d'on diàriament es fotografia la fotosfera solar.

pujant. L'abast de les conseqüències i les mesures a prendre es troben, però, en fase de discussió.

—En concret, quins canvis es preveuen de cara al futur?

—Les previsions de la majoria de models apunten al fet que, si es manté el ritme actual d'emissions, als voltants de l'any 2100, el contingut atmosfèric de CO₂ doblarà l'existent en èpoques preindustrials. Els models preveuen que la temperatura mitjana del planeta pujarà entre 1 i 3 o 4 °C en aquests pròxims cent anys. L'augment serà més gran a les latituds altes que als tròpics. A la mateixa data, es calcula que el nivell del mar haurà augmentat uns 5 cm en terme mig. Els patrons de precipitació poden ser alterats —respecte dels que ara coneixem— en regions densament poblades i fenòmens meteorològics catastròfics com huracans, tifons, sequeres o inundacions poden ser més freqüents i intensos.

—El fenomen és global i, encara que potser hi haurà llocs on les variacions seran menys extremes, es preveu que milions de persones es poden veure afectades per alteracions profundes del seu entorn, del qual alguns depenen ja ara desesperadament. I el que és excepcional és que aquests canvis es poden produir en un termini de temps relativament curt.

—D'acord amb les previsions d'aquests models, a Espanya què pot passar?

—Probablement augmentarà la variabilitat climàtica: tindrem etapes llargues de sequera i etapes de pluges molt intenses. Un altre factor preocupant serà l'avenç de les zones àrides i de desert, que afectaran seriosament la zona d'Andalusia. D'altra banda, la pujada del nivell de les aigües farà que zones d'aiguamolls, deltes i albuferes com el Delta de l'Ebre, siguin guanyades pel mar.

—És el canvi climàtic una situació apocalíptica?

—El panorama no és apocalíptic, però sí que és preocupant. Si canvia el clima haurém de canviar força les nostres formes de vida.

—Però 2 o 3 °C no semblen un gran escalfament!

—Ja que l'atmosfera no és un sistema lineal, processos de poca magnitud poden finalment desencadenar-ne d'altres de gran intensitat. Per exemple, l'evaporació de l'aigua del mar es multiplica per un factor de deu quan la temperatura superficial passa de 28 °C. A les costes d'Indonèsia, l'aigua ronda els 26-27 °C. Una pujada d'1 o de 2 °C alteraria radicalment les condicions climàtiques d'aquella regió, de manera que es produïrien tifons freqüentment.

—Per què no s'hi posa remei immediatament?

—El problema no és fàcil, ja que la

«Es preveu que milions de persones es poden veure afectades per alteracions profundes del seu entorn»

nostra civilització moderna s'ha construït i descansa sobre el consum energètic de combustibles fòssils que inevitablement produeixen CO₂ en la seva combustió. Aquest consum està directament relacionat amb el creixement econòmic. L'adopció de noves pautes energètiques té grans repercussions —costos— econòmiques i socials. A ningú no satisfà el fet de prescindir de les coses a què estem habituats (països desenvolupats) o renunciar a arribar a tenir-les (països en vies de desenvolupament). Ara per ara no hi ha altres energies alternatives als combustibles fòssils que les substitueixin amb un avantatge complet: les nuclears no tenen resolt d'una

(Continua a la pàg. 5)

Pelegrinatges i viatges

AMB L'ASSISTÈNCIA
TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

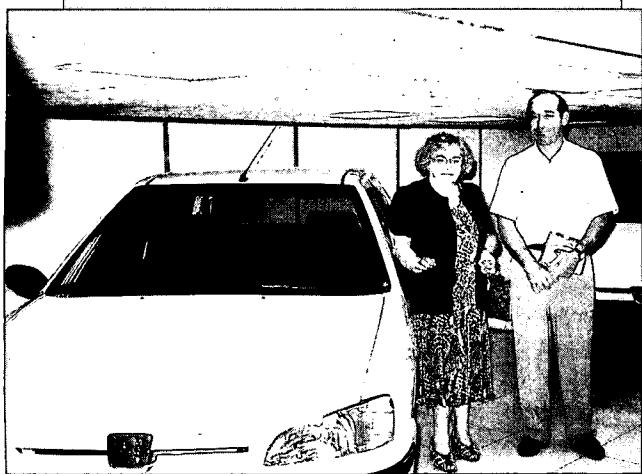
RIFA 2000

CAMPANYA ANUAL d'aportacions populars

Us fem constar en nom de
Catalunya Cristiana, tot el
nostre agraïment pel vostre
ajut en la campanya
d'enguany, la qual ha estat un
altre cop tot un èxit.

El 1r premi d'enguany ha
correspost a la senyora:
Carme Sala i Dalmau

de la Parròquia de Sant Martí
de Sentfores
Bisbat de Vic
Osona

Enhorabona, amics!

PELEGRINS DE LA PARAULA AL PAÍS DE JESÚS

TERRA SANTA

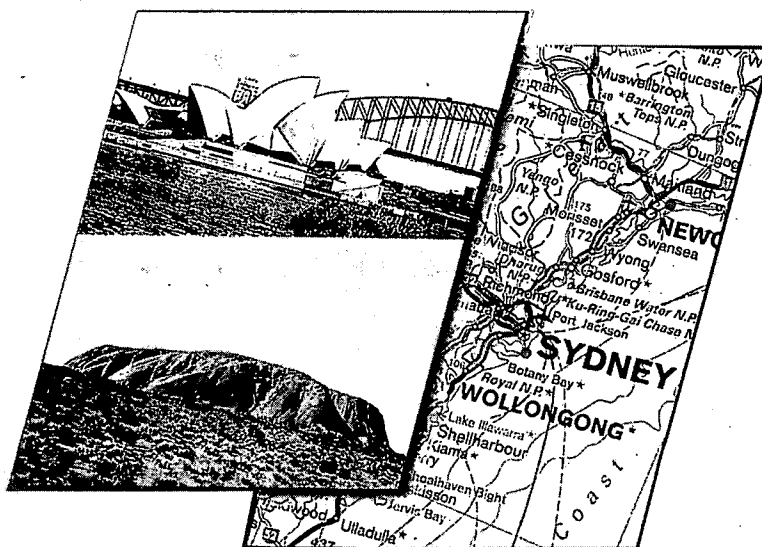
Del 27 de desembre al 3 de gener del 2001

Una manera ben eficaç de celebrar l'Any Jubilar

LES COMUNITATS HUMANES DE L'ALTRE EXTREM DEL PLANETA

Del 24 de novembre al 9 de desembre del 2000

AUSTRÀLIA

VISITANT:

- Sidney ■ Alice Esprings
- Kings Canyon ■ Ayers Rock
- Cairns ■ Katherine ■ Darwin

I ELS PARCS NACIONALS DE:

- D'Uluru
- Gran Barrera dels Corals
- Aborigen Tjapukai
- Litchfield
- Kakadu

- Vol en helicòpter
- Tren turístic
- Creuers
- Telefèric

Pensió completa

RUTA MARIANA

Del 29 d'octubre al
9 de novembre

DE LORETO A MEDJUGORJE

Santuaris de la Costa Adriàtica

Itàlia / Croàcia / Bòsnia

Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A, 08010 BARCELONA
Telèfon: 933 013 718 - Fax: 933 023 264

A V Í S

Durant el mes d'agost, les nostres oficines restaran tancades per vacances

(Ve de la pàg. 3)

manera definitiva el problema dels residus i les energies renovables —la solar, l'eòlica...— són actualment cares i per ser dispersives difícilment podran subministrar més d'un 15% de la demanda energètica.

—Des del món científic què es fa?

—Hi ha molts grups de científics que treballen intensament per esbrinar com es relacionen el complex sistema de variables que determinen el sistema climàtic per així poder valorar com evolucionarà en el futur. Ara per ara, els models encara tenen moltes limitacions i s'ha de recórrer a simplificacions de la realitat que facin tractable el problema. Així per exemple, és difícil valorar la importància dels subsistemes que eliminen el CO₂, i això comporta que en modelitzar a llarg termini es produeixi una forta discrepància en la quantificació de l'efecte hivernacle. En la mesura que es coneguin més bé les causes i els mecanismes pels quals es produeixen aquests efectes, les mesures a proposar seran més efectives. D'altra banda, s'investiguen noves formes d'extracció d'energia com la fusió nuclear o millorar el rendiment de processos generadors com la crema de gas natural.

—Quines mesures s'han pres en l'àmbit governamental?

—Un fet important en l'estudi del canvi climàtic va ser la creació del Comitè Intergovernamental del Canvi Climàtic

El Dr. Juan José Curto, durant els seus treballs d'anàlisi.

(IPCC) l'any 1988, que ha vingut generant informes tècnics de gran vàlua i ha acabat sent reconegut com un àrbitre científic per tota la comunitat. La cimera de Rio de Janeiro, celebrada l'estiu del 1992 sota els auspicis de les Nacions Unides, va reunir nombrosos països, 155 dels quals van acabar signant un conveni per establir les concentracions dels gasos hivernacle produïts per l'acció de l'home en

unes concentracions que no fessin perillar el sistema climàtic.

L'any 1997, a Kyoto, es van reunir les parts implicades amb l'objectiu de concretar les formes d'assolir els bons propòsits de Rio de Janeiro. No hi va haver unanimitat ja que es van contraposar els interessos dels països en vies de desenvolupament amb els dels països desenvolupats. Només es va arribar a un acord de

mínims, de manera que els països firmants del protocol, bàsicament els industrialitzats, es comprometien a reduir les emissions d'uns gasos determinats durant un període de temps determinat.

—Resumint, ens trobem davant del problema de l'ampolla mig plena o mig buida, segons es miri...

—Efectivament. Ara per ara els resultats són escassos, però no són nuls. Ja es té una agenda de treball futur i es té consciència d'un problema que fins fa unes dècades era totalment ignorat. Mentrestant, és important que siguem conscients que l'estalvi, l'eficàcia energètica i els usos —i no els abusos— del consum estan a la base de qualsevol reducció. Així que la solució no únicament es troba en mans de governs i de grans empreses.

Tenim la necessitat de preservar el nostre clima, que és el que ha fet possible la nostra existència a la Terra, de fluctuacions o de variacions que puguin no ser compatibles amb la vida humana. El desenvolupament d'un país i la qualitat de vida ja no s'han de mesurar únicament per indicadors econòmics, sinó també per indicadors mediambientals que tinguin en compte, a més de les realitats presents, també les realitats futures. Les generacions que ens succeiran no esperen menys de nosaltres.

J. Blanc i Bahima

Desastres «no naturals»

«A aquestes alçades, resulta impresentable i motiu de denúncia continuar preguntant-se o propagar dubtes, com fan encara alguns creadors d'opinió, tant sobre si el canvi climàtic és una realitat, com sobre si són tan greus les alteracions que l'activitat humana està provocant.» Qui parla amb tanta contundència és Antoni Salamanca, president d'Ecojustícia, associació per a la divulgació i el foment dels drets humans ambientals i la justícia ecològica. Antoni Salamanca és, així mateix, expert sobre canvi climàtic de l'IPCC (Comitè Intergovernamental del Canvi Climàtic).

Des d'Ecojustícia es dona suport al treball que du a terme Christian Aid, una de les nombroses ONG cristianes anglosaxones que consideren indivisible la denúncia del canvi climàtic i la pobresa, o el deute extern i els desastres naturals. «Els desastres naturals en països pobres i en vies de desenvolupament són, com més va, més importants i greus, i creixeran vertiginosament i fora de control si no s'atura l'escalfament global que, entre d'altres coses, provoca el canvi climàtic.» Aquesta seria una de les conclusions més importants d'un estudi efectuat per Christian Aid que ha rebut el suport d'Ecojustícia.

En aquest sentit, una de les apreciacions de l'estudi que sustenta Ecojustícia és que és un error definir com a desastres «naturals» sequeres, inundacions o huracans que afecten principalment els països en vies de desenvolupament, ja que, segons l'entitat, «el 85% dels actuals desastres naturals són evitables en tant que estan causats pel canvi climàtic originat per l'activitat econòmica humana ecològicament insostenible». Caldria parlar, en aquest sentit, de canvi climàtic i de desastres «no naturals».

El 1998, deu mil persones van morir i dos milions es van quedar sense llar a causa de l'huracà Mitch, que va afectar Hondures, Nicaragua, Guatemala i El Salvador. L'octubre del 1999, un potent cicló, amb vents de fins a 260 km/h, va arrasar durant dos dies l'estat indi d'Orissa. La tempesta va provocar més de tres mil víctimes mortals i va destruir l'habitatge de dos milions de persones. La manca d'aigua potable, d'aliments i de medicines, a més dels talls en els serveis d'electricitat i de telèfon, van afectar uns quinze milions de persones. Finalment, uns 1.500 pobles van desaparèixer a causa del cicló, i la capital de l'estat, Bhubaneswar, també va patir greus desperfectes.

Escassetat d'aigua

Tot i que els països rics emeten el 80% dels gasos d'efecte hivernacle del món, són els països en vies de desenvolupament els que en pateixen de forma més directa les conseqüències, si bé no podem obviar, per exemple, l'huracà Floyd, que va afectar tota la costa est dels Estats Units, o l'huracà Lothar, que va fer el mateix amb França. Amb tot, es preveu que en els pròxims 25 anys, cinc mil milions de persones de països en vies de desenvolupament viuran en àrees vulnerables a les inundacions i mil milions patiran les conseqüències de la pujada del nivell del mar. També en un període de 25 anys, s'haurà doblat el nombre de països amb escassetat d'aigua i això pot, d'una banda, portar els països a nous enfrontaments bèl·lics a la conquesta d'aquest bé tan necessari per a la vida i, de l'altra, augmentar el fenomen de la immigració legal o il·legal fruit de la degradació del medi ambient. Des d'Ecojustícia s'indica així mateix que els casos

El 1998, dos milions de persones es van quedar sense llar a causa de l'huracà «Mitch».

de malària es podrien elevar entre cinquanta i vuitanta milions l'any.

Un cas actual que exemplifica aquesta situació és el del nord de Mèxic, on quatre anys de sequera han obligat a emigrar cap als Estats Units 900.000 camperols, dels quals només uns 320.000 ho han aconseguit, legalment o no. Entre 1996 i 1999 l'agricultura mexicana ha vist baixar la producció de gra, cosa que ha comportat la paràlització o l'abandonament per manca d'aigua i de farratge de 6,2 milions de hectàrees.

Per tot això, des d'Ecojustícia, a banda d'instar els països industrialitzats, amb els Estats Units al capdavant, a aturar de forma immediata l'emissió de diòxid de carboni i d'altres gasos d'efecte hivernacle, s'exigeix que «els governs dels països rics aportin als països pobres diners i experiència per ajudar-los a desenvolupar fonts

netes d'energia». En aquest sentit, la idea és que els futurs acords sobre la reducció d'emissions han de començar pel principi que cada país, independentment de si és ric o pobre, té el mateix dret a l'atmosfera, cosa que vol dir que la població dels països desenvolupats, com els Estats Units o la Gran Bretanya, no han de tenir més dret a emetre gasos d'efecte hivernacle que Etiòpia o l'Índia.

De fet, actualment, és gràcies al subdesenvolupament d'aquests països que els desenvolupats poden continuar amb el seu ritme d'emissions. I és que, mentre que un 4,5% de la població mundial viu als Estats Units i emet un 25% dels gasos d'efecte hivernacle del món, un 17% de la població mundial viu a l'Índia i només emet el 4,2% d'aquest gasos. A mesura que la balança s'equilibri la contradicció serà insalvable. (C.C.)

església en el món

Angola

L'Església, compromesa amb la pau

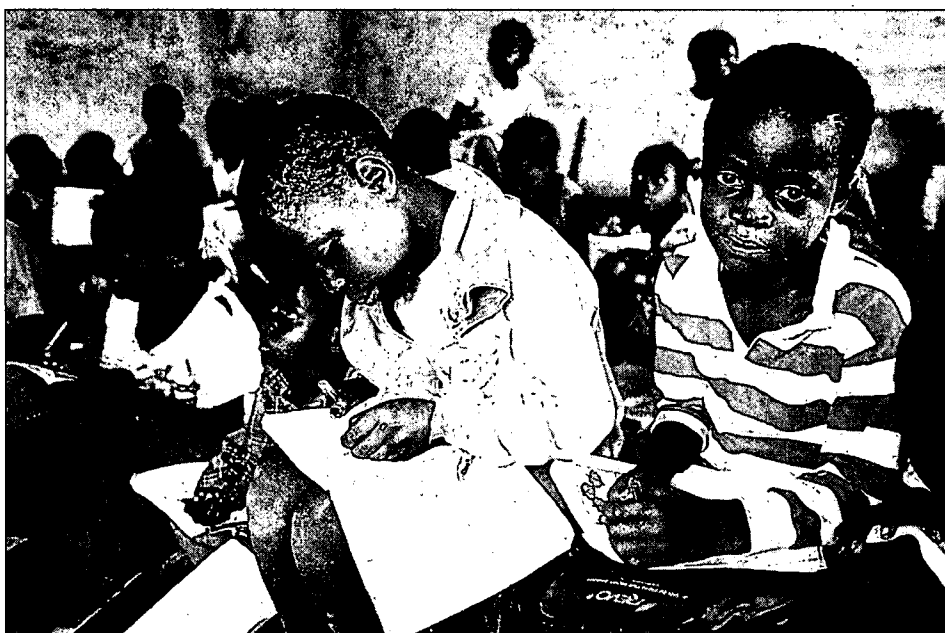
■ En un congrés internacional demana un alto el foc immediat

LUANDA.— El 21 de juliol va acabar a la capital d'Angola el Congrés per la Pau amb una crida a l'alto el foc en aquest país, ensaginat per una guerra civil que dura 25 anys, i amb la petició que els angolesos es puguin moure amb total llibertat com a primer pas per a construir la pau.

El congrés va reunir representants del més alt nivell de tots els sectors de la vida pública anglesa, en total 250 congressistes. Es tractava d'una iniciativa del Moviment Pro Pace, institució fundada pels bisbes catòlics del país i oberta a altres religions i organismes.

Entre els temes que es van parlar en el congrés en conferències o taules rodones cal destacar *La democràcia i la pau* (a càrrec de Paulo Tchilipica, ministre de Justícia d'Angola), *La tolerància i la pau* (per Daniel Ntony Nzinga, del Consell Mundial de les Esglésies a Angola), *L'ecumenisme i la pau* (pel P. Matteo Zuppi, de la Comunitat de Sant Egidi), *Els últims cinc Papes i la pau* (per Mons. Almeida Kanda, vicari general de la diòcesi d'Uíje), *Periodisme i pau* (pel P. Antonio Jaca, director de Ràdio Ecclesia) i *Els drets humans i la pau* (pel Dr. Todd Howland, cap de la Divisió per als Drets Humans de la UNOA).

Joan Pau II va enviar un missatge on exhortava els congressistes i dirigents del país a prendre «decisiones agosarades i valentes» per derrotar la violència, doncs el futur del poble angolès depèn, abans de

Nens anglesos van a l'escola en un camp de refugiats.

tot, de la pau.

A les sessions hi van participar tots els bisbes catòlics anglesos, diversos diputats tant del partit del govern com dels rebels de la Unió Nacional per a la Independència d'Angola (UNITA) i d'altres partits, dirigents d'ONG's, sacerdots, religiosos i religioses de totes les diòcesis d'Angola, pastors de diferents confessions religioses, deu seminaristes del Seminari Major de Luanda i tres convidats de cadascuna de les quinze diòcesis del país. Tot i que la presència en el congrés es va reservar als participants, tots els anglesos van poder seguir-lo en directe gràcies a la seva retransmissió per Ràdio Ecclesia, l'emissora catòlica d'Angola.

En les conclusions del congrés es va

demanar l'urgent alto el foc i la lliure circulació de ciutadans, la necessitat de promoure una educació més gran en la tolerància, en el respecte als drets humans, en un ambient de diàleg i reconciliació, amb el suport dels mitjans de comunicació social. També es va reclamar que les diòcesis, parròquies i moviments promoguin temps de reflexió i debat sobre la pau i difonguin el magisteri de l'Església al respecte.

Des del 1975, any de la independència de Portugal, Angola viu una guerra civil entre l'exèrcit i la UNITA. Els dos processos de pau promoguts per l'ONU el 1991-92 i 1994-98 no van tenir èxit. El conflicte fins al moment ha generat milions de víctimes, persones mutilades i refugiats. (Zenit)

VATICÀ

Noves instruccions per a la celebració de la missa

ROMA.— La Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments ha donat a conèixer la primera revisió en 25 anys de la Instrucció General del Missal Romà en què s'introdueixen algunes novetats. Generalment, el nou document manté els principis de l'anterior Missal Romà, tot i que conté aclariments que fonamentalment recullen les decisions preses per la Congregació en els darrers anys com a resposta a les diferents consultes. Algunes d'aquestes explicacions inclouen la prohibició explícita de portar el Leccionari en la processó d'entrada; que tan sols el sacerdot, diaca o acòlit instituit poden netejar els vasos sagrats després de la comunió; que la partició del pa eucarístic és tasca exclusiva del sacerdot i del diaca; per evitar interrompre la continuïtat de la celebració, el sacerdot no ha d'abandonar el presbiteri per donar la pau; el text és més enèrgic en demanar uniformitat en posar-se dret, de genolls o assegut com a signe d'unitat de l'assemblea; en la secció dedicada a l'adaptació cultural de la litúrgia, assenyalava que «els esforços d'inculturació no estan encaminats a la creació de noves famílies de ritus, sinó a respondre a les necessitats d'una cultura determinada». (ACI)

La Santa Seu reitera la seva postura sobre Jerusalem

ROMA.— El secretari per a les relacions amb els estats de la Santa Seu, Mons. Jean Louis Tauran, va rebre la secretaria d'Estat dels Estats Units, Madeleine Albright, amb qui va dialogar sobre les recents converses de pau a Camp David i sobre l'estatut de Jerusalem. Mons. Tauran va reiterar la posició del Vaticà sobre les condicions d'una pau justa i duradora en aquella part del món: prioritat al diàleg, respecte a les decisions internacionals i la necessitat d'un estatut especial internacionalment garantit per als llocs sants de les tres religions mono-teistes. (ACI)

ESTATS UNITS

L'ONU organitza una cimera de líders religiosos

NOVA YORK.— El 28 d'agost s'iniciarà una reunió a la seu de les Nacions Unides en què participaran representants de les principals religions del món per discutir sobre la pau. Hi assistiran més de mil personalitats religioses i analitzaran la manera en què les comunitats religioses poden cooperar amb l'ONU i donar

vida a iniciatives concretes de defensa de la pau i de lluita contra la pobresa i la protecció del medi ambient. L'Església catòlica estarà representada per una delegació guiada pel cardenal Francis Arinze, president del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós. (Zenit)

ARÀBIA SAUDITA

Cristians empresonats per posseir Bíblies

RIYADH.— A l'Aràbia Saudita els cristians acaben a la presó per possessió de Bíblies. Sovint els perseguits són catòlics filipins que s'apleguen a cases per a trobades de pregària. En els darrers dos anys, almenys 130 emigrants cristians han estat empresonats, acomiadats de la feina i repatriats. Considerada «terra sagrada», l'Aràbia Saudita no permet als fidels d'altres religions construir llocs de culte propis, ni poder celebrar el culte en privat. Tenir material no islàmic (rosaris, imatges sagrades i Bíblies) comporta el perill de ser arrestat. (Fides)

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES
per a grans persones grans

Si us plau, ajudeu-nos.

"la Caixa" c/c 2100 0681 09 0100029142

Associació Prudenci Miralles per a Ancians
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona
Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356 - NIF: G-08862781.

Els donatius desgraven un 20% del total a la declaració de l'IRPF. (Llei 30/1994).

«El missatge del Papa arriba a cada jove, que se sent interpel·lat personalment»

■ Víctor Cortizo és el responsable del Departament de Pastoral de Joventut de la Conferència Episcopal Espanyola

D'aquí cinc dies la ciutat de Roma acollirà la XV Jornada Mundial de la Joventut (JMJ). Uns cent mil joves espanyols participaran del 15 al 20 d'agost en el Jubileu de la Joventut. D'aquests, gairebé 10.000 participaran de l'estança a les diòcesis italianes del 10 al 14 d'aquest mes, i 35.000 seran a la Ciutat Eterna el 15. La resta s'hi anirà incorporant al llarg dels dies, fins que el 18 hi arribin tots per participar en la trobada amb el Papa.

—Com s'estructura la JMJ d'enguany?

—L'esquema és bàsicament tradicional. Del 10 al 14 totes les diòcesis d'Itàlia acolliran els joves que ho desitgin per a una experiència de trobada. El 15 hi haurà l'acollida dels joves pel Papa a la plaça de Sant Pere, que per primer cop els acollirà a la seva diòcesi en una JMJ. Els dies 16, 17 i 18 al matí assistirem a les catequesis i eucaristies, i a la tarda als *incontragiovanni*, que són mostres de música, art, expressions artístiques realitzades pels

fiquen en l'Església i, per què no dir-ho, l'esperança del món.

—Com es farà la peregrinació jubilar?

—La peregrinació s'inicia amb el viatge que realitzarem fins a Roma. D'alguna manera és l'inici de la peregrinació, però el matí del 19 tots els grups arribaran a peu a Tor Vergata, lloc de celebració de la trobada amb el Papa, la vetlla, per passar-hi la nit i la missa jubilar del 20. Tots els grups caminaran entre 5 i 10 km, aquesta serà la peregrinació més concreta.

dia a la seva comunitat cristiana, trobar-se amb joves de tot el món, viure aquest moment de catolicitat, sentir que Jesús està present, és una cosa molt important en les seves vides. Són moltes les experiències de vocacions laïcals i consagrades fruit d'aquests moments.

—Com aplicaran a la seva vida el que els joves viuran a Roma?

—No hem d'oblidar que ens trobem davant d'uns processos de pastoral de joventut, en els quals les JMJ són moments d'especial transcendència. De forma molt especial, el missatge del Papa als joves els parla de la seva vida com a cristians en el dia a dia en els seus ambients, optant pels pobres i els que pateixen, fent present el Regne de Déu. Als joves cristians els demana que visquin de manera més autèntica la seva vocació, que segueixin Jesús fins a l'extrem.

—Què implica per a l'Església un esdeveniment d'aquesta mena?

—Un cop més l'Església es troba amb una joventut entusiasta, que no és només el futur de l'Església, sinó que ja és el present. Són joves que en el dia a dia s'esforcen per seguir Jesús, que l'anuncien entre els seus companys, que es comprometen socialment, viuen una profunda espiritualitat i que en resum són Església allà on van. Especialment impactant és la trobada amb els bisbes, que es converteixen en uns joves més, que es contagien de l'alegria i l'ambient. Aquella proximitat és també clau d'una Església jove i missionera.

—I per a la societat?

—Els llocs on s'ha celebrat alguna JMJ han quedat impactats per aquesta joventut alegre, reponsible, esperançada, transformadora. Aquests joves tenen molt a dir en la societat, omplen d'esperança el seu futur i són la llavor de la transformació de la societat, en la construcció del Regne.

—A Roma hi haurà voluntaris espanyols, quina serà la seva missió?

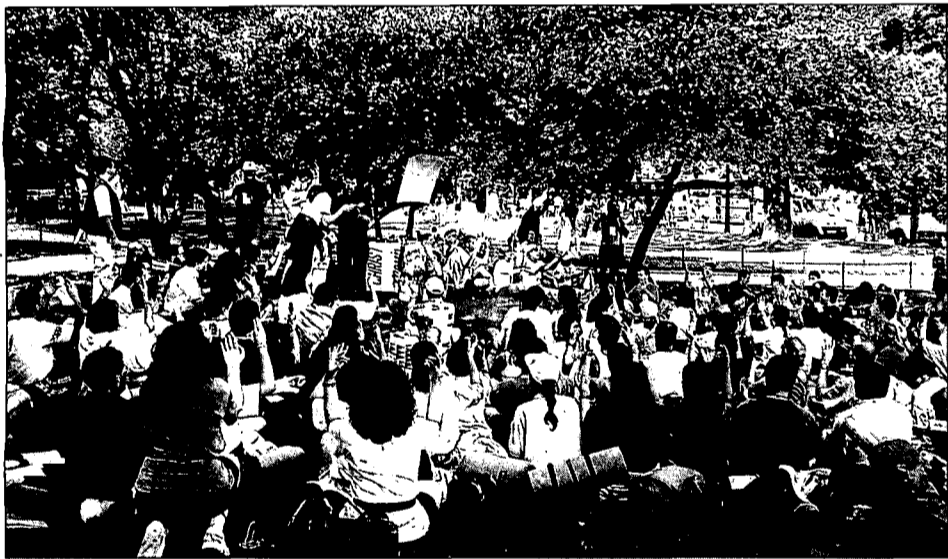

—Des del començament de l'any jubilar han acudit a Roma joves espanyols a prestar els seus serveis com a membres dels voluntaris jubilars. El nombre total serà de més de 500 durant tot l'any. 100 d'ells estaran a la JMJ. La seva tasca serà d'atenció als grups que hi acudeixen aquests dies, no només els espanyols, sinó també els d'altres països. La seva aportació consistirà a col·laborar en tota mena de tasques logístiques, orientació, animació, etc.

—Joan Pau II sempre ha mostrat una predilecció especial pels joves, què aporta la seva figura a la joventut?

—Aquesta predilecció la veiem en el fet que no existeix viatge apostòlic en què no busqui un moment de trobada amb els joves de cada país. És el Papa més sorprenent, capaç de cantar, de trencar qualsevol protocol. Això encanta els joves i és evident l'admiració que senten per ell. La diferència d'edat, lluny de ser un obstacle, es converteix en un element d'especial connexió. La seva vida i el seu missatge no passen desapercebuts per als joves, especialment el testimoni que ha donat al llarg de la seva vida i segueix donant, aquella voluntat i aquella entrega a la missió.

Rosa María Jané Chueca

Joves de la diòcesi de Barcelona en la JMJ de París el 1997.

joves participants i interessants expressions de fe i cultura. El 18 se celebraran diversos viacrucis i el moment culminant seran els dies 19 i 20 a Tor Vergata, als afores de Roma, on se celebrarà la vetlla i l'eucaristia final.

—Quins seran els moments clau?

—Tots els moments tenen una gran importància, però en destaco dos: la trobada a les diòcesis italianes, que sempre resulta una gran experiència aquesta mena de moment, per la proximitat, pel descobriment real i profund de realitats eclesials; i la vetlla del 19 i l'eucaristia del 20. Els joves se sorprenen que sent un acte massiu el missatge del Papa arriba a cada un d'ells, que se sent interpel·lat personalment.

—Quin és el missatge central de la Jornada?

—«El qui és la Paraula s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres.» Ens trobem en el Jubileu dels joves, el que podem dir que és el cor del Jubileu, no només pel seu nombre, que sens dubte serà el més elevat, sinó sobretot per tot el que els joves signi-

—Com és el jove que va a aquesta trobada?

—Som davant el que podem dir un jove-adult, un jove que està en un moment de cruïlla en la seva vida, amb totes les possibilitats de desenvolupar-se com a persona. També hi acudeixen alguns joves més propers a l'adolescència, encara que menys, el gruix està format per joves entre 21 i 27 anys. És un perfil molt general, de tota mena de nivells socioeconòmics, encara que amb un nivell d'universitaris important, però en general ens trobem amb joves reflex de la societat en què viuen.

—Què suposa una experiència com aquesta per a un jove?

—Especialment important és sempre per a aquells que hi acudeixen per primer cop. Aquest moment de comunió eclesial, els joves amb el Papa i els seus pastors, és difícil d'explicar per aquell que no viu aquest moment. Jo personalment he participat en diverses jornades, però no podré oblidar la primera vegada, a Buenos Aires, el 1987. Per al jove que viu el dia a

TERRALTA

Un nou estil d'allotjament per a estudiantes

Terralta (Col·legi Major Bonaigua)
Lluís Nicolau d'Olwer, 6
08034 Barcelona

● Tens l'oportunitat de pagar-te els estudis que desitges.

● Estudiant i treballant a la mateixa residència, amb un horari flexible i compatible amb el de les teves classes.

● Pots participar en activitats culturals i esportives.

● Ambient familiar, 100 per 100 estudiantil.

Per a més informació, tel. 932 042 062 / 629 720 401

Espanya

Els bisbes atribueixen el fracàs matrimonial a la manca de formació

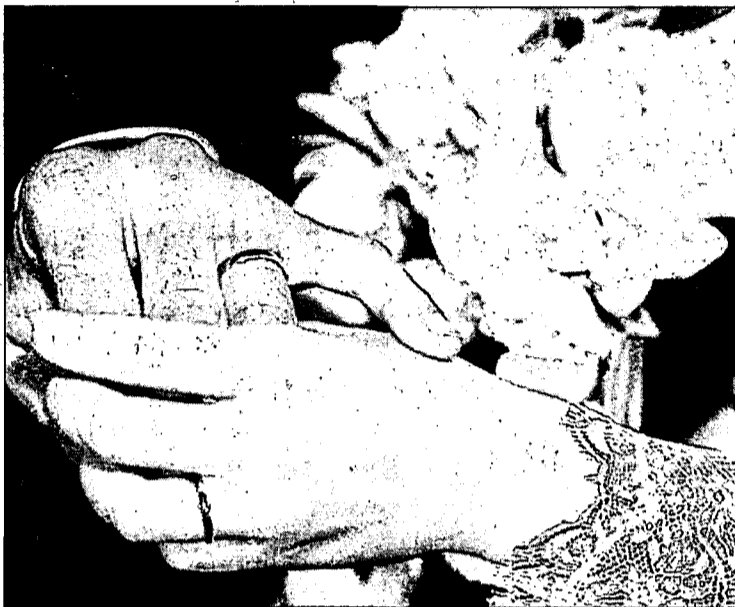
■ Acaba un curs per a responsables de Pastoral Familiar

MADRID.— Del 23 al 26 de juliol es va celebrar a El Escorial el curs de formació de responsables de Pastoral Familiar, organitzat per la Subcomissió de Família i Vida de la Conferència Episcopal Espanyola, amb el lema «La preparació al matrimoni cristià». La reunió va estar presidida per Mons. Juan Antonio Reig, bisbe de Sogorb-Castelló i president de la Subcomissió.

La Subcomissió de Família i Vida atribueix l'augment dels fracassos matrimonials a la formació escassa de moltes de les persones que es casen. Així ho recullen les conclusions del curs per a responsables de Pastoral Familiar: «Molts contraents demanen el sagrament sense la necessària formació humana i cristiana que requereixen els compromisos de la vida conjugal i familiar.» Els participants en el curs, uns cent cinquanta, van expressar el convenciment unànim que la preparació al matrimoni cristià ha de ser «un itinerari articulat i prolongat de maduració o creixement

Moltes parelles es casen sense la necessària formació.

humà i en la vida de fe». En aquest sentit, van constatar la necessitat d'ajudar els pares de les famílies cristianes perquè compleixin la seva tasca de formació en els valors i «de primera instància evangelitzadora»; d'acompanyar els

joves en el seu creixement psicoafectiu i en l'assimilació de l'evangeli en el matrimoni i la família, i de desenvolupar modalitats de grups de nuvis que puguin preparar-se en els mesos i anys previs a casar-se.

Per als responsables de Pastoral Familiar, «el clima d'esperança cristiana, per damunt de les dificultats reals, es basa en l'acció de Déu i encoratja a continuar i aprofundir en la tasca d'ajudar els joves a acollir el pla de Déu sobre el matrimoni i la família».

El bisbe de Sogorb-Castelló va posar en relleu que a les darreres dècades es du a terme, a totes les diòcesis, un esforç considerable en aquest àmbit, que s'ha traduït en fruits com la generalització de cursos de preparació al matrimoni, molt valorats pels nuvis que els fan. (C.C.)

Condemna de l'Església a la violència terrorista

MADRID.— L'Església veu amb dolor profund i inquietud la greu situació que viu Euskadi. El president de la Conferència Episcopal Espanyola, el cardenal Antonio M. Rouco, va fer una crida a la Cadena COPE a emprendre una campanya de pregària contra el terrorisme: «Davant de la gravetat del problema gairebé sembla que no es pot resoldre per mitjans humans. Hauríem de fer servir aquest recurs de la pregària perquè hi hagi un canvi moral. (...) Els cristians hauríem de recordar a mitjans que aparentment no valen res, però que en el fons són molt valuosos.» Per la seva banda, el bisbe de Sant Sebastià, Juan María Uriarte, que va ser intermediari entre el Govern i ETA durant la treva, va alertar que la cohesió social basca s'està tensant perillosament. En una homilia pronunciada a la basílica de Loiola amb motiu de la festivitat del sant va advocar pel diàleg: «Podem defensar el dret a la vida i a la llibertat, (...) i dialogar perquè el diàleg desencadena sovint dinàmiques que desborden els esquemes inicials dels interlocutors. (...) Dialogar no és claudicar, és aportar i rebre. (...) El diàleg és immensament més humà que la força bruta i la violència.» Joan Pau II també va expressar el seu «profund dolor», així com la seva «solidaritat i proximitat a les famílies de les víctimes», de l'«onada de terrorisme que arrasa aquest dies l'Estat espanyol». Aquest és el missatge que va voler transmetre després de l'assassinat de l'exgovernador civil de Guipúscoa, Juan María Jáuregui: «Renovo un cop més la condemna més enèrgica a aquests actes contra el dret a la llibertat i a la vida, tot reafirmant que cap idea o concepció social o política es pot imposar per la violència. Demano al Senyor que l'estimat poble espanyol pugui gaudir d'una convivència pacífica i d'harmonia social.» (C.C.)

EXERCICIS ESPIRITUALS

*Homes i joves,
des de 17 anys*

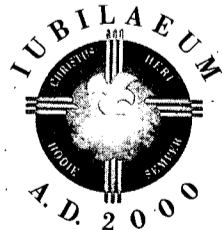
Agost, del dilluns 21
al dissabte 26

Setembre, del dilluns 18 al dissabte 23

Novembre, del dilluns 6 al dissabte 11

Desembre, del dimarts 26 al diumenge 31

Totes les tandes comencen a
les 20 h i s'acaben a les 18 h

«El goig d'un jubileu és sempre d'una manera particular el goig del perdó de les culpes, l'alegria de la conversió».
(TMA, 32)

Casa «Ntra. Sra. de Montserrat»
Plaça Font del lleó, 21
08140 Caldes de Montbui (Barcelona)
Tel./Fax: 938 654 496

Nova presidenta per a Mans Unides

MADRID.— El 27 de juliol el Comitè Executiu de la Conferència Episcopal Espanyola va escollir per unanimitat Ana Álvarez de Lara Alonso com a nova presidenta de Mans Unides. Álvarez de Lara substitueix en el càrrec Consuelo Lobo, que va dimitir el 21 de juliol per la negativa dels bisbes a donar el vistiplau a cinc de les onze candidates que aspiraven a la presidència de l'associació, segons una nota emesa per Mans Unides. El text assenyalava també que aquesta decisió dels bisbes es produeix pocs mesos després que els prelatos aprovessin una modificació dels estatuts de l'entitat: «Amb aquestes dues mesures la presidenta de Mans Unides considera que culmina un procés d'un desacord creixent per part de la Conferència Episcopal amb les línies d'aquesta organització (Mans Unides), que fa impossible la seva continuïtat en el càrrec i continuar servint en el futur als fins de

l'associació.» Ana Álvarez, seglar de la diòcesi de Madrid, va néixer a Santander el 1948. Està casada i té tres fills. És llicenciada en Història de l'Art i ha realitzat estudis a l'Escola de Documentalisme. Ha col·laborat durant set anys al Col·legi Montealto de Madrid i tres més, com a voluntària, a l'Asil de les Germanes de la Caritat de Madrid. El gener del 1995 va iniciar la seva col·laboració com a voluntària a Mans Unides. Ha estat membre del Departament d'Enllaç i responsable durant dos anys del Departament d'Operació Enllaç Oficial, on va mantenir relació intensa amb les delegacions i amb els departaments de Projectes. El 1997-1998 va ser coordinadora del Departament de Delegacions i membre del Comitè Rector i de la Comissió Permanent. Des del juny del 1998 era responsable de projectes per a Madagascar i Moçambic. (C.C.)

Carta Dominical

La virginitat de Maria i la seva significació

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Es diuen coses que no són certes de la Verge Maria. A ningú no li agrada que això passi amb la seva mare. I Maria és la nostra mare. I alguns li neguen la virginitat. Per això, en la proximitat de la commemoració de la seva Assumpció, vull parlar filialment d'aquest tema.

L'encarnació, ¿és una narració fictícia, és un midrash, una llegenda edificant, una saga, una imitació dels mites egipcis o hel·lenístics?

El fet que l'origen de l'ésser humà de Jesús en la Verge Maria, sense col·laboració de baró, no solament superi un cert límit de les possibilitats humanes, sinó una barrera absoluta, demostra la singularitat de la

figura salvífica de Jesús de Natzaret. Desborda totes les figures profètiques perquè deu el seu ésser humà immediatament i directament a la voluntat d'auto-comunicació de Déu. Com que Déu és el creador de tots i cadascun dels homes, es comunica a cada un d'ells en l'acte transcendent de la creació. Però en el cas de Crist —i només en ell, i veurem per què—, és autor de l'existència de la seva naturalesa humana, sense la intervenció d'una generació humana creada i natural. D'aquesta manera, l'home Jesús és constituït en el mitjancer escatològic de la salvació en el qual i pel qual Déu està present en tota la seva plenitud.

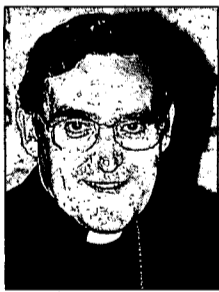
Sabent bé quines són les condicions naturals de la generació humana, Maria pregunta: «Com podrà ser això, si jo sóc verge?» (Lc 1,34). La resposta que rep no és l'explicació fisiològica d'un arbitrari fet miraculós (en el sentit d'una «infracció de les lleis naturals»). Ella només pot respondre a la crida a ser la mare del Senyor mitjançant la fe i la lliure disposició a assumir aquesta tasca a partir de la paraula revelada de Déu. El pneuma i la dinàmica de Déu que la cobriran amb la seva ombra no són causes creades subjectes a verificació empírica. La presència escatològica de Déu en la humanitat de

Jesús només és possible per la fe en la paraula omnipotent i salvífica de Déu.

Gerhard Ludwig Müller, catedràtic a Munic, a qui segueixo en els raonaments de la seva extensa Dogmàtica, recorda que no s'exclou la sexualitat per raons de decòrum i, encara menys, per raons d'hostilitat envers el cos. Al contrari, la sexualitat és una expressió més de la causalitat creada. Però Jahvè no és una creatura. Actua sobre les creatures, però no a la manera d'aquestes. I aquesta és una raó de la virginitat, perquè fonamenta una relació transcendental amb Déu en la naturalesa humana de Jesús. Jesús té així una relació transcendental exclusiva —única— amb Déu. «Per això, l'origen pneumàtic (obra de l'Esperit) de la vida de Jesús és causa i la seva concepció virginal és senyal de la seva relació filial amb el Pare, immediatament fonamentada en Déu».

La concepció per obra de l'Esperit Sant —virginal— «és necessària per a la unió de la naturalesa humana de Jesús amb la Paraula divina», i per a la inclusió immediata d'aquesta naturalesa en la «relació filial» del Logos amb el Pare. Només així es pot donar al Logos l'ésser humà de Jesús com a immediatament seu" (Epifani de Salamina).

Paraula i vida

L'Assumpció

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Maria Assumpta és un nom entranyable. Hi ha moltes mares i germanes nostres que se'n diuen. És un misteri entranyable de la Mare de Déu. El celebrem a la meitat d'aquest mes d'agost. És la festa de l'Assumpció de Maria amb cos i ànima al cel.

L'assumpció de Maria al cel és un dogma recent. El va proclamar el papa Pius XII l'any 1950. La veritat de l'assumpció ha estat reafirmada pel Concili Vaticà II, que expressa així la fe de l'Església: «La Verge Immaculada, que havia estat preservada de qualsevol taca de pecat original, acabat el curs de la seva vida terrenal fou emportada amb cos i ànima vers la glòria del cel i exaltada per Déu en qualitat de Reina de l'univers, perquè tingués una més plena semblança amb el seu Fill, Senyor dels senyors i vencedor del pecat i de la mort.»

L'assumpció de la Mare de Déu és una participació singular a la resurrecció del seu Fill i una anticipació de la resurrecció dels altres cristians.

La litúrgia bizantina celebra aquesta meravella que Déu féu en Maria amb aquestes paraules: «A l'hora de l'infantament heu guardat la virginitat; a l'hora de la dormició no heu deixat el món, oh Mare de Déu! Us heu unit a la font de la Vida, vos que heu concebut Déu vivent i que, amb les vostres pregàries, deslliuràreu les nostres ànimes de la mort.»

La Mare del Crist és glorificada com a «reina universal». Aquella que en l'anunciació es definí com a «esclava del Senyor», imità durant tota la seva vida terrenal fidelment el que vingué a fer el seu Fill, és a dir, «a servir i donar la seva vida». Maria, assumpta al cel, no acaba aquell servei salvífic, sinó que el continua «fins a la consumació perpètua de tots els elegits», manifestant així la seva mediació maternal.

El Concili Vaticà II afirma que Maria assumpta al cel «no s'ha desentès de la seva dedicació salvadora, sinó que amb la seva intercessió múltiple continua procurant-nos els dons de la salvació eterna». Maria, amb la seva caritat maternal té cura dels germans del

El 15 d'agost l'Església celebra l'Assumpció de la Mare de Déu. El pintor francès Nicolas Poussin reflecteix en aquesta obra, notable per la serenitat i l'equilibri, Maria Assumpta.

seu Fill que encara peregrinen i es troben en perills i angoixes fins que siguin conduïts a la pàtria benaurada. Així ho afirma Joan Pau II quan diu que «la glòria de servir no deixa de ser exaltació reial; assumpta al cel, Maria no acaba aquell servei salvífic».

opinió

Zoom

Les esperances que el primer ministre d'Israel Ehud Barak i el president palestí Iàsser Arafat, reunits a Camp David sota els auspicis del president americà Bill Clinton, arribessin a un acord que instaurés la pau entre israelians i palestins, s'han esfumat després del fracàs de les negociacions. □ Es pensa aprendre-les el vinent setembre. És molt difícil arribar a cap acord quan la intransigència d'uns i altres fa infranquejables els obstacles. Possiblement el més decebut haurà estat Bill Clinton, que somiava amb un gran èxit diplomàtic per coronar el seu mandat.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Celebrem la misericòrdia de Déu Pare

Periodísticament la notícia d'avui ve un xic endarrerida, però no ha perdut actualitat. La primera canonització del Gran Jubileu del 2000 fou la de sor Faustina Kowalska, la humil filla de Polònia i gran apòstol de la Divina Misericòrdia. La cerimònia tingué lloc el 30 d'abril, segon Diumenge de Pasqua.

Sor Faustina va néixer l'any 1905 i va morir l'any 1938 al convent de les Germanes de la Mare de Déu de la Misericòrdia. En el convent portava una vida silenciosa, de treball, de pregària i de sacrifici. Va rebre del Senyor dons extraordinaris, com ara el do de profecia i els estigmes de Crist crucificat, acompanyats de grans sofriments.

A aquesta dona modesta, desconeguda, sense cap preparació científica, que treballava de cuinera, jardiner

i portera, Jesús li confià la missió d'anunciar pel món la seva misericòrdia divina.

En l'homilia de la canonització, el papa Joan Pau II va revelar que el segon Diumenge de Pasqua «d'ara endavant se'n dirà en tota l'Església Diumenge de la Divina Misericòrdia». I va afegir: «Crist ens ha ensenyat que l'home no només rep i experimenta la misericòrdia de Déu, sinó que també està cridat a fer misericòrdia en els altres. Benaurats els misericordiosos perquè obtindran misericòrdia. Jesús va inclinar-se sobre tota misèria humana, material i espiritual...»

Amb aquesta canonització, el Sant Pare ha volgut transmetre un missatge molt important al nou mil·lenni: aprendre i conèixer cada dia més el veritable rostre de Déu i el veritable rostre dels germans, i el perdó que hem d'exercir amb tothom com a testimoni del perdó diví.

Amb encert, el franciscà polonès fra Leonard Orec escriu: «Sor Faustina proclamava la revelació de la misericòrdia divina donant l'exemple d'una absoluta confiança en Déu Pare i tenint una contínua actitud misericordiosa envers el pròxim. Les possibles revelacions de sor Faustina són privades. No afegixen res de nou al dipòsit de la fe transmès una vegada per sempre pels apòstols, però són certament un signe que els carismes no han desaparegut a l'Església i que l'Esperit Sant pot fins i tot en els nostres dies concedir dons especials a persones escollides.»

Sor Faustina Kowalska ha estat una d'aquestes persones escollides.

Notes insignificants

Germà Adrià

Els primers llocs

Els primers llocs. Els llocs d'autoritat. De preferència. De distinció. Es reserven per als homes d'autoritat o d'alt rang, o els distingits.

I als capellans i frares sovint també ens són reservats. O ens els preparem nosaltres mateixos; i ens agrada. No sé si en aquests primers llocs que tant ens complauen (no ho podem negar), s'asseu Jesucrist al nostre costat. Hi hagué un temps en què ser «capellà», portar l'«hàbit», et proporcionava molts avantatges. I a molts... «ens agradava».

Però seguim esperant o desitjant consideracions o privilegis o reconeixements o distincions.

No fa gaire vaig assistir a un casament. I a dos religiosos i dos sacerdots ens van fer seure a la taula dels nuvis i els pares. La «presidència»... Jo, ni els coneixia; i hi havia germans i oncles dels nuvis que es van asseure en altres taules. Ens van tenir en consideració perquè «érem...». Hauria calgut que nosaltres, els quatre, haguéssim cedit els llocs de la presidència a d'altres parents... No ho vam fer.

Ens segueixen agradant butaques preferents, i nosaltres mateixos ens les busquem en cerimònies religioses (en les quals som els «amfitrions»). I sembla que a moltes «autoritats religioses» els agrada poder figurar al costat de les autoritats anomenades civils, i que tothom les saludi amb respecte, fins i tot les altres autoritats.

I ens agrada que ens cedeixin el lloc, que ens besin els anells, que ens reservin llocs distingits... Nosaltres ens tenim com a «representants» més directes de Déu, o almenys, representants més genuïns de la Santa Església, i com a representants més directes, no ens ofenen els privilegis. Encara que després ens declarem els servents dels servents de Déu. Encara que després proclamem que som l'Església dels pobres. Encara que proclamem que els pobres són els predilectes de Déu...

Però si són els predilectes, per què no reservem els seients distingits per a ells? Per què no els besem a ells les mans, ja que segurament no portin anells o almenys anells dignes de ser besats?

Per què, si ens tenim pels seguidors més fidels de Jesucrist, no fem el que Ell ens va dir, ocupar els darrers llocs? Què és el que ens deu distingir avui més que mai als religiosos i sacerdots? No ens distingeix la sotana (perquè ja ha passat de moda). A tot estirar, ens deu distingir el collet blanc...

Però, què ens hauria de distingir, si és que alguna cosa ens ha de distingir? No deu ser l'amor, fet dia a dia, en el servei i l'atenció als altres? No deu ser l'actitud d'acollida i de diàleg? No deu ser la nostra vida diàfana a la llum de l'evangeli? No deu ser la nostra naturalitat en parlar de Crist Senyor? No deu ser ocupar els darrers llocs per així estar a disposició dels més oblidats i arraconats?

Punt de vista

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista

**El desfiament
dels nous
areòpags juvenils**

Pròximament celebrarem la 15a Jornada Mundial de la Joventut, que coincideix amb el Jubileu dels Joves del 2000. Serà a Roma, del 15 al 20 d'agost. Es preveu que una multitud de joves, d'arreu del món, inundi la ciutat del Tíber.

En efecte, de nou, el papa Wojtyła ens convoca a tots: els joves en edat i esperit. I ho fa en un moment simbòlic per als cristians i per a l'Església. Per això, el missatge de Joan Pau II als joves anirà dirigit a encendre aquells cors necessitats d'una veu amiga i espiritual, que torni a omplir les seves expectatives i els seus projectes d'esperança.

L'esdeveniment serà clau per a l'Església del segle XXI. El món juvenil es troba submergit i còmode en una mena de comunicació que a l'adult li costa molt fer seva. La música, la imatge, el joc electrònic, la realitat virtual l'empresonen en una anticultura que corre el perill de no crear ponts amb la realitat i l'intercanvi.

A més, en un clima de llibertat aparent, no es deixa lliures els joves per prendre decisions que vagin més enllà de la normalitat: escola, universitat, treball, discoteca, relacions afectives... Molts pares i educadors aixequen un mur davant opcions de canvis que incideixen profundament en les seves vides: voluntariat, experiència missionera o catequètica, servei civil, vida de comunitat, participació en projectes que s'apartin del món familiar, etc... Aquesta llibertat radicalment esbiaixada els ofega i du en ella mateixa a la incapacitat de projectar les seves vides sobre alguna cosa que valgui la pena.

Malgrat això, la petició més insistent que els joves

presenten a l'Església és la d'interpretar la seva nova i difusa demanda religiosa.

És clar que les ideologies han mort i l'exigència d'anar més enllà de la materialitat creix dia a dia. Molts es conformen amb un consumisme religiós *light* en front d'un plantejament espiritual que emocionï i marqui les seves vides. Els joves d'ara no tenen els complexos positivistes de fa uns anys en fer front al problema religiós. Per això, exigeixen una nova espiritualitat i cerquen la radicalitat. Una nova espiritualitat amb exigència d'unitat, de silenci, de concentració sobre si, orientada cap a l'equilibri. Necessiten pares espirituals en sentit ampli, que ajudin el jove a retenir a les seves mans la vida.

I la radicalitat. La joventut sent, avui més que ahir, la necessitat de donar unitat profunda a la seva vida, radicant-la en el centre de la fe. Desitgen anar al cor de l'experiència religiosa. Demanen més espiritualitat i menys teologia barata de manual. Veuen la urgència de ser explícits, radicals i centrats en allò essencial.

Què li toca a l'Església? Wojtyła ho té molt clar i ho comunicarà sense por al llarg de la Jornada. L'atractiu personal i l'espiritualitat del papa polonès s'encamina cap a l'anunci de la fe en els nous areòpags del món juvenil. Insertar l'Evangeli a l'estil paulí, és a dir, oferint-lo als joves d'un equip de futbol, a nois que van a la discoteca, a adolescents que s'exerciten en aventures impossibles, a joves que intenten posar en peu una banda musical a les tantes de la matinada...

L'Església ha d'animar els nous evangelitzadors a oblidar actituds de prepotència, l'exagerada intel·lectualització de la fe, o l'ús de la pastoral juvenil només en alguns llenguatges... I en veurem els fruits: presència de molts educadors i cursos per animadors, el creixement del voluntariat, la canalització cristiana de les inquietuds juvenils, l'anhelat apropament dels joves a l'Església...

El papa Wojtyła, amb el seu llenguatge que connecta a la primera amb la joventut, tornarà a motivar l'impuls de la pastoral juvenil. I ens toca a nosaltres projectar a la pràctica les seves directrius. Passar de la pastoral del bonsai a la pastoral de la convocatòria, cercant la implicació de tots els joves a la barca de Pere. Convidar-los a redescobrir en les seves vides l'autèntic sentit que omple i fa feliç: Jesús de Natzaret.

*saber esoltar***La Mare de Déu d'Agost**

El 15 d'agost és l'Assumpció de la Mare de Déu. Recordo, com a composició de lloc, l'església de la «Dormició de Maria» a la ciutat de Jerusalem. L'estàtua de la Mare de Déu evoca magnífics pensaments d'exaltació. El missal les recull amb aquestes expressions: «S'han dit de vós coses glòries, oh Maria: avui heu estat exaltada sobre els estols dels àngels i triomfeu amb Crist per sempre.»

La Verge, vertadera arca de l'aliança pel fet de ser portadora del Verb encarnat, lliurà la seva voluntat a Déu. Fins al punt de proclamar-se'n esclava. Ho afirmà segura que esdevenia així la dona més lliure de la història. Maria de Natzaret fou lúcida amb la llum de l'Esperit. Apostà sempre pel millor. Atenta a la Paraula, estava disposada a donar el seu «sí» a l'Únic que fa «meravelles». Així es realitzà el prodigi més admirable: el Fill únic de Déu, tan esperat, esquinçava els núvols, i penetrava en la història humana. Les promeses divines donaven pas a la realitat. Era diàfan que Déu és ric en misericòrdia i que estima aquells que crea a la seva imatge i semblança. Resulta que la dona promesa, al Paradís, com a enemiga implacable del Maligne, era la Mare de Déu. És clar que la misericòrdia divina

és més gran que el cor d'un pare i que les entranyes d'una mare.

Celebrèrem enguany el segon mil·lenni de l'encarnació del Fill de Déu. Adorem el misteri de Déu. Al costat contemplem la Benaurada Verge Maria. És la princesa enjoiada al costat del Rei, Crist. És l'alegria dels àngels i la reina coronada amb dotze estrelles. És la Verge de la caritat. L'assumpta que és coronada de glòria. «Imatge i primícia de l'Església gloriosa, model d'esperança certa i consol del poble que camina.» La Mare de l'autor de la vida té un lloc privilegiat al cel. Això conforta i ens mou a l'acció de gràcies.

És any sant. I admirem el misteri de la maternitat de Maria. Ella és model de fe viscuda. Dona dòcil a l'Esperit, dona del silenci, de l'escolta, de l'esperança. Exemple d'amor perfecte a Déu i al proïsme. Maria té un gran paper en la història de la salvació: ser la Mare del Salvador esperat. Com ella hem de saber fer tot el que Crist ens digui.

Reina al cel assumpta, pregueu per nosaltres!

Joan Guiteras i Vilanova

*a propòsit de...***En el país
de Jesús**

Quan un és a Terra Santa no pot escriure més que sobre Terra Santa. Encara que aquí tot ens estimuli a pensar en els altres, això darrer és cert sobretot en el cas dels qui hi hem peregrinat més d'una vegada, l'experiència té llavors la profunditat d'uns exercicis espirituals.

Venir, viatjar per Terra Santa, és molt diferent a que et portin i et duguin per Terra Santa, com per desgràcia els passa a tants. Tinc la sort de poder-me desplaçar lliurement sense estar encaixonat a l'horari i als llocs que ha preparat una agència de viatges, amb més o menys encert. La cosa resulta més plaent quan un recorda un indret, amb les seves vivències anteriors, i pensa en les persones que el van acompanyar en ocasions anteriors. Però passa per un mal tràngol quan desitja anar a un lloc a renovar una pregària, reviu un text bíblic, recordar-se de companyies entranyables, i comprova que el paratge està abandonat o brut. Us entren ganes de plorar, després d'haver llegit tants cops l'episodi de Mambré, que heu gaudit de la contemplació de les icones orientals que han convertit el passatge en una revelació anticipada de la Santíssima Trinitat, i il·lusionats cerqueu l'indret i us costa arribar-hi, perquè ja ningú sap on són, i quan el trobeu el veieu sense visitants, sense cartells indicadors, sense les restes de mosaic que hi havíeu vist d'altres vegades.

Per a més sarcasme, el xofer ha preguntat a un del lloc, el qui té les claus del recinte, que què té d'especial l'indret i com a resposta li han dit que allà, a Mambré, Abraham havia aixecat la primera mesquita (*sic*). Comprovó, com sempre, que a Hebron, a la caverna de Makpelà, on reposen les restes de l'amic de Déu, on hi ha el nostre pare en la fè, es veuen únicament fidels mahometans que resen o simplement s'hi estan (dic això perquè hi hem vist un bon home amb la mirada dirigida a la Meca que escoltava un transistor). També abunden jueus a dins i a fora, que diríeu que resen provocativament, per afirmar que tenen espais que són seus i que al seu costat el seu exèrcit els protegeix. Podem, llavors, no lamentar l'absència de cristians? La font del diaca Felip, on es va iniciar l'evangelització d'Àfrica, gairebé està cegada. Han col·locat en el lloc de les canelles d'aigua, un gran dipòsit de ferro i els seus tubs corresponents.

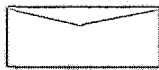
Cal tenir en compte que es pot viatjar sense perill per tots els llocs, però els itineraris dels viatgers continuen sent els mateixos, i així pateix grans mancances el qui confia el seu viatge a simples empreses comercials, malgrat que pomposament s'anomenin agències de pelegrins... Sorprenen gratament els llocs encomanats a la custòdia franciscana. Cada dia estan més documentats i adaptats. El petit món dels frares menors, amb la seva atenció al pelegrí, les seves obres assistencials, centres educatius i institucions d'investigació arqueològica, és admirable. Em sento enormement honorat per l'amistat que em concedeixen.

Malgrat tot això, a Terra Santa es viu, quasi sensorialment, el misteri del Déu encarnat i la riquesa i varietat de les seves esglésies, que formen una única i indivisa Església, encara que soni a paradoxa, perquè ho és.

P-J Ynaraja,

Capellà del Montanyà (ynaraja@retemail.es)

Cartes del lector

□ S'ha renovat l'Església?

Sr. Director,

L'Església ha de buscar renovar el seu discurs i tot el que fa referència al seu corpus integrant i evolutiu, ja que en els darrers anys s'ha vist com algunes iniciatives innovadores eren solapades pel seu poder iniciàtic davant de la posició d'ostracisme en què es troba l'Església i que ha de superar si no es vol quedar enrere. L'Església ha de buscar aquest terreny que ha perdut i per fer-ho ha de connectar amb la realitat actual. Sense això, l'Església i la comunitat que representa no avançarà.

NÚRIA BOMBARDÓ I CODINA
Bellaterra

■ El temps

Sr. Director,

Els presentadors del temps a la televisió, si parlen del dilluns i les dades del temps són que plourà, diuen que plourà. En canvi, si el dissabte fan el pronòstic del diumenge, encara que les dades del satèl·lit indiquin que el diumenge plourà, ho diuen de manera que, sense contradir massa els esdeveniments, satisfaguin els telespectadors. Perquè els que pensen sortir el diumenge, surtin. I encara que els plougui, diran que ha fet bon temps.

Aquesta estratègia no tindria importància si no hagués entrat també en el discurs polític, en la interpretació de la història i fins i tot en la interpretació dels secrets de Fàtima. Avui no hi ha res que sigui veritat del tot ni mentida del tot. És la teoria de Montaigne i la meva.

Mn. PERE CAMPÀS BONAY
L'Estany

■ Santa Maria Magdalena

Sr. Director,

Permeteu-me una puntualització sobre una afirmació apareguda al vostre setmanari. Recentment va dedicar la secció «El sant del mes» a santa Maria Magdalena. S'hi afirmava que «la litúrgia romana identifica» totes tres dones

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Bojos d'alegria!

Sr. Director,

Fa anys que sóc afeccionat a fer caminades pel bosc, i ara més que mai, ja que dispo de més temps. Darrerament, en aquestes passejades, vaig conèixer un home amb el mateix hobby. A còpia de trobar-nos dia rere dia, vam començar a tractar-nos i, així, vaig saber que era missioner. Explicar-ne, ara i aquí, el seu historial seria massa llarg, però no em vull estar de dir que és una d'aquelles persones que irradien la bondat de Déu i que, del missatge de Jesucrist d'amor i servei als altres, n'han fet el motiu i el fonament de la seva existència.

De sobte, però, vaig deixar de trobar-me'l. Vaig donar per fet que havia tornat a missions, tot i que em constava que estava jubilat. Al cap d'algunes setmanes, me'l vaig trobar pel carrer. Ens vam saludar efusivament i li vaig expressar la meva sorpresa per trobar-lo ací quan el creia tan lluny. Ell em va dir: «Tinc un càncer.» Em vaig quedar sangglaçat, petrificat, i, fent un gran esforç, li vaig preguntar com l'ajudava la fe en aquesta circumstància. Ell em va respondre que «si ens fos donat de veure la veritable joia, l'autèntica felicitat que ens espera, ens tornariem bojos d'alegria!» I quinze dies després, ara passejant pel bosc, hi va afegir: «Saps?, pensant en la nova estada, em sento, com sempre, un home esperançat i optimista.»

I, per acabar, us ben asseguro que aquestes paraules tan contundents i fermes, que venien de boca seva, m'han colpit molt més que les mil i una homilies escoltades al llarg de la meva vida.

JOAN GASULL i CASTELLS
La Garriga

de l'Evangeli amb el nom de Maria Magdalena. Això podia ser veritat abans del Concili Vaticà II, però ara ja no ho és. Ho deixen ben clar els autors del nou calendari litúrgic en el llibre *Calendarium romanum* (editio typica vaticana, 1969).

MANUEL CASANOVES i CASALS,
c.m.f. Vic

■ Els immigrants també són persones!

Sr. Director,

M'agradaria contestar la carta publicada en el número 1.088, corresponent al 27 de juliol passat, titulada «Immigració,

què fer?», signada per Hortènsia Assens. És cert que la immigració és un problema greu que ens afecta de manera molt directa, però crec que la Sra. Assens s'equivoca en totes i cadascuna de les solucions que ens ofereix.

El primer problema és que tots, i m'incloc jo mateix, tractem els immigrants com si realment fossin diferents a nosaltres, com si no tinguessin els mateixos drets, i encara que no en siguem conscients sento dir-li que això sí que és xenofòbia. Tots, i dic tots, som fills de Déu i això és el que ens fa iguals. Tots som persones i tenim la mateixa dignitat per sobre dels drets que creiem tenir per haver nascut en un lloc o en un altre.

Tinc 27 anys i no tinc un habitatge de

propietat, però no crec que jo tingui més dret que ningú a tenir-lo. Aplaudeixo qualsevol iniciativa que vagi encaminada a tractar els immigrants amb un mínim de dignitat, ja que als seus països no poden tenir-la. Ells són pobres i jo sóc ric; tinc un sostre, un plat de menjar i un munt de coses que segurament no són més que un luxe i ells, gràcies a persones que es preocupen perquè tinguin un mínim, poden dormir en una tenda de campanya. M'entristeix que les nostres consciències es tranquil·litzin en pensar que ells tenen un bocí de pa, una mica d'arròs i una tenda de campanya.

És evident que el problema de la immigració passa per una solució única i és que aquests països puguin desenvolupar-se. De ben segur que d'aquesta manera els nostres germans africans o sud-americans es quedarien a casa amb la seva família, però crec que els països rics preferim seguir abusant d'ells. Així que no hi ha solució possible; l'únic que podem fer és acollir-los amb els braços oberts i aprendre d'ells com ells aprenen de nosaltres, i així conviure amb un xic de fraternitat.

Per acabar, cito unes paraules que vaig llegir no sé on: «Només desapareixerà la pobresa si jo, que sóc ric, decideixo lliurement ser una mica menys ric perquè algú deixi de ser pobre.»

ALEXIS RODRÍGUEZ
L'Hospitalet de Llobregat

■ Obres als carrers i drets humans

Sr. Director,

Fan obres als carrers i ens molesten els sorolls estridents tot i tenint la finestra tancada. Són produïts per unes taladradors que foraden els maons amb l'esforç d'un xicot amb musculatura jove que agafa aquesta feina perquè no en troba una altra, sense adonar-se que està perjudicant el seu cos amb aquesta trepidació. Tampoc no porten res per protegir-se les orelles del soroll.

Tants savis que rumien per inventar bombes cada dia més complicades i a cap d'ells se li ha acudit descobrir una compressor que funcioni apretant un botó. Incomprensible, oi?

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

GESMOR
DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truquen al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

Pa del cel, pa dels àngels

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Ha estat una felicitat coincidència la de l'any 2000 amb el leccionari B: ens ha donat l'oportunitat d'escoltar, en la litúrgia dominical d'algunes setmanes d'estiu, el capítol 6 de l'evangeli de Joan en el context del Jubileu de l'Encarnació. Coneixem el text, i sabem com s'hi parla de l'Eucaristia d'una manera íntimament enllaçada amb el misteri de l'encarnació. Sabem també com el Papa ha subratllat des de la preparació del Jubileu el caràcter intensament eucarístic que ha de tenir aquesta celebració.

El manà, «Pa del Cel»

Un element fonamental de referència en tot el discurs del capítol 6 de sant Joan és el manà, l'aliment d'Israel en el desert. Llegint el text, ens adonem que els jueus fan del manà una mena de desafiament a Jesús. Enfront dels pans i dels peixos que Jesús els ha repartit hi posen la seva fe tradicional: Moisès va aconseguir molt més! És el que descriu el salm de la història d'Israel: «(El Senyor) donà ordres

als núvols i obrí els batents del cel, perquè ploqués damunt d'ells l'aliment del manà, el do del seu blat celestial. Els homes van menjar el pa dels àngels, les provisions abundants que els enviava» (Salm 77,23-25). Aquí la paraula «cel» equival a «do de Déu», i «pa dels àngels» és una manera d'indicar la mediació del do (Déu se serveix dels àngels en les seves obres: vegeu, per exemple, el salm 90), no pas que els àngels tinguin un pa per menjar. El sentit de l'Esclat és que el manà fou un aliment extraordinari donat per Déu al seu poble, per la intercessió de Moisès. Els jueus segurament s'excediren en la interpretació.

Jesús, «el pa baixat del cel»

Les paraules de Jesús són rotundament afirmatives: el veritable pa del cel és ell, perquè ningú com ell és el do de Déu, l'enviat del Pare. És exactament el mateix que ja havia dit a Nicodem: «Ningú no ha pujat mai al cel, fora d'aquell qui n'ha baixat, el Fill de l'home... Déu ha estimat

tant el món, que ha donat el seu Fill únic...» (Joan 3,13-16). Aquest «baixar del cel» no s'ha fet d'una manera fantasmal, sino per la «carn». «El qui és la Paraula s'ha fet carn i ha habitat entre nosaltres» (Joan 1, 14).

Aquesta relació de l'Eucaristia amb l'Encarnació no és, doncs, quelcom afegit a l'Eucaristia, sinó quelcom absolutament essencial. És evident que sense l'encarnació no tindríem l'Eucaristia, però també és cert que sense l'Eucaristia la presència de Crist entre nosaltres fins a la fi dels segles, no tindria el sentit ple i realista que té en la fe de l'Església. «L'Eucaristia és la continuïtat del do de l'Encarnació» (Joan Pau II).

El llenguatge eucarístic

Les frases i les imatges bíbliques de l'Antic Testament han estat i són utilitzades legítimament per l'Església per parlar de l'Eucaristia. N'hi ha prou amb prendre l'ofici de la solemnitat del Corpus, sobretot en la seva construcció original, per comprovar-ho. Durant segles hem recitat

aquell verset del llibre de la Saviesa 16,20 que fa la lloança del manà: *Panem de coelo praestitisti eis...* De la mateixa manera la fórmula «pa dels àngels» ha donat origen a imatges en les quals l'Eucaristia és portada per àngels als qui combreguen.

És important explicar el que valen aquestes imatges per tal de no interpretar-les d'una manera gairebé material, sinó en perfecta sintonia amb les paraules de Jesús. Ell és el veritable «baixat» del cel, és a dir, el do del Pare als homes. I és Ell el terme de la nostra adoració, i Ell el qui se'ns dona en comunió de vida, a través d'aquesta apariència del pa i del calze que resten després que el pa i el vi han passat a ésser el cos i la sang del Senyor, en la celebració litúrgica.

Independenentment de la celebració i de la reserva eucarístiques, «no hi ha pa del cel» ni «pa dels àngels». Al cel no hi ha pas sagraments, ni els àngels són ministres de l'Eucaristia. Això sí: l'Eucaristia és ben bé aliment celestial, perquè el qui hi és present és el cel mateix: el Crist gloriós, el que seu a la dreta del Pare.

petites homilies

«Imiteu el vostre Pare»

Josep M. Aragonès,

rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La raó que dona sant Pau a l'hora de proclamar aquesta consigna, és perquè som de la mateixa família. Oi que *sou fills estimats de Déu?* Doncs *imiteu el vostre Pare*. Que, en veure-us, tothom pugui reconèixer en vosaltres els trets de Déu. Fets a imatge i semblança d'ell, el nostre compromís de no estrafer el rostre patern és molt gran. Una mica aquí hi ha el fonament d'allò que en diem l'esperit missioner dels cristians. Ajudar els altres a descobrir els trets de Déu en el món, i quins són aquests trets? El primer i principal és l'amor. *Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist.*

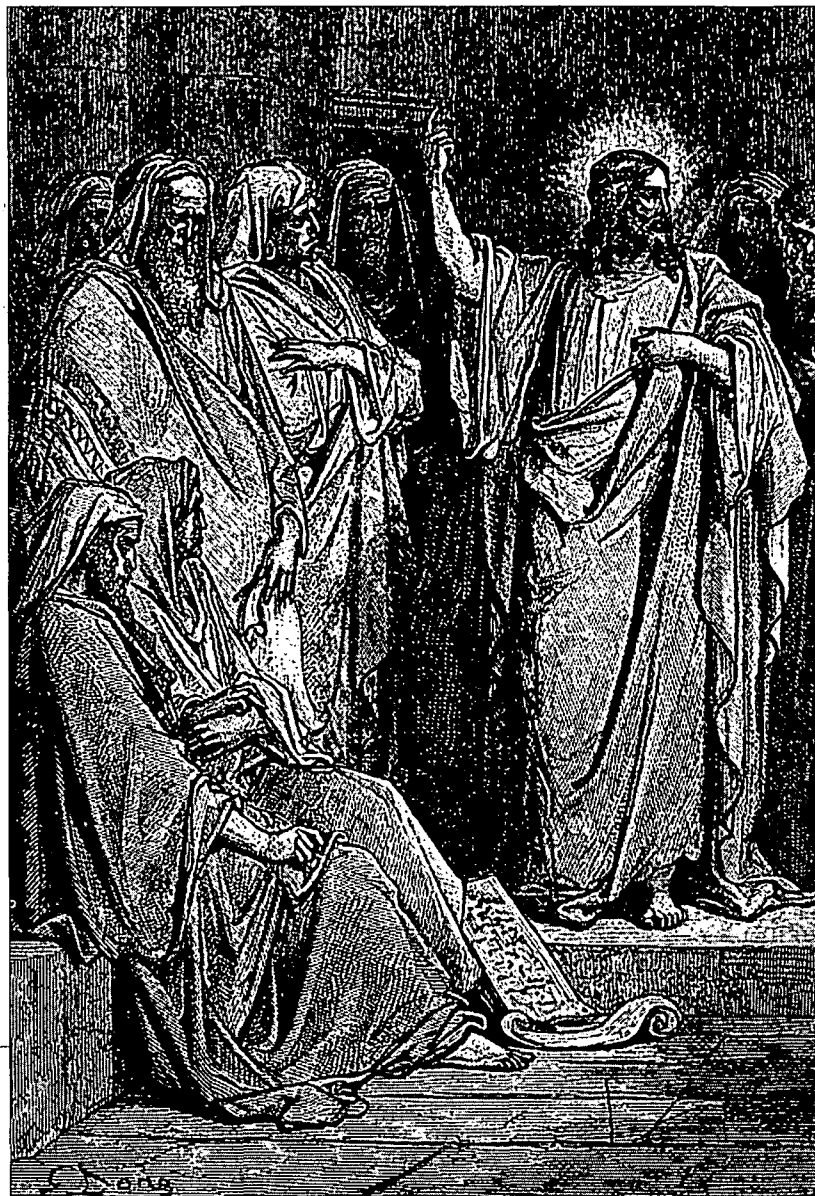
En el nostre món, la bondat i la compassió són vistes sovint com a demostracions de feblesa. Com el perdó. En realitat, però, són manifestacions de la força de l'amor. Estimar no és gens fàcil. Qui estima de debò sap compadir. Que és en realitat molt diferent del paternalisme calçasses. Compadir. Compartir el sofriment amb qui el pateix. No deixar-lo sol amb el seu patiment, que el menaria a la desesperació. Sinó fer-li costat. Ajudar-lo a resistir, a lluitar, a superar l'angoixa del sofriment. A trobar camins d'alliberament. Som al terreny de l'amor autèntic. De la veritable comunió. *Viviu estimant, com el Crist ens estimà.* Bell ideal. Engrescador, com el que

més. Tanmateix difícil com cap altre. *Ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.* La veritable compassió. Que no humilia. Sinó que ens fa créixer. Engendra confiança. Perquè és una actitud de valentia. De força. Enmig de la feblesa. L'autèntica bondat, Elegància de l'esperit.

El cristià ha estat marcat amb aquesta elegància. Així ha d'arribar al dia de la redempció final. Per això tot l'esforç cal que el posi en no malmetre aquesta distinció, *No entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final.* I el màxim senyoriu de l'amor està en el perdó. És la demostració més genuïna de la veritable compassió. La que en lloc de convertir les ofenses en muralles d'aïllament, sap obrir bretxes per on penetri l'aire i la llum de la vida. *Quan els pobres invoquen el Senyor, els escolta i els salva del perill.*

De quina família som? *Imiteu el vostre Pare.* Que l'amor i la pau del Senyor sigui sempre amb nosaltres.

A l'evangeli se'ns mostra de quina manera ensenyava Jesús a la sinagoga. En aquest gravat de Doré es reflecteix l'autoritat de Crist en aquest lloc de reunió de tots els jueus.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 3)

AGOST

13. Diumenge

XIX de durant l'any. Verd. Lectures: 1 Reis 19,4-8 / Salm 33 / Efesis 4,30-5,2 / Joan 6,41-51

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Poncià, p. mr.; Hipòlit, mr.; Cassià, mestre, mr.; Vigbert, prev.; Benild Romançon, rel. de La Salle. Santes, Radegunda, reina; Concòrdia i Centola, vgs. mrs.

Festa Major: a Alinyà, Castellciutat, Esterri d'Àneu, Montroig de Segarra, Ogassa, Oix, Pacs del Penedès, Santa Eulàlia de Ronçana i Sisquer.

14. Dilluns

Sant Maximilià Kolbe, franc. mr. (MO) Vermell. Lectures: Ezequiel 1,2-5.24-28c / Salm 148 / Mateu 17,22-27

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusebi, prev.; Calixte, b. mr.; Ursici i Demetri, mrs. Santa Atanàsia vda. mja,

15. Dimarts

L'Assumpció de la Mare de Déu (S) Blanc. Lectures: Apocalipsi 11,19a;12,1.3-6a.10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15,20-27 / Lluc 1,39-56

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Tarsici, acòlit, mr.; Arnulf, b. i Napoleó, mr.

Festa Major: a 147 pobles, viles i ciutats de Catalunya. (Veure pàgina següent.)

16. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel 9,1-7;10,18-22 / Salm 112 / Mateu 18,15-20. Si es vol: *Sant Esteve d'Hongria (ML) Blanc.* TARRAGONA: *Beat Joan de Santa Marta, mr. (MLI) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Roc de Montpeller; Titus, mr.; Diomedes, metge, mr. Santa Serena, emper.

Festa Major: a Arenys de Mar, Cantonigròs, Castellfolit de Riubregós, Ciutadilla, la Coma, Donzell d'Urgell, Gausac, Gualba, Malgrat de Mar, Pauils, Santa Coloma de Cervelló i Senan.

17. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel 12,1-12 / Salm 77 / Mateu 18,21-19,1. GIRONA: *Beat Enric Canadell (MO) Vermell.* ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de Montsant.* Sants, Jacint, dominicà; Isaac, patri.; Estrató, mr. Santa Clara de Montefalco.**Festa Major:** a Riumors.

18. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel,1-15.60.63 / Isaïes 12:2-9 / Mateu 19,3-12

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Agapit i Serapió mrs.; Flor i Laure, mrs. Santa Elena, emperadriu.

Festa Major: a Cabrils i Escaló

19. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Ezequiel 18,1-10.13b.30-32 / Salm 50 / Mateu 19,13-15. Si es vol: *Sant Joan Eudes, prev. (MLI) Blanc;* *Sant Ezequiel Moreno (MLI) Blanc.* TARRAGONA: *Sant Magí, erm. mr. (ciutat MO / diòcesi, MLI)*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Juli, sen. mr.; Marià, cfr. i Lluís, bisbe de Tolosa.

Festa Major: a Barberà de la Conca, Belltall, Cabra del Camp, els Guiamets, Sant Antoni de Vilamajor i Tarragona.

Lectures bíbliques

Diumenge XIX de
durant l'any

Cicle B

Lectura primera

1R 19,4-8

*Amb la força d'aquell aliment
camina fins a la muntanya de Déu*

Lectura del primer llibre dels Reis

En aquell temps, Elies caminà durant un dia pel desert, s'assegué a l'ombra d'una ginestera i demanà la mort, pregant així: «Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.» Després s'ajagué sota aquella ginestera i s'adormí. Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: «Aixeca't i menja.» Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un càntir d'aigua. Menjà i begué, i s'adormí altra vegada. L'àngel del Senyor el tornà a tocar i li digué: «Aixeca't i menja, que tens molt de camí a fer.» Ell s'aixecà, menjà i begué, i amb la força d'aquell aliment caminà quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.

Salm responsorial

33,2-3, 4-5, 6-7, 8-9 (R., 9a)

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meua ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

Tots amb mi glorifiqueu el Senyor,
exalcem plegats el seu nom.
He demanat al Senyor que em guiés;
ell m'ha escoltat, res no m'espanta. **R.**

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum;
i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.

Quan els pobres invoquen el Senyor,
els escolta i els salva del perill. **R.**

Acampa l'àngel del Senyor
entorn dels seus fidels per protegir-los.
Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor;
feliç l'home que s'hi refugia. **R.**

Lectura segona

Ef 4,30-5:2

Viviu estimant igual com el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes

Germans, no entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final. Lluny de vosaltres tot malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria. Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist.

Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre Pare. Viviu estimant com el Crist ens estimà; ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.

Al·leluia

Jo 6,51

*Jo sóc el pa viu, baixat del cel, diu el Senyor;
qui menja aquest pa, viurà per sempre.*

Evangeli

Jo 6,41-51

Jo sóc el pa viu baixat del cel

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

En aquell temps, els jueus murmuraven de Jesús perquè havia dit que era el pa baixat del cel, i es preguntaven: «Aquest, ¿no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare, i ara diu que ha baixat del cel?» Jesús els digué: «No murmureu entre vosaltres. Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat. I els qui vénen a mi, jo els ressuscitaré el darrer dia. Diu el llibre dels Profetes que tots seran instruits per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après vénen a mi. No vull dir que algú hagi vist mai el Pare: només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare. Us ho dic amb tota veritat: els qui creuen tenen vida eterna. Jo sóc el pa que dona la vida. Els vostres pares, tot i haver menjat el mannà en el desert, moriren, però el pa de què jo parlo és aquell que baixa del cel perquè no mori ningú dels qui en mengen. Jo sóc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meua carn: perquè doni vida al món.»

15 d'agost:

Festa de l'Assumpció de la Mare de Déu

El Dogma de l'Assumpció de la Mare de Déu

El papa Pius XII sota la inspiració de l'Esperit Sant, i després de consultar amb tots els bisbes de l'Església Catòlica, i d'escoltar el sentir dels fidels, el primer de novembre de 1950, va definir solemnement amb la seva suprema autoritat apostòlica, el dogma de l'Assumpció de Maria. Aquest va ser promulgat en la Constitució «Munificentissimus Deus»:

«Després d'eleva a Déu moltes i reiterades pregàries i d'invocar la llum de l'Esperit de la Veritat, per glòria de Déu omnipotent, que va atorgar a la Mare de Déu la seva peculiar benevolència; per honor del seu Fill, Rei immortal dels segles i vencedor del pecat i de la mort; per augmentar la glòria de la mateixa augusta Mare i per goig i alegria de tota l'Església, amb l'autoritat del nostre Senyor, Jesucrist, dels benaventurats apòstols Pere i Pau i amb la nostra, pronunciem, declarem i definim ser dogma divinament revelat que La Immaculada Verge i sempre Mare de Déu, acabat el curs de la seva vida terrenal, va ser assumpta en cos i ànima a la glòria del cel».

Quin és el fonament per aquest dogma? El papa Pius XII va presentar diverses raons fonamentals per a la definició del dogma:

1- La immunitat de Maria de tot

L'Assumpció. El Greco.

pecat: La descomposició del cos és conseqüència del pecat, i com que Maria va mancar de tot pecat, llavors Ella estava lliure de la llei universal de la corrupció,

podent llavors, entrar promptament, en cos i ànima, en la glòria del cel.

2- La seva **Maternitat Divina**: Com el cos de Crist s'havia format del cos de Maria, era convenient que el cos de Maria participés de la sort del cos de Crist. Ella va concebre Jesús, el va donar a llum, el va nodrir, en va tenir cura, el va estrènyer contra el seu pit. No podem imaginar que Jesús permetés que el cos que li va donar vida arribés a la corrupció.

3- La seva **Virginitat Perpètua**: com que el seu cos va ser preservat en integritat virginal, (tota per a Jesús i sent un tabernacle vivent) era convenient que després de la mort no sofrís la corrupció.

4- La seva **participació a l'obra redemptora de Crist**: Maria, la Mare del Redemptor, per la seva íntima participació a l'obra redemptora del seu Fill, després de consumat el curs de la seva vida sobre la terra, va rebre el fruit ple de la redempció, que és la glorificació del cos i de l'ànima.

L'Assumpció és la victòria de Déu confirmada en Maria i assegurada per a nosaltres. L'Assumpció és un senyal i promesa de la glòria que ens espera quan en la fi del món els nostres cossos ressuscitin i siguin reunits amb les nostres ànimes.

L'Assumpció, per Joan Pau II

(Audiència General del Sant Pare el 9 de juliol de 1997)

La tradició de l'Església mostra que aquest misteri «forma part del pla diví, i està arrelat en la singular participació de Maria en la missió del seu Fill».

«La mateixa tradició eclesial veu en la maternitat divina la raó fonamental de l'Assumpció. (...) es pot afirmar, per tant, que la maternitat divina, que va fer del cos de Maria la residència immaculada del Senyor, funda el seu destí gloriós».

Joan Pau II va destacar que «segons alguns Pares de l'Església, un altre argument que fonamenta el privilegi de l'Assumpció es dedueix de la participació de Maria a l'obra de la Redempció».

«El Concili Vaticà II, recordant el misteri de l'Assumpció en la Constitució Dogmàtica sobre l'Església (Lumen Gentium), fa insistència en el privilegi de la Immaculada Concepció: precisament perquè ha estat 'preservada lliure de tota taca de pecat original', Maria no podia romandre, com els altres homes, en l'estat de mort fins a la fi del món. L'absèn-

cia de pecat original i la santedat, perfecta des del primer moment de la seva existència, exigien per a la Mare de Déu la plena glorificació de la seva ànima i del seu cos».

El papa va assenyalar que «en l'Assumpció de la Verge podem veure també la voluntat divina de promoure la dona. De manera anàloga amb el que havia succeït en l'origen del gènere humà i de la història de la salvació, en el projecte de Déu l'ideal escatològic havia de revelar-se no en un individu, sinó en una parella. Per això, en la glòria celeste, junt amb Crist ressuscitat hi ha una dona ressuscitada, Maria: el nou Adam i la nova Eva».

Per a concloure, el papa va assegurar que «davant de les profanacions i l'enviliment a què la societat moderna sotmet sovint al cos, especialment al femení, el misteri de l'Assumpció proclama el destí sobrenatural i la dignitat de tot cos humà».

Mare Adela Galindo SCTJM

FESTES MAJORS DEL DIA 15 D'AGOST

Festa Major: a Àger, Agullana, Aiguafreda, Aiguamúrcia, l'Albà, Albesa, All, Amer, Amposta, Arbeca, Ardèvol, les Avellanès, Badalona, Balsareny, Banyeres del Penedès, Banyoles, Barbens, Barberà del Vallès, Bausén, Bellveí, la Bisbal d'Empordà, la Bisbal del Penedès, Bossòst, Bot, el Bruc, la Canonja, Capafonts, Capçanes, Capellades, Cardedeu, les Cases d'Alcanar, Castellar de la Ribera, Castellbell i el Vilar, Castellbó, Castellcir, Castelldefels, Castelló de Farfanya, la Cellera de Ter, Conesa, Copons, Corbera d'Ebre, Cubelles, Darnius, Deltebre, Duesaigües, Encamp, Falset, Figuerola d'Orcau, la Figuerosa, Flix, Freixenet de Camprondón, Garcia, Gòsol, Gràcia (Barcelona), la Guàrdia d'Urgell, l'Hospitalet de l'Infant, els Hostalets d'en Bas, Ivars de Noguera, Linyola, Llardecans, Llimiana, la Maçana, Maials, Manlleu, Marçà, Martorell, Maspujols, Moià, Montmeló, Navarcles, Odèn, Olost, les Oluges, els Omells de Na Gaia, Organyà, la Palma de Cervelló, la Palma d'Ebre, el Pla de Santa Maria, Platja d'Aro, Porqueres, els Prats de Rei, Querol, Rialp, Ribes de Freser, Roses, Salitja, Salou, Sant Boi de Lluçanès, Sant Guim de la Plana, Sant Pere Molanta, Sant Vicenç de Montalt, Santa Maria de Corcó (l'Esquirol), Santa Maria de Merlès, Santa Maria de Miralles, Santa Pau, Sarroca de Lleida, la Secuita, Segur de Calafell, Senterada, Seva, el Soleràs, Solivella, Su, Talamanca, la Tallada d'Empordà, Tamariu, Tarrés, Teià, Terrassa i Lavit, Toloriu, Torrebeses, Torregrossa, Tortellà, Ulldemolins, Ullastrell, Vallcebre, Vallfornosa, Vallmoll, Vallvidrera (Barcelona), Vilabertran, Villalba Sasserra, Vilallons, Vilaller, Vilamacolum, Vilamós, Vilanova de l'Aguda, Vilanova de la Barca i Vilanova de Sau.

FESTA MAJOR A 147 POBLES, VILES I CIUTATS DE CATALUNYA

Conesa.

Sant Pere de Savella, una joia romànica al caire del precipici

Són pocs els signes que en l'actualitat deixen entreveure que l'enclavament de Savella, a la comarca de la Conca de Barberà, pogués haver estat habitat alguna vegada. N'és un l'ermita de

Sant Pere, un edifici del segle XII que vuit segles després lluita per mantenir-se dreta després d'haver patit en aquests últims anys greus danys que podrien posar en perill la seva supervivència.

Savella de l'Abadiat mai no s'ha caracteritzat per la seva alta densitat de població. Més aviat el contrari, fins al punt que en el segle XV va arribar a ser un lloc absolutament despoblant. En l'actualitat, a penes resten un parell de cases, dels segles XVII i XIX, les runes del que va ser el castell de Savella i l'ermita de Sant Pere, gairebé annexa al mateix castell. Aquesta absència de població no és excusa, però, perquè es deixi de fer un esforç raonable en el manteniment i conservació d'unes pedres que en el cas de l'ermita comencen a trontollar i a veure perillar el seu futur. Elles formen part de la història antiga d'un lloc que continua conservant un cert atractiu i que ens continua descrivint un temps passat carregat de simbolisme i rellevància.

Des de fa un parell d'anys, Pere Joan Roca, fidel enamorat de l'enclavament, lluita perquè l'ermita de Sant Pere es pugui conservar com s'ha fet fins fa molt poc. Durant vuit segles gairebé no ha hagut de ser rehabilitada, s'ha mantingut ferma, però en aquests últims anys sembla que l'estructura comença a debilitar-se. Pere Joan Roca es resisteix a veu-

re-la morir, ha crescut al seu costat, com si es tractés d'algú més de la família, i per això la seva possible desaparició li dol més que a ningú. Els seus avantpassats, que vivien a les rodalies, han estat els encarregats durant molt de temps de l'atenció de l'ermita, i ell, que rep el llegat generacional, no podia ser menys.

Sant Pere de Savella, que rep el nom del sant a qui ret homenatge i del qual

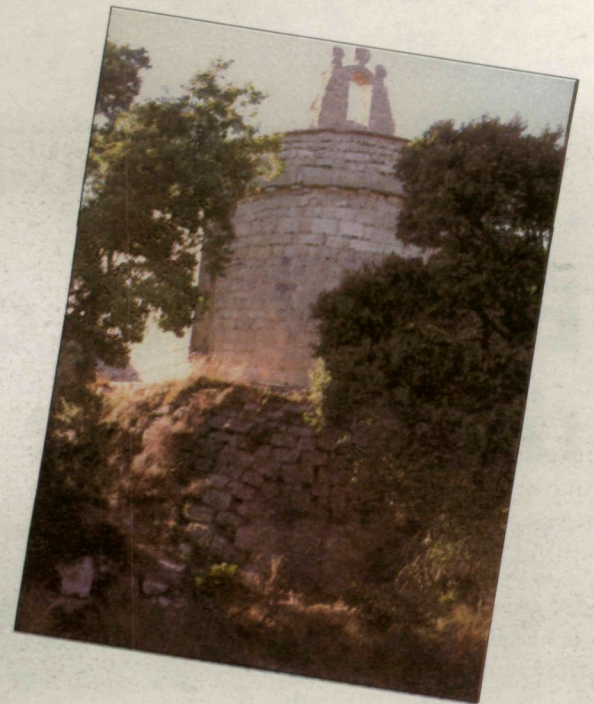
es conserva una bonica escultura de pedra a tamany real del segle XIV-XV, està situat en un lloc privilegiat. Es troba al cim d'un turó, al costat del castell, cosa que la converteix en capdavantera del lloc, però que alhora és probable que provoqui el ressentiment de la seva estructura. Les terres del turó sembla que s'han mogut excessi-

vament en aquests darrers anys, fins a 3 cm en un dels murs de la part sud de l'ermita, circumstància que està provocant desperfectes molt seriosos en l'antic edifici romànic.

PERILL REAL D'ESFONDRAENT

Des de fa alguns anys hi ha un perill real d'esfondrament, tal com queda referit en un informe elaborat a finals del 1998. L'església presenta esquerdes i fissures en diversos punts de l'estructura, cosa que va ser detinguda momentàniament el 1984 per la Generalitat. Des de llavors, el procés de degradació no s'ha detingut, mentre sí ho han fet les obres de rehabilitació. El mateix mur de pedra situat als peus de l'absis, construït en un temps més recent per consolidar l'estructura, es troba en un estat lamentable i amb prou feines és capaç de sostenir la paret sud de l'ermita, la part més malmesa de l'edifici.

Tota la façana sud, on es troba la porta del darrere d'accés a l'església, pateix una notable pèrdua de verticalitat i deformació al sostre. Tot sembla indicar, com mostra l'informe tècnic, que és degut a la feblesa i a la manca de

El mur sud de l'ermita s'ha desplaçat en els últims anys fins a 3 cm.

Algunes esquerdes i fissures de l'ermita ja es van reforçar el 1984.

reforç dels fonaments. Aquest desplaçament del mur sud ha comportat, a més, l'aparició d'esquerdes a tot l'edifici, fins i tot al sostre, alertant molt seriosament del perill d'esfondrament.

Recentment la Diputació de Tarragona ha atorgat una petita subvenció de 500.000 pessetes per intentar reduir els danys. Amb això, no obstant, amb prou feines es podrà començar a consolidar una estructura que sembla que necessita una acció molt més gran si es vol evitar que es torni a ressentir.

L'ermita de Sant Pere de Savella està declarada monument historicoartístic des de fa més de 20 anys, una joia que destaca en la bella orografia de la Conca i que pot desaparèixer si no es fa res per evitar-ho. Forma part de la riquesa patrimonial que escasseja a la comarca, la qual cosa justifica encara més l'interès per tenir-ne cura i fer possible el seu manteniment. També és important tenir en compte la devoció que hi ha a la zona al patró de l'ermita, Sant

Malgrat la gravetat dels desperfectes, Sant Pere continua presidint una ermita que regenta des de fa més de cinc segles.

Pere, no molt estesa en l'actualitat, però que encara continua vigent. És un lloc, doncs, d'interès històric, artístic, cultural i religiós que es troba en perill

d'extinció, al caire d'un precipici del qual, però, encara es pot salvar.

Samuel Gutiérrez

Les esquerdes a l'absis i la inestabilitat del mur de contenció ja es feien presents fa alguns anys.

Un edifici emblemàtic

L'ermita de Sant Pere de Savella forma part del terme municipal de Conesa, a la comarca de la Conca de Barberà, vers el nord del poble de Forès, a uns 840 metres d'altitud. Es troba dalt d'un turó acompanyada per les restes del castell-poble de Savella, i actualment forma part de la parròquia de Sant Miquel de Forès.

L'església de Sant Pere de Savella és un edifici romànic que podria datar-se a finals del segle XII, modificat al segle XV quan es va obrir al mur de la part nord una capella de planta regular amb arc apuntat. Consta d'una sola nau, amb una volta de canó i té un absis semicircular amb volta semiesfèrica. La porta d'entrada té dos capitells que representen dues aus amb les ales esteses i unes figures estilitzades amb aparença de volar.

El presbiteri té un retaule de fusta restaurat, amb alguna ornamentació que emmarca una magnífica escultura de l'apòstol Sant Pere, de pedra, d'uns 180 cm policromada. Podria ser dels segles XIV-XV.

L'enllosat de l'edifici sembla ser original i en el de la capella oberta al mur nord hi ha un sepulcre amb escuts alternats de tres barres inclinades i la creu de Sant Jaume.

L'ermita, que va ser declarada monument historicoartístic el 17 d'octubre del 1977, necessita ser assentada a la

Mn. Jordi Díaz, amb alguns dels nens de la catequesi en una excursió a l'ermita.

façana sud (paret on hi ha la porta d'accés a l'interior i que presenta una important pèrdua de verticalitat). Aquest ens hem proposat si més no salvar aquest edifici emblemàtic per als pobles de la contrada i de gran valor històric. Us convidem a visitar-lo i a col·laborar en aquest projecte per recuperar i conservar el patrimoni cultural de Catalunya. Es poden fer donatius al compte 2100-0182-74-0100430879 de "la Caixa".

Mn. Jordi Díaz
Rector de Forès

Goigs de Sant Pere apòstol, Patró de l'antiga parròquia de Savella

Lletra: Mn. Andreu Balcells

Puix gaudiu allà en l'altura
glòria eterna en bell esclat:
*Conserveu-nos la Fe pura
Príncep de l'apostolat*

La Betsaida riallera
vàreu tenir per bressol,
sombrejat per l'olivera
i gronxat pel ventijol.
Des del Cel la llum fulgura
amb que sou il·luminat...

Dins la llar féreu creixença
exercint amb afició
sempre nova, sempre intensa,
la vida de pescadò.
Vostre pit ple de fretura
nou esperit l'és abrandat...

De Jesús esment tenia
sant Andreu, vostre germà,
i ell mateix, ple d'alegria,
a Jesús us presentà;
Vós, en veure sa Figura
n'heu quedat enamorat...

Si fins ara Simó era
—digué el Mestre— vostre nom,
en avant, pel nom de Pere,
us coneixerà tothom.
Vós sereu Pedra segura,
fonament del meu regnat...

De Jesús la gran bonesa
ha ferit el vostre cor,
per xó Vós li féu promesa
d'està amb ell fins a la mort.
Féu que tots tinguem bravura
per lluità al vostre costat...

Quan des de platges terrenes
obiràreu nous confins,
prest deixàreu remes i tremes
per complir cèlics destins;
nova Barca se us procura
que Jesús l'ha fabricat...

En la mar d'aquesta vida
l'huracà de les passions
bufa sempre amb embranzida
per tirar-nos tots a fons.
Més que mai, en tal sutzura,
de tots sereu invocat...

Del Tabor en l'alta cima
contemplàreu la visió
de Jesús que us il·lumina
amb sa Transfiguració,
i fruit tanta ventura
glòria eterna heu conquistat...

D'aquest poble i sa contrada
esquiveu-ne, sant Patró,
la blasfèmia agosarada
contra Déu Nostre Senyor.
Que el diumenge sigui amb cura
per tothom santificat...

Allunyeu les maltempades
d'aquests plans de Savellà,
des del Cel solans i obagues
beneïu amb vostra mà.
Desterreu-ne la malura
malastruga del pecat...

De la mort quan vingui el dia,
sant Pere, Patró estimat,
concediu-nos l'alegria
de rebre sacramentat
a Jesús, dolça pastura,
d'eterna felicitat...

Perquè amb Vós tinguem segura
la felicitat eternitat:
*Conserveu-nos la Fe pura
Príncep de l'Apòstolat.*

Tarragona

Presentat el «Projecte global de catequesi»

■ El bisbe de Tortosa i president del SIC va posar èmfasi en el tema de la formació

TARRAGONA.— La presència a Tarragona de més de 500 catequistes d'arreu de les diòcesis de Catalunya i les Illes en l'acte de presentació del *Projecte global de catequesi*, celebrat a la catedral metropolitana i primada l'1 d'agost, és tot un esperó per al

poble de Déu, que va palesar que de debò és un poble en marxa. Arrecerat, això sí, en el Concili Provincial Tarraconense, quan es compleix, coincidint amb el gran Jubileu del 2000, el cinquè aniversari de la seva celebració.

Tarragona va ser la seu de la segona setmana de la 20a Escola d'Estiu per a Catequistes i el marc escollit per presentar el *Projecte global de catequesi*, fruit d'anys de treball per posar en comú les experiències de les diferents diòcesis, per buscar un mateix model de catequesi per a totes elles i que a més respongués a les diferents situacions de catequesi: infants, joves, adults o grups més específics. Aquesta tasca ha tingut una especial dimensió, en implicar, a més de les vuit diòcesis catalanes, els bisbats de les illes Balears.

Davant d'unes 500 persones reunides a la catedral de Tarragona sota la presidència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, i en companyia del bisbe de Solsona, Mons. Antoni Deig, el president del Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC) i bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, va presentar el que és considerat com una nova eina de treball en el camp de la catequesi. Mons. Salinas va remarcar que aquest directori «ha de ser un punt de referència entre les diòcesis, en comunió eclesial, a l'hora de coordinar la

L'arquebisbe Martínez Sistach, flanquejat pels bisbes Salinas i Deig.

catequesi, tot responent a l'impuls evangelitzador que ha volgut donar el Concili Provincial Tarraconense». El prelat tortosí va incidir en la necessitat de fer una catequesi «per a la vida cristiana i punt de referència en les nostres decisions i en el conjunt de la vida. Fent-ho així, també

contribuïrem a la construcció d'una societat més justa», va remarcar el bisbe.

Xavier Salinas es va referir a cadascun dels punts que aborda el *Projecte global de catequesi* i va posar èmfasi en un tema tan important com és el de la formació dels catequistes, els preveres i els diaques, «i en

aquest camp hem de créixer molt», va manifestar el responsable del SIC, per afegir que «el protagonista d'aquesta història és l'esperit de Déu i ara som a l'alba d'un nou model de transmetre la fe i anunciar l'Evangelí».

Després de la presentació, es va celebrar una solemne eucaristia, que es va iniciar al claustre de la catedral amb onze persones portadores dels cartells de sengles diòcesis participants i la invocació dels sants, també enunciat en rètols portats per 55 persones dels diferents bisbats. La missa, presidida pels tres bisbes, va ser concelebrada per quaranta preveres pertanyents a les onze diòcesis.

En l'homília, Mons. Lluís Martínez Sistach va destacar la figura del catequista en la forma que s'identifica amb l'esperit del Concili Provincial, quan diu que «sentim el goig d'anunciar l'Evangelí del regne de Déu, i el vivim en la nostra societat concreta, marcada per la secularització i el pluralisme» (resolució 1). L'arquebisbe va encoratjar els catequistes dient-los que «avui no és fàcil l'exercici de la vostra vocació de catequistes. No us desanimeu mai, malgrat els dubtes que potser teniu sobre l'eficàcia del vostre treball catequètic. No el feu sols, no el feu soles. Crist treballa en vosaltres i a través vostre».

Joan Boronat

Maldà honora el beat Tomàs Capdevila

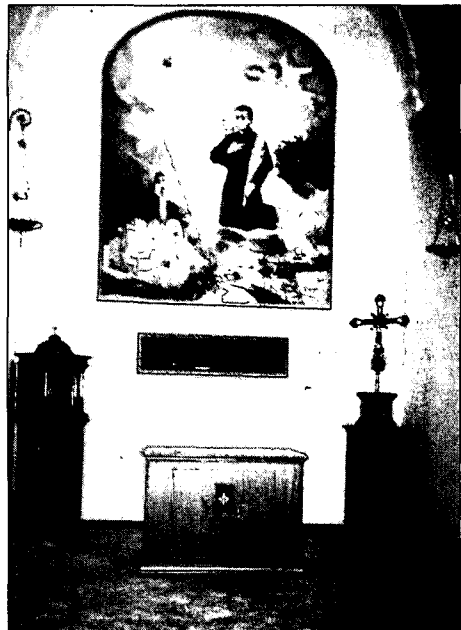
MALDÀ.— El poble de Maldà pertany a la comarca de l'Urgell i és una parròquia de l'arxiprestat Urgell-Garrigues de l'arquebisbat de Tarragona. L'església romànica de Sant Pere, enmig del poble, és testimoni del seu cristianisme medieval. El castell, d'àmplies proporcions i elements gòtics, va ser la seu de la baronia de Maldà. La magnífica església del segle XVII amb tres naus —la catedral de la demarcació— és un exponent de la fe d'un poble.

El beat Tomàs Capdevila i Miró, el tercer de tretze germans, va néixer el 1914,

als 10 anys va començar els estudis de missioner i l'any 1936 era un dels 25 catalans del Seminari màrtir de Barbastre. Un jove seminarista claretí de 22 anys que es distingia per la seva bondat, alegria i senzillesa, amb l'ideal de ser missioner com el germà del seu pare, Antoni Capdevila, claretí. El 12 d'agost del 1936 signava el seu breu testament, on oferia la vida per Déu i els germans, proclamava el seu amor a Jesucrist amb una abraçada a tots els obrers del món i escrivia paraules de fe, de perdó i d'amor. Va vessar generosament la

seva sang l'endemà, dia 13, a la matinada. Després d'un procés canònic llarg i difícil, verificats els fets sense mixtió política, el dia 25 d'octubre del 1992 va ser beatificat a Roma pel papa Joan Pau II, juntament amb els seus companys màrtirs. Des d'aquella data, el beat Tomàs Capdevila és el maldanenc més universal. El Museu dels Màrtirs de Barbastre, on hi ha escrits seus originals, és visitat diàriament per pelegrins de la Península i d'arreu del món, la cripta on reposen les seves despulles és lloc de pregària, una àmplia bibliografia és llegida i una revista bimensual, molt divulgada. La devoció és estesa arreu per imatges, altars i santuaris.

El diumenge 13 d'agost, Maldà fa memòria del seu fill beat i li dedica una capella restaurada, on s'emplaça l'altar-sepulcre d'una relíquia autèntica dels seus ossos i una pintura a l'oli en un llenç, creació artística de Beruete de 3,10x2,58, ofrena de germans, de familiars i de devots del beat, amb una despesa de dos milions de pessetes. El quadre representa la glorificació d'un fill del poble que expressa un rostre serè, una mirada pulcra i profunda que irradia lluminositat en totes direccions. La glorificació és llum, goig, triomf, i qui contempla l'obra d'art participa de llum i de joia. La seva mà estesa damunt del pit manifesta fidelitat, i l'altra amb la palma del martiri és signe de fidelitat fins a morir. Damunt de la panoràmica de Maldà sobresurt la sumptuosa església parroquial on va

Capella restaurada i emplaçament de l'altar, amb el quadre del beat, a punt per a la inauguració del dia 13 d'agost.

ser batejat, i el cloquer indica el cel que ens espera. Un àngel, signe de l'ordre sobrenatural, corona el jove màrtir i la figura del beat flota sobre el poble com esperit benèfic, protegint-lo de tots els perills.

La concelebració eucarística, a les set de la tarda del pròxim diumenge, i la inauguració de la capella del màrtir, amb assistència de les autoritats locals i de multitud de maldanencs, devots i amics dels màrtirs, seran una benedicció i un bon auguri de futur per a aquest poble de Déu. (Jaume Ciurana i Sans, prevere)

APADRINEU UN NEN/A, AVIA

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangelí.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

100 ptes. cada dia poden fer-ho possible.

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpny@teleline.es

Lleida

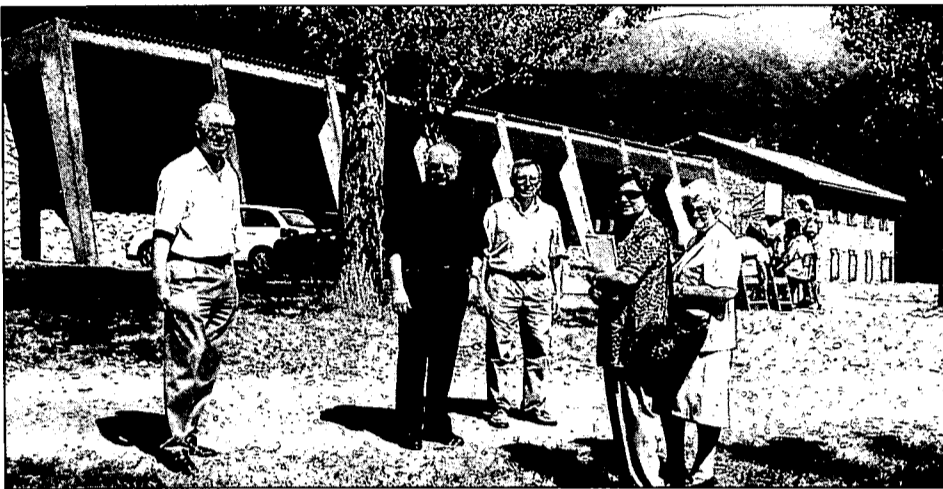
El bisbe visita les colònies d'estiu

■ Mons. Ciuraneta va animar els monitors en la seva tasca educativa i evangelitzadora

RIUPEDRÓS.— El bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va visitar durant el mes de juliol diverses colònies d'estiu que organitza el Servei de Colònies de Lleida. Ha estat la primera presa de contacte del nou bisbe amb aquests terrenys i instal·lacions d'estiu de la diòcesi de Lleida.

En la visita, el bisbe Ciuraneta va estar acompanyat per la presidenta de la Fundació Verge Blanca, Paquita Arturo; pel president del Servei de Colònies, Francesc Terés, i el secretari, Josep M. Figuera, així com pel president dels Centres d'Esplai Cristians, Josep Falcó.

El bisbe va iniciar aquestes visites el 5 de juliol a les colònies de Montsant i Riupedrós, a Vilaller. En aquesta darrera colònia, hi va celebrar l'eucaristia a l'ermita, molt ben preparada pels vuitanta infants de l'Epis Club del Col·legi Episcopal de Lleida, amb els quals va compartir tot seguit el dinar, alhora que va mantenir una trobada amb els monitors. El

El bisbe, durant la seva visita a la colònia Montsant.

prelat els va agrair el servei i els va comminar a continuar amb la seva tasca educativa amb els infants i els joves. A Llesp, va anar a la colònia Verge Blanca, en la qual hi havia un grup de joves de la parròquia de Sant Pancraç de Barcelona.

El 13 de juliol va visitar les dues colònies de Senet. En la primera hi feien el seu campament d'estiu 220 joves d'arreu de Catalunya i d'altres indrets de l'Estat. Hi va celebrar l'eucaristia i es va quedar a dinar amb ells. Els joves van preparar un

festival com a cloenda de l'estada. En la segona colònia el bisbe va compartir una llarga estona amb els infants i els monitors de l'esplai del col·legi Claver de Lleida.

El dissabte dia 22 de juliol, el bisbe va anar de nou a Riupedrós per visitar els infants de l'esplai del col·legi Màter Salvatoris de Lleida, que hi van passar les

colònies durant la segona quinzena de juliol. La trobada dels joves amb el bisbe va tenir com a acte central una missa a l'ermita de la Mare de Déu de Riupedrós. A Erill-la-vall, a la vall de Boí, va anar a veure tot seguit els infants de la colònia organitzada per l'equip de campaments de Lleida. El bisbe va acabar aquest periple el dia 26 a Gualente, al Pirineu d'Osca, a la colònia juvenil de la parròquia de Bell-lloc d'Urgell, per celebrar-hi el seu vintè aniversari.

Paquita Arturo, presidenta de la Fundació Verge Blanca, ha destacat l'espontaneïtat dels infants a l'hora de fer preguntes al bisbe i l'interès que aquest ha demostrat per la tasca dels monitors, que va qualificar de qualitat educativa i evangelitzadora alhora. «El bisbe va quedar admirat de la tasca de la nostra fundació i va agrair el treball sòlid de tants anys i de tanta gent al servei de tants i tants infants i joves que han passat per aquestes colònies», ha assenyalat Arturo.

Jordi Curcó

Romeria dels Fanalets de Sant Jaume

LLEIDA.— Centenars d'infants lleidatans van sortir al carrer la vigília de Sant Jaume per participar, un any més, en la tradicional Romeria dels Fanalets de Sant Jaume, que ha esdevingut al llarg dels segles una de les tradicions populars religioses més arrelades de la capital de Ponent.

Els actes es van iniciar a les vuit del vespre amb la Missa dels Fanalets, que va tenir lloc a l'església del Carme i va estar presidida pel bisbe Francesc Xavier Ciuraneta i concelebrada pel rector Joan R. Ezquerria i el vicari general de la diòcesi de Menorca, Mn. Sebastià Taltavull, que ocasionalment es trobava a Lleida per visitar el seu anterior bisbe.

Tot seguit, a les nou del vespre, es va iniciar la Romeria dels Fanalets, encapçalada pel ball de bastons i els gegants de la ciutat, seguits per l'estendard de sant Jaume, que anava acompanyat per la junta directiva de l'Agrupació Ilerdenca de Pes-

sebristes —entitat organitzadora dels actes en honor a sant Jaume— i per diversos regidors de la Paeria, així com per representants de les institucions lleidatanes. El centre de la romeria era, però, la imatge de sant Jaume, obra de l'escultor Jaume Gort, portada en una càrrossa i acompanyada per la banda de música Roig Tardà, d'Alfarràs, que va entonar sense parar la popular cançó dels Fanalets: «Sant Jaume ve de Galícia, / sant Jaume ve d'Aragó, / i a Lleida va deixar estesa / la fe de Nostre Senyor.»

El bisbe de la diòcesi va rebre la romeria a la plaça de la Catedral i, després de beneir els fanalets i els infants, va presidir, juntament amb les primeres autoritats, l'acte de lliurament de premis de la 59a edició del Concurs dels Fanalets de Sant Jaume. Mons. Ciuraneta va elogiar la festa dels fanalets pel seu caràcter popular i cristià, «que fa memòria de les arrels cristianes de Lleida i a la vegada dona identitat de ciutat». (J.C.)

Claret

Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel. 933 010 887 • Fax 933 174 830
<http://www.claret.es>
A/e: editorial@claret.es

Diakonia 2000-2001

La nova agenda pastoral per a l'església de Catalunya

- Guia resumida de l'Església de Catalunya
  - Conferència episcopal catalana
  - Principals serveis diocesans i interdiocesans
  - Cases d'espiritualitat a Catalunya (amb nombre de places, telèfon...)
- Calendaris 2000 i 2001.
- Planning (a doble pàgina) 2000-2001
- Agenda amb vista setmanal de l'1 de setembre de 2000 al 31 d'agost de 2001
  - dissabtes i diumenges complets
  - i amb el número corresponent de la setmana per a la Litúrgia de les Hores
- Referència de lectura continuada de la Bíblia per a cada dia de l'any
- Llistí de telèfons personals (en un quadern separat que pot passar d'un any a l'altre)

Mides: 9 x 12,5 cm. PVP: 575 ptes.

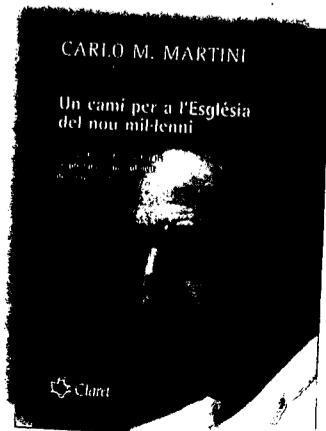
Carlo M. Martini, cardenal-arquebisbe de Milà

Un camí per a l'Església del nou mil·lenni

Les quatre cartes pastorals de preparació del jubileu de l'any 2000

Adreçades a una diòcesi i per a una circumstància concretes, l'abast d'aquestes cartes va més enllà dels límits de la seva diòcesi o del gran jubileu. Partint de "les preguntes que són al cor de cadascun de nosaltres", el cardenal Martini, amb un llenguatge sapiencial —lluny de conceptualismes—, s'esforça a oferir un itinerari creïble i transitable de resposta al seguiment de Jesús: un camí "dòcil a l'acció de l'Esperit" i que troba en la Paraula de Déu "el primer mirall on aprendre a llegir el veritable rostre de Déu Pare-Mare". Aquestes cartes són una proposta i una aposta per a la renovació de l'Església.

Els daus 204. 168 p. PVP: 1.300 ptes.

Menorca

Jubileu del turisme

■ Espai de comunicació i àmbit d'humanisme

CIUTADELLA.— Que la fe és un signe d'unitat entre pobles de diferents cultures no és cap novetat. Que la catedral sigui escenari d'un encontre de cristians de diferents nacionalitats ja ho és més. Aquest era l'objectiu de la Delegació de Turisme de Menorca amb la celebració del Jubileu del sector més important de la societat illenca.

Professionals del sector, així com treballadors i estiuers van compartir l'eucaristia del diumenge 23 de juliol a la catedral de Menorca, a Ciutadella, presidida pel vicari general, Mn. Sebastià Taltavull, amb qui van concelebrar el delegat de Pastoral de Turisme, Mn. Joan Bosco Martí, el rector de la catedral, Mn. Miquel Anglada, i Mn. Antoni Sintes, tal com informa Guillem Ferrer Monjo des de Menorca.

Un bell concert d'orgue a càrrec de l'organista de la catedral, Tomé Olives, va ser el prelude de la celebració. Obres de Girolamo Frescobaldi, de Henry Purcell, de Bach, de Fray Diego de Conceição, de Guridi, de Jehan Alain i de Staffan Björklund van donar el toc ecumènic a la jornada.

La missa va comptar amb una múltiple diversitat de llengües. El català, el castellà, l'anglès, l'alemany, el francès i l'italià van unir-se per pregar pel sector turístic a fi de fer-lo un espai de comunicació i un àmbit d'humanisme. El vicari general, Taltavull, va convidar els treballadors del turisme i els estiuers a sentir-se cohesionats per un sentiment de pau. Un valor per a tots, va manifestar, que és necessari fer-lo clima i «transmetre'l en l'esforç

diari per construir ponts de reconciliació i no murs entre les persones i els pobles».

«Vacances i turisme»

El bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanís va afirmar en un escrit publicat a la revista *Església d'Urgell* (edició del mes de juny passat) i titulat «Vacances i turisme»: «El turisme ha de ser respectuós, diuen, amb les tradicions, les pràctiques socials i culturals de tots els pobles, i amb les minories. És bo que es recordi, però no es podrà evitar que la mirada sorpresa d'un que ve de fora i no està influït per la pressió d'una tradició pròpia trobi estranyes, per exemple, les curses de braus o bé tirar una cabra daltabaix del campanar.» Mons. Martí Alanís manifesta, així ma-

teix, que cal respectar el patrimoni artístic, arqueològic i cultural. «No tinc cap dubte», afirma en aquest sentit, «que els robatoris que hem experimentat els darrers anys d'art religiós, en part, han estat planificats en èpoques de vacances i viatges de turisme, encara que s'hagin realitzat més tard».

En l'escrit el bisbe té un record per als treballadors del sector de l'hostaleria i del turisme: «Creieu que en dies de festa i en hores extraordinàries sempre els miro a la cara per endevinar si estan cansats per fer hores extres, i de vegades els pregunto on tenen i com està la família. Potser és degut que els eclesiàstics també treballem a les festes i fem hores extra i això em fa més sensible als seus problemes que, de vegades, són ben dramàtics.»

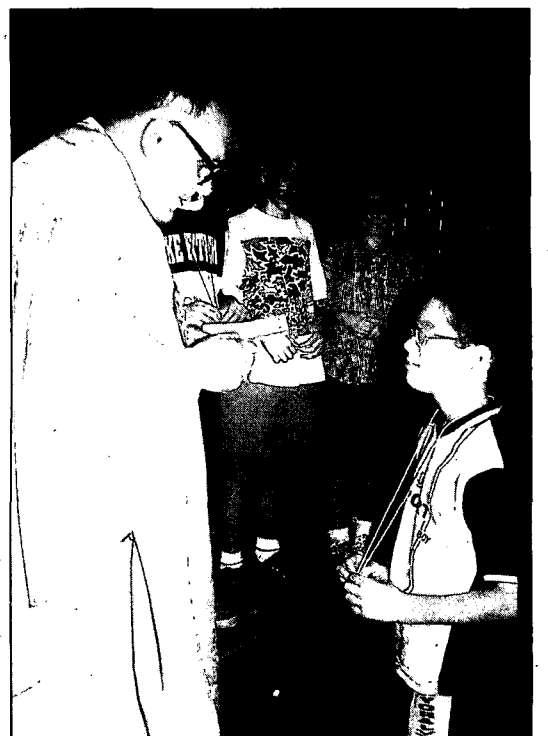
També *El senyal*, la revista de la diòcesi de Girona, segueix les petges del bisbe d'Urgell i parla en l'editorial del número dels mesos de juliol i agost de «Turisme just»: «L'estiu passat, prop de la meitat dels 60.000 treballadors temporals no qualificats del món de l'hostaleria, dels càmpings i de les botigues d'articles turístics de la Costa Brava no tenien cap contracte de treball o havien hagut de signar contractes tapadora, que sovint amaguen una realitat d'explotació laboral. (...) Fa falta un turisme just no només perquè ofereixi als usuaris preus raonables i rebutgi pràctiques com la de l'*overbooking*, sinó també perquè tracti amb equitat els treballadors d'aquest sector.» (C.C.)

GIRONA

L'escapulari de la Mare de Déu del Carme

BANYOLES.— Les deu monges del monestir de les carmelites de Banyoles fan possible cada any que la tradició de la celebració de la Mare de Déu del Carme sigui un èxit. Tots els banyolins i els visitants saben que trobaran les portes obertes tot el dia per pregar i besar l'escapulari. Al costat de les típiques i populars processons marineres, la festa del Carme se significa per la imposició del tradicional escapulari, amb la benedicció del sacerdot. Enguany el van rebre més de vint persones.

Es tracta d'un costum que simbolitza que l'escapulari (com una medalla de tela, on hi ha representada la Mare de Déu del Carme) és com un vestit o mantell amb què per sempre més la Mare de Déu ens protegeix, ens vetlla i ens acompanya durant tota la vida, així com quan arriba la mort i en el moment de la resurrecció. (Família Sabé Colom)

Mn. Gabriel Solà posa l'escapulari a un nen.

TORTOSA

Nomenaments a la diòcesi

TORTOSA.— El bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, va signar els següents nomenaments amb data 7 de juliol: Mn. Josep Albert, capellà de la residència Germanetes dels Ancians, de Vinaròs; Mn. Francisco Bou, capellà de la residència diocesana Sant Miquel, de Tortosa; Mn. Domingo Escuder, rector de la parròquia de Sant Antoni de Roquetes; Mn. Ramón Font, rector del Seminari diocesà; Mn. Francisco García, canceller secretari de la Cúria diocesana i professor del Seminari diocesà; Mn. Carles-Lluís García, coordinador pastoral del Col·legi Sagrada Família de Tortosa, i Mn. Ricardo Peris, jutge del Tribunal de Justícia.

Amb data 21 de juliol, Mn. Francisco Vives va ser nomenat rector de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Jesús i Mn. Carlos París, rector de la parròquia de Sant Josep Obrer de Sant Carles de la Ràpita i coordinador de Pastoral de la Joventut de la ciutat.

Finalment, amb data 28 de juliol, Mons. Xavier Salinas va firmar els següents nomenaments: Mn. Josep-Lluís Arín, vicari episcopal de Pastoral; Mn. Vicente Beltran, rector de la parròquia de Sant Bartomeu de Benicarló; Mn. Pere Compte, rector de les parròquies de Sant Jaume Apòstol, de Sant Jordi i de la Purificació de Maria, de la Salzedella; Mn. Ramón Gasulla, rector de la parròquia de Sant Miquel de Deltebre; Mn. Miguel Gasulla, rector de la parròquia de Sant Blai de Tortosa; Mn. Antonio Jurado, rector de la parròquia de Santa Maria del Mar de Benicarló, i Mn. Jordi Salvadó, rector de les parròquies de Sant Joan Baptista de Rasquera i de Sant Martí de Ginestar. (J.B.B.)

	DELEGACIÓ DIOCESANA DE TURISME	
Celebració Jubilar del Turisme		
Celebración Jubilar del Turismo		
Jubilee Celebration of the Tourism		
Jubiläumsgottesdienst für den Tourismus		
Célébration Jubilaire du Tourisme		
Celebrazione Giubilare del Turismo		
CONCIERTO DE ORGANO a cargo de Tomé Olives, organista de la Catedral Basílica, a las 11 horas.		
EUCARISTIA, CATEDRAL DE MENORCA a les 12,00		
Diumenge, 23 de juliol, CATEDRAL DE MENORCA		

Cartell del Jubileu del Turisme a Menorca.

BALCLI'S

SALA DE SUBHASTES

DES DEL 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

PISOS SENCERS

VISITES A DOMICILI

☎ 93 217 56 07 C/ ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

Barcelona

«La beatificació de Carrasco i Formiguera seria molt oportuna»

MONTSERRAT.— Joan Pau II va presidir el 7 de maig al Coliseu de Roma, símbol de les primeres persecucions cristianes, una emotiva celebració en memòria dels màrtirs del segle xx, «soldats, moltes vegades ignorats, de la gran causa de Déu». Amb anterioritat a aquest acte de marcat caràcter jubilar, el Papa havia aconsellat que es recollís la documentació existent entre les Esglésies particulars.

El llistat de màrtirs que es va fer públic en aquell acte superava els 13.000 d'arreu del món. I si entre aquesta immensitat numèrica és difícil trobar-hi absències, és encara molt més reveladora una de molt propera a Catalunya, Manuel Carrasco i Formiguera, dirigent d'Unió Democràtica de Catalunya, catòlic fins al moll de l'os i nacionalista convençut, que va ser afusellat per Franco, a Burgos, el 9 d'abril del 1938. Era dissabte de Glòria, quan el polític democratacristià es va plantar davant de l'escamot que l'afusellaria amb un crucifix entre les mans. Poc abans havia assistit a l'eucaristia que va celebrar a la seva cel·la el seu amic, el

P. Hilari Raguier.

jesuïta Ignasi Romaña. Les seves darreres paraules van ser: «Visca Catalunya lliure» i «Jesús, Jesús, Jesús»...

L'absència del nom del polític màrtir català en el record romà va tenir com a conseqüència diferents articles i cartes al director en alguns mitjans informatius de Catalunya, així com alguna manifestació del seu biògraf, el monjo de Montserrat i historiador P. Hilari Raguier, que deixava constància d'aquest oblit i el lamentava. Avui, asserenades ja les opinions i retrobada la normalitat al monestir de Montserrat després dels aiguats, hem volgut parlar amb el P. Hilari per conèixer de més a prop el seu parer, ja que cap altra personalitat com ell pot parlar-nos, des del coneixement i la profunditat, de la vida d'aquest polític i cristià.

Potser ja és hora que nosaltres, com Carl Carstens, l'antic president de la República Federal Alemanya, ens preguntem: «Si en el passat van existir polítics sants, per què no poden existir avui?»

—Quina era la intenció del Papa en convocar aquest acte de record i d'homenatge als màrtirs del segle xx?

—En la intenció de Joan Pau II era un acte ecumènic, no sols en el sentit de recordar els màrtirs de les diferents esglésies cristianes, sinó també pensant que en segles passats hi ha hagut persecucions i guerres de religió en què uns cristians han matat altres cristians. Però, a l'hora de confeccionar les llistes de màrtirs de cada continent o país, cosa que era previsible que es confiaria a l'episcopat local, no han compartit l'amplitud de mires del Papa. Han estat unilaterals, sobretot en el cas d'Espanya. Pel que fa a Amèrica Llatina, no hi posaven Óscar Romero, però per les fortes protestes l'hi van afegir a darrera hora.

—Com a biògraf de Carrasco i Formiguera, esteu decebut per la seva absència en el llistat dels 13.000 màrtirs recordats?

—No m'ha sorprès. L'episcopat espanyol només recorda els «seus» màrtirs.

—Carrasco no va ser esmentat, però sí que ho va ser Manuel de Irujo, ministre de la República durant la guerra civil. Com valoreu aquesta circumstància?

—Irujo, encara que no fos assassinat, va ser un testimoni heroic de la fe cristiana en el camp republicà (que és on era difícil de mostrar-se cristià), i recordem que el propòsit de la celebració del 7 de maig no era de recordar només «màrtirs» estrictes, sinó, més generalment, testimonis de la fe. Però, contra el que va dir algun diari, Irujo no va ser esmentat per homenatjar-lo, sinó com un testimoni de la part contrària, un republicà que reconeixia que hi havia hagut persecució.

—En alguna ocasió heu dit que Carrasco i Formiguera va donar la cara per l'Església i l'Església no l'ha donada mai per ell. Expliqueu-vos.

—En efecte: ho vaig dir al cardenal Jubany, exactament el 27 d'abril del 1988. El dia 9, en el 50è aniversari de l'afusellament de Carrasco, s'havia celebrat un homenatge commemoratiu al Palau de la Generalitat, en el qual jo havia pronunciat una

conferència sobre Carrasco i Formiguera com a cristià. En acabar l'acte, el Dr. Jubany, que era a la primera fila, me la va elogiar.

Vint dies després va presidir a Montserrat la festa de la Mare de Déu i, després de dinar, prenent cafè amb la comunitat de monjos, vam comentar aquell homenatge. Va ser aleshores quan, reprenent el tema de la meua conferència al saló de Sant Jordi, li vaig dir aquelles paraules de retret. Em va demanar que m'expliqués i li vaig explicar que, tant que parlem de la necessitat de polítics cristians, ningú no parla de Carrasco, que en va ser un exemple magnífic. Hi ha hagut polítics que s'han dit cristians i «s'hàn servit» de l'Església, mentre que Carrasco

jerarquia catòlica.» Em va dir: «Molt bé, ho faré, envia'm un esborrany. I la segona cosa?» «Introdueixi la seva causa de beatificació.» «Això ja ho veig més difícil», va respondre, excusant-se. Vaig insistir: «No dic que el faci sant. Simplement, ja que s'han introduït tantes causes a la diòcesi, totes del mateix bàndol, obri també la de Carrasco, que s'ho mereix prou.» Com que no va accedir a la segona proposta no li vaig enviar l'esborrany de l'article.

—Carrasco va morir per Déu i per Catalunya?

—Va ser condemnat a mort a Burgos i afusellat per nacionalista, i ell va proclamar davant del consell de guerra que sempre

«Que Déu em doni forces»

«Ha arribat aquest 20 de gener que tenia marcat en els meus calendaris com una fita. Sóc a la meitat de la condemna, encara falta caminar tot el que he caminat, Déu meu i que llarg ha sigut el camí.»

«Serà el que resta ràpid com una davallada, o costós com el cim veritable. Crec sincerament això darrer, no estic al capdamunt, sinó al mig d'una costa molt penosa de la qual em falta el tros pitjor, que Déu em doni forces per arribar-hi amb salut.»

Diumenge, 20 de gener del 1924,
Diari de presó (1923-1924)

«la va servir». Pel seu talent i nervi polític, i pels antecedents de lluitador per la democràcia i la República, hauria arribat segurament a ministre, però va arruïnar la seva carrera política per ser fidel a la fe: per defensar els drets legítims de l'Església va ser expulsat a les Corts Constituents, de la minoria catalana. I l'Església encara no ha pronunciat una paraula de reprovació pel seu afusellament, ni d'elogi de la seva trajectòria.

El Dr. Jubany em va dir: «Què vols que faci?» «Dues coses —vaig respondre.— La primera és que li dediqui un article d'aquests que de tant en tant publica a *La Vanguardia*. Serà el primer elogi oficial que li dedica la

havia defensat l'autodeterminació dels països de llengua catalana, i també que era ell qui havia proposat, l'abril del 1931, el nom de «Generalitat» per al govern autònom. Però, si va haver de marxar de Barcelona, on prestava un servei molt eficaç a la Conselleria de Finances, segons m'havia explicat Tarradellas, va ser perquè era un polític catòlic conegudíssim i perquè se sabia que, com que ajudava a fugir sacerdots i religiosos, uns anarquistes, després de la denúncia lamentable d'algú d'Estat Català, anaven a matar-lo. La causa immediata de la seva condemna va ser el nacionalisme, però la causa última i fonamental va ser el seu catolicisme. En la seva condemna (com

també en el cas del general Batet o del general Escobar), la condició de catòlic no va servir d'eximent ni d'atenuant, sinó de circumstància agreujant, que permetia aplicar la pena pel delictes de rebel·lió militar (eren acusats de rebels els que no s'havien volgut revoltar) en el seu grau màxim, o sigui pena de mort. Es deia que els antecedents catòlics indicaven que tenia una formació que el feia més culpable. Ser catòlic era indicatiu d'una «perversitat» més gran.

—Quins valors podem destacar de la seva vida que poden ser exemple, encara avui, d'home creient i d'activista polític?

—És un exemple d'espòs i de pare, com es pot apreciar en les seves *Cartes de la presó*. Les dues cartes del P. Romaña (amic de la infància i aleshores secretari o assessor del representant del Papa prop de Franco, Ildebrando Antoniutti) descrivint les seves últimes hores posen la pell de gallina per la intensitat de la fe i per la submissió amorosa a la voluntat de Déu. D'altra banda, crec que si algú s'havia de beatificar i canonitzar, d'entre les víctimes d'aquella guerra civil, són els que van fer els possibles per evitar-la i que, un cop va esclatar, es van esforçar per humanitzar-la i sobretot per estalviar vides. És el que algun historiador, com Joan Villarroja, ha anomenat els «bombers». Irujo i Carrasco van ser «bombers». En canvi, s'ha beatificat algun «piròman» i encara en volen beatificar algun altre. I permeti'm que ara em calli els noms.

—Creieu que seria necessari des de l'Església un gest amb Carrasco i Formiguera? Seríeu partidari de la seva beatificació?

—Com a mínim, caldria un gest de reconeixement del seu servei abnegat a l'Església. Crec, a més, que seria molt oportuna la seva beatificació i la ulterior canonització. No es tracta simplement de declarar que algú és al cel i d'autoritzar que se li reti culte, sinó que la finalitat principal d'una canonització és la de proposar al poble cristià models de santedat adequats als nostres temps, i Carrasco i Formiguera n'és un d'esplèndid.

Jordi Curcó

Vic

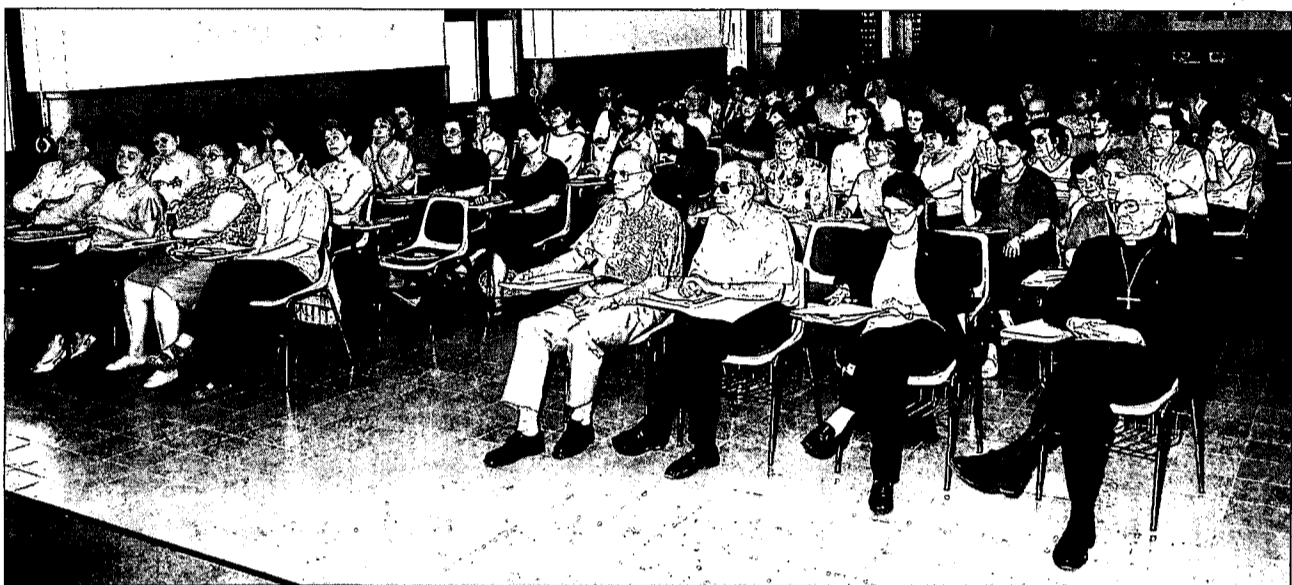
Primeres Jornades de Formació de Càritas Catalunya

■ Un dels tres ponents va destacar que l'entitat no és una ONG de serveis socials

VIC.—El Seminari de Vic va acollir el mes de juny passat les primeres Jornades de Formació de Càritas Catalunya, on 170 agents van participar en les lliçons de formació i van intercanviar experiències i iniciatives dels vuit bisbats de Catalunya.

El programa de les jornades, presidides per Mons. Josep M. Guix, bisbe de Vic i responsable de Càritas Catalunya, i pel seu president, Josep M. Mauri, es va desenvolupar en tres parts: ponències, programes i treball en grups. En el primer apartat, es va comptar amb la participació de Pedro Jaramillo, president de la Comissió de Cooperació Internacional de Càritas Espanya; de Salvador Pellicer, delegat episcopal de Càritas espanyola, i de Silverio Agea, secretari general de Càritas espanyola.

Pedro Jaramillo, que va parlar sobre la Identitat de Càritas, va manifestar que la fe, la comunitat, la pastoral i la coordina-

170 agents de Càritas van participar en les lliçons de formació.

ció marquen la identitat de Càritas. Per la seva banda, amb el títol *Els diferents agents en l'acció de Càritas*, Salvador Pellicer va manifestar que l'entitat, si vol que la seva acció sigui autènticament d'ajuda, ha de ser conscient «de les di-

mensions de les quals és portadora i assumir-les en l'interior de la comunitat eclesial per mostrar-les en la comunitat social». Pellicer va esmentar sis dimensions: la simbòlica, l'educativa-formadora, la intermediària, la reconciliadora, la críticoprofètica i la religiosa-sacramental. Silverio Agea, que va parlar de *Criteris i línies d'actuació de Càritas*, va posar l'accent en el fet que «Càritas no és una ONG de serveis socials», sinó que —va subratllar— «es veu a si mateixa com a organisme de la comunitat cristiana que actua com a ferment de l'acció caritativa

de l'Església, com a procés d'efusió d'amor i de set de justícia en el món des de la fe en Jesucrist».

Els professionals, així mateix, van informar sobre els programes de les diferents Càritas diocesanes, entre els quals hi ha el projecte Sense Llar de Solsona, de Gent Gran de Lleida, de Reforç Extraescolar de Vic, el programa Filigrana de Tarragona, el d'Animació d'Equips de Girona, el programa Vincles de Barcelona, el projecte Eduquem Treballant de Tortosa i el d'Acolliments Infants en època de vacances, de Càritas d'Urgell. (C.C.)

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

AMERICA
AFRICA
ASIA

ASIA APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran **CATALUNYA CRISTIANA** cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.**
Àsia i Oceania: 37.804 ptes.
Missioner **Missionera**
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms .....
 Adreça .....
 Població ..... Província ..... C.P. ....

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu Domiciliació bancària

Titular ..... Data .....
 Entitat ..... Oficina ..... DC ..... Compte .....

Envieu aquesta butlleta a: **CATALUNYA CRISTIANA**
 C/Puiggarí, 5 • 08014 Barcelona • Tel.: 934 905 988 • Fax: 934 902 035

URGELL

Els Franciscans de la Creu Blanca celebren 25 anys

EL CASTELL DEL REMEI.—Fa 25 anys, Isidoro Lezcano Guerra, per iniciativa de Carlos Amigo, arquebisbe de Sevilla, va fundar l'Institut religiós dels Germans Franciscans de la Creu Blanca. L'Institut obria una casa al Castell del Remei. Una llar d'atenció espiritual i material als més pobres ocupava l'antic col·legi de les religioses de l'Anunciata. En la Llar Santa Anna del Castell del Remei centenars de malalts i milers de voluntaris han posat oli a la llàntia de la caritat.

Actualment, quatre germans atenen el centre: Santos Sáenz, superior, 48 anys, de Còrdova; Àngel Beszedá, 54 anys, de Barcelona; Javier Olea, 40 anys, del País Basc, i Javier Jurado, 25 anys, de Lleida. Ells dirigeixen i coordinen el servei dels quaranta malalts interns. Durant un grapat d'anys els van ajudar els novicis, avui traslladats a Sevilla.

És admirable l'ajuda que 900 voluntaris, tant homes com dones, de trenta poblacions veïnes ofereixen assíduament

en les feines de la cuina, de la bugaderia i del planxador del centre. Rotativament, en torns de set a deu persones, els 900 voluntaris dediquen temps i treball a la casa, de dilluns a dissabte.

Materialment, els interns aporten les seves pensions, mentre que el centre rep ajudes de la Generalitat de Catalunya i donatius particulars. Tot dóna sentit al lema de l'Institut: «Per la caritat cap a Déu.» La caritat fa Església, l'alimenta i la manté viva. Sense caritat no hi ha Església. En aquests gresols de la caritat l'Església purifica els seus pecats i es renova.

Dos joves de la diòcesi han escoltat la crida a la vida religiosa en els germans de la Creu Blanca. Són Pere Miquel Sánchez, de 37 anys, d'Andorra, i Joaquim Cifuentes, també de 37 anys, d'Agramunt. El compromís neix de la caritat dels 156 germans que serveixen malalts en 35 cases amb el carisma de «la plena dedicació als Crists trencats pel dolor i la marginació, essent testimonis vius de l'amor de Déu». (A.M.)

LA PREGÀRIA DE LA SETMANA

Pregària per la nit (1)

Un rostre, Senyor, i uns ulls que he mirat.
Una vida a prop meu i unes mans que he pres en les meves mans...
Un cor que s'obria al meu cor;
una angoixa que ha trobat repòs en la meva esperança.

Aquest voldria que fos el resum que et pogués agrair cada nit.

El cert, Jesús, és que en molts moments he rebutjat els ulls que m'esguardaven demanant ajut.

També he girat el meu rostre quan aquell company/companya em cridava pel meu nom perquè em necessitava.

Al llarg del dia he alçat més murs al meu voltant

que no pas he construït ponts o hagi obert camins per atansar-me als altres. I quan les seves mans cercaven les meves jo...

me les he ficades a la butxaca deixant-los a l'estacada.

Senyor, tinc por dels altres, que no m'entenguin, que no m'acceptin...

I el meu neguit sols fa que deixar-se enfosquir més i més en la nit de la meva desesperança.

"Jesús, Crist... llum interior, foc ardent, no deixis que la foscor tingui veu en el meu cor.

Jesús, Crist, esvaeix les meves tenebres; i que dins meu només parli el teu amor"

Santi Collell i Aguirre

El conte de la setmana

Ulls embuixats

L'Abat Arseni feia molts anys que vivia al desert. S'havia retirat a la solitud a fi de lluitar contra tots els enganys del diable, i així poder mirar les coses amb ulls simples i veure només el que Déu veia. Molts anys li havia costat aquella lluita, fins que finalment Déu, en la seva misericòrdia, li havia concedit la gràcia de veure la realitat de les coses. És a dir, veure les coses amb els ulls de Déu, simple i purament. Vivía desert endins, a tres dies de camí.

A la vora del desert hi havia una ciutat. I en ella vivia un matrimoni de persones ja grans, que tenien només una filla adolescent, per la que estaven més que preocupats. Permanentment se sentien angoixats per la joveneta, a la que tenien acovardida a base de consells, tractant d'evitar-li els perills propis de la seva edat. La veritat era que la seva filla donava prou motius perquè els seus pares es preocupessin, ja que estava en aquella etapa de la vida en què es viu sense veure els perills reals i imaginant-se totes les oportunitats com a possibles.

Un dia l'angoixa se'ls va fer espessa. Havia arribat el rumor que s'acostava a la ciutat una companyia de bruixots, amb el seu circ d'animals, els seus camells plens de campanetes, i tota la seva fetilleria a costes. Sobretot es parlava molt del Gran Bruixot, home de poder malèfic, que amb la seva sola mirada era capaç de seduir una jove i convertir-la en una animal que després utilitzava per a les seves proves al circ. En aquella època es creia que els animals ensinistrats, eren en realitat persones convertides per art d'encantament, i que per això junt amb la seva nova forma animal els quedaven restes de comprensió humana.

Imaginem-vos el terror que es va apoderar dels pares de la noia al saber que la companyia de bruixots s'acostava al poblat i que la seva filla no es trobava a casa. Van començar a témer el pitjor. Sabien de la imprudència d'ella, i no podien traure's de la imaginació el que succeiria si arribava a trobar-la en el seu camí la caravana que s'aproximava. Angoixats i amb el cor oprimat van tancar la casa barrant portes i finestres. I quan van sentir el tropell de les

petjades i el dringar de les campanetes, no van poder resistir acostar-se a la porta espiant pel foradet del visor el que passava just enfront de casa seva. Lentament van anar desfilant les gàbies amb els animals i les carretes amb els equipatges apilats. Darrere el seguici venia el Gran Bruixot, en el seu camell negre, escrutant amb ulls de foc el seu voltant. No van poder traure-li la vista de damunt. Quan passava enfront de la seva porta, rere la qual ells estaven com enlluernats mirant-lo, van veure que lentament girava el cap fins que la seva mirada es va clavar en la d'ells a través del petitíssim espai de l'espiera. Un terror fred els va córrer pel cos i instintivament van retrocedir com cremats per aquella mirada.

Ja en tenien la seguretat. Quelcom terrible li hauria passat certament a la seva filla. Aquesta obsessió se'ls va anar ficant en l'ànima a mesura que creixia la nit. Van sentir sorolls rars que colpejaven les seves portes i finestres. Veus misterioses i incomprensibles que demanaven que se'ls obrís. Tot inútil: van acostar encara més mobles a les portes i es van mantenir quietes en el racó més fosc de l'habitació. Així van passar aquella horrible nit de vigília, pensant en la jove que en algun lloc estaria convertida en bèstia per encantament del Bruixot.

Quan van suposar que seria de dia, van anar lentament retirant mobles i llits, i finalment desbarraren les portes per a mirar el món exterior. I allí es van confirmar les seves ansietats i temor. Dormida al'atri de casa seva, la seva filla convertida en una somera. No cal descriure la reacció de crits, retrets i barbaritats amb què els seus pares van rubricar el que veien els seus ulls. Immediatament van posar a la bèstia un morrió, i a espentes i fuetades la van anar portant fins al corral on la van deixar amarrada sense aigua i sense menjar. Així la van tenir tot el dia, mentre desfogaven la seva angoixa amb retrets i reconvençions.

—Has vist—cridaven— havia de succeir-te a la fi! Nosaltres t'ho havíem dit. Però és inútil. Vosaltres els joves no voleu escoltar-nos. I ara què farem?

Finalment, desesperats, van decidir anar a consultar l'abat Arseni; potser ell amb la seva poderosa intercessió pogués desembruixar la seva filla perquè recobrés el seu ésser original. I dit i fet, van emprendre el viatge.

Lligada amb el seu cabestre pel morrió, i a crits i espentes, van anar fent els tres dies de camí desert endins fins arribar al lloc on vivia Arseni. Al veure del tossal la seva cella, van deixar allí lligada la somera i van anar corrent plorosos a prostrar-se als peus de l'ancià suplicant-li que desembruixés la seva filla, que havia quedat convertida en una somera per encantament. Li van contar tot allò que havia succeït, detallant-li el moment en què es

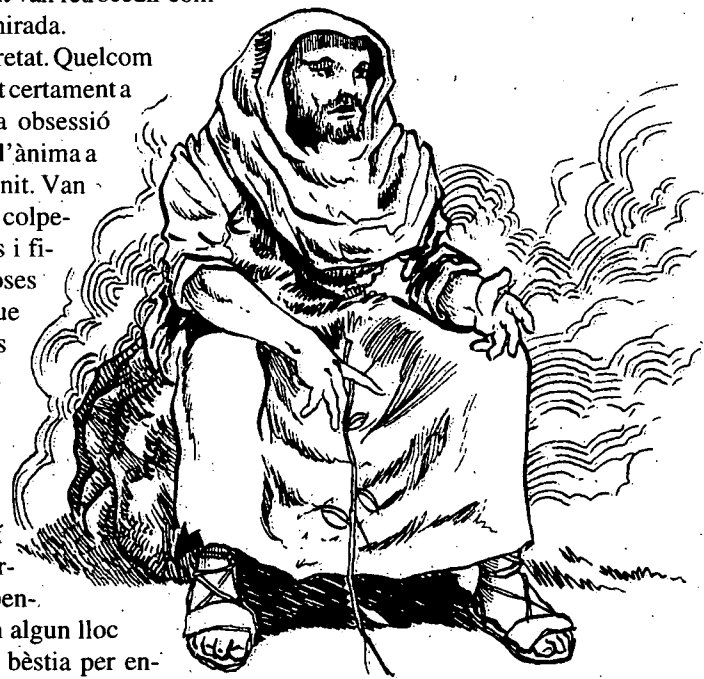
van sentir seduïts per la mirada terrible del Gran Bruixot que passava enfront de casa seva, i que no els va veure més que els ulls ansiosos darrere l'espiera.

Amb calma Arseni els va consolar i els va demanar que l'acompanyessin fins al lloc on havien deixat lligada la jove. A l'acostar-se els va preguntar:

—On és la somera de què parlen? Jo no la veig.

—Com que no la veus? És davant teu— li van respondre.

Però l'ancià va insistir que ell no veia cap somera. El que els seus ulls veien era

una noia aterrida, castigada i humiliada a la que tenien lligada amb un morrió i cabestre, i que el mirava amb por, sense entendre res. Llavors l'ancià va alçar els seus ulls al cel i va pregar. I Déu el va il·luminar perquè de sobte ho entengués tot. Va mirar profundament els ulls atemorits dels pares i els va ordenar que s'agenollessin. I llavors va suplicar:

—Pare Sant. Senyor de la llum i la veritat. Digna't alliberar aquests els teus fills de la mentida que hi ha en els seus ulls, perquè vegin la veritat de la seva filla.

I dient això va traçar sobre la seva vista el senyal de la creu. Com si un vel se'ls hagués llevat, ells van veure desaparèixer la imatge de la somera, i van trobar la de la seva filla malparada i espantada.

La que estava embuixada no era la noia, sinó els ulls dels seus pares, obsessiònats per la por i l'angoixa.

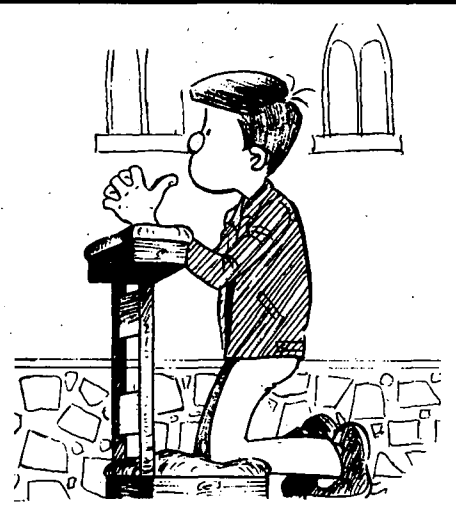
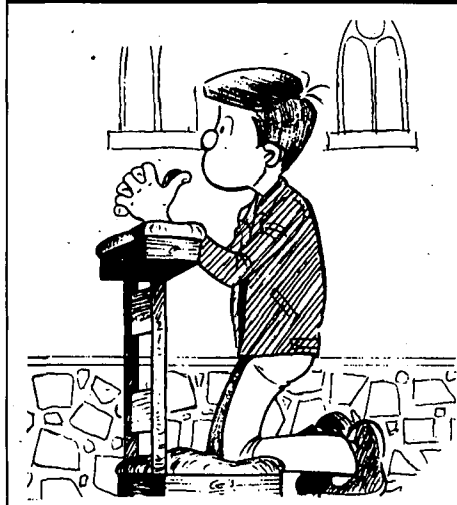
En la meua vida de monjo he vist moltes vegades el revés d'aquest conte. He conegut molts joves que tenien els ulls embuixats i eren incapaços de veure la veritat dels seus pares. On ells no descobrien més que éssers zelosos i xapats a l'antiga, que res no comprenien, la veritat demostrava una parella de pares afectuosament i sincerament responsables del bé del seu fill.

Moltes vegades m'he vist obligat a traçar el senyal de la creu sobre els ulls. Els meus propis. I de vegades sobre els dels altres.

Mamerto Menapace, o.s.b.

LES 10 ERRADES

Pregant amb alegria

Mai no és tard per aprendre

■ L'associació Àgora es dedica a la formació de persones adultes

L'Escola de Persones Adultes de la Verneda-Sant Martí va crear el 1986 l'associació Àgora, formada per alumnes i exalumnes, per reivindicar i donar suport a la formació de la persona adulta. L'associació té clar que tota la vida és un procés

d'aprenentatge i que el fet que una persona arribi a una determinada edat no significa que aquest procés s'hagi d'aturar. Des d'Àgora, una entitat sense ànim de lucre, s'ofereix la possibilitat d'accedir a un dret tan bàsic com és el de l'educació.

dialoga molt i s'aprèn entre tots. Compartim dubtes, experiències... Si hi ha alguna cosa que caracteritza Àgora és que és una associació participativa, democràtica, que il·lusiona, estimula... un dels nostres lemes és "Una escola on ens permetem somiar". En l'entitat els membres participen amb moltes ganes i es contagien mútuament per aprendre i formar-se.

«L'associació no exclou ningú i parteix de la idea que l'educació ha de ser gratuïta per a totes les persones, independentment del seu poder adquisitiu, però hi ha sectors de població que tenen preferència per accedir als nostres serveis. Es tracta de persones excloses, és a dir, les que tenen menys recursos econòmics, com són els immigrants, les persones d'ètnia gitana, i també les dones», explica Ana M. Lebrón, participant i membre de la junta d'Àgora.

L'entitat ofereix una gamma àmplia d'activitats i preveu la doble vessant de formació reglada (des d'alfabetització fins a accés a la universitat) i no reglada (tertúlies literàries, anglès, català, castellà per a estrangers...). «També impartim el que es pot anomenar "cultura popular", com són manualitats, sardanes o sevillanes. Això ajuda a trencar barreres perquè hi ha homes i dones que decideixen venir a formar-se i això els fa vergonya. D'aquesta manera, els resulta més fàcil dir a les seves amistats, a la família o als veïns que vénen a un taller de boixet o de sardanes, per exemple, que dir que vénen a alfabetitzar-se, a aprendre a llegir i a escriure. Aquest taller és un mitjà per entrar i participar a Àgora», assegura Lebrón.

«A aquestes persones els costa molt venir a l'associació i reconèixer el seu baix nivell de formació de cara als seus allegats. Però són aquestes persones les que després s'engresquen amb el que fan, amb els progressos, amb les millores... realment s'hi aboquen i són elles les que fan una difusió més

gran del centre i expliquen que bé els va.»

Un dels aspectes que potencia Àgora és l'autoestima de cada participant, «perquè si una persona no es valora a si mateixa no pot millorar. Emociona veure com una persona millora, tira endavant, té il·lusió per aprendre coses noves... una forma que tenim de treballar l'autoestima és que les persones que vénen a Àgora participin en tot el que fem i s'hi impliquin, no volem que "s'asseguin en una cadira" i llestos».

Els usuaris

Ana M. Lebrón comenta que «no tenim un perfil específic de les persones que vénen al centre. Hi ha persones a partir dels 18 anys i n'hi ha fins i tot alguna de més de 70. Però podem dir que

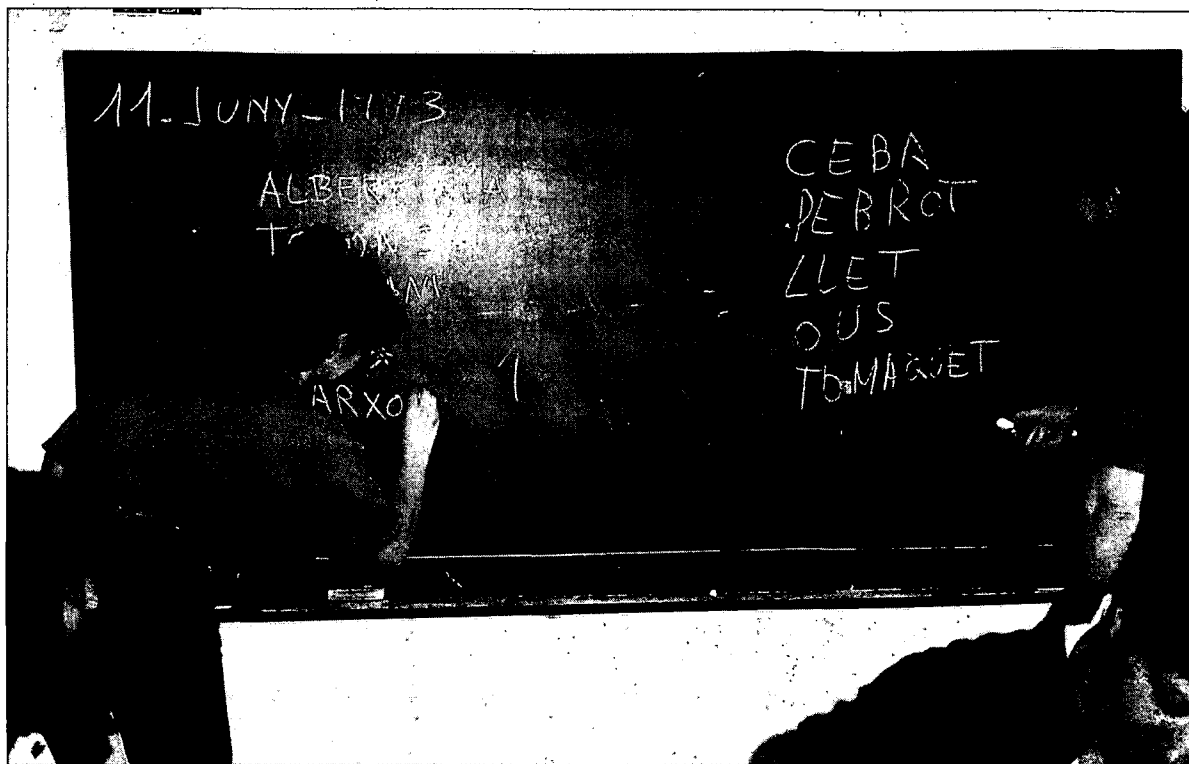
ens movem entre els 35 i els 45 anys, i que un 80% de participants de l'associació són dones. La majoria de participants provenen d'altres comunitats autònomes».

Des d'Àgora s'han aconseguit resoldre alguns dels problemes més freqüents a què han de fer front les persones adultes a l'hora de treballar la seva educació. «Hi ha la creença que a les persones adultes els ha passat l'hora de formar-se, cosa que no és certa de cap de les maneres; un altre problema a què s'enfronten els adults és la rigidesa de l'horari per assistir a classe, perquè treballen i no disposen de totes les hores del dia; a més hi ha el tema de pagar per continuar estudiant. Aquests són obstacles que l'associació ha superat àmpliament, per això els usuaris s'hi troben molt a gust.»

Ana M. Lebrón constata que «aquí es

culen les aportacions, les tradueix a l'anglès i es passa a Internet, on tenim un fòrum. Per ara no podem fer les intervencions directament al fòrum i només és una pàgina de consulta. Aquestes tertúlies cibernètiques estan pensades per a aquelles persones que tenen més dificultat per llegir i que per si soles no ho farien», assegura Ana M.

Rosa María Jané Chueca

Àgora busca potenciar la formació d'adults.

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incaivol

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

societat

La Batalla de l'Ebre, una ferida celebrada i cicatritzada

PINELL DE BRAI.— El 25 de juliol, un any més, 300 persones entre excombatents, familiars i amics van commemorar la Batalla de l'Ebre. A les 11.00 es va concelebrar una eucaristia davant del monòlit instal·lat a la serra de Pàndols. Hi eren presents Mn. Llauredó, excombatent, i els rectors de Pinell i de Bot, Mn. M. Martí i Mn. R. Monfort, respectivament. Es va evocar l'absència del principal animador, Mn. Josep Pasqual, ja traspasat.

Mn. Llauredó, canonge emèrit de Barcelona, va presidir la missa de sant Jaume. La seva homilia va parlar de la reconciliació i del perdó.

En una plataforma emblemàtica de la tragèdia entre germans, va ressonar bé el missatge de no voler la interpretació d'un sant Jaume que, muntat a cavall, apareix com un «matorros» i, sí la del pelegrí que dialoga amb totes les cultures.

És bo recordar que el 1997 en aquest mateix lloc hi van assistir Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya; Moïns: Lluís Martínez Sistach, recentment nomenat arquebisbe i primat, i Antoni Quintana Torres, president regional dels excombatents. L'edat d'aquells herois forçats ja passa actualment els vuitanta anys, per això una ambulància els va ajudar a recórrer els últims 300 metres per arribar al monòlit. La trobada va continuar amb uns dinars de germanor a Pinell i a Bot. Segur que a l'hora de les postres, tres generacions

(avis, fills i néts) van parlar de cicatrius tancades que no tan sols s'evoquen com a lliçó, sinó també com a compromís de lluita per a la convivència pacífica. La comarca de la Terra Alta vol promocionar el turisme. Ha decidit conservar signes de la Batalla més decisiva de la guerra civil (museus i monuments), però també permetrà plantar generadors aeroelèctrics als cims més ventolers.

**J. Blanc
i Bahima**

Imatge de l'eucaristia celebrada el 1997.

Temps per a la reflexió als Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació

BARCELONA.— Els Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació han aprofitat les dates estiuenques per valorar i assaborir el treball realitzat durant el curs 1999-2000. A més del treball particular que ha portat a terme cada equip, han assenyalat de manera especial la confecció de dos documents que han estat importants per a la vida política. El primer d'ells va ser arran de les eleccions de 1999 al Parlament de Catalunya. Els representants dels partits, i posteriorment tots els diputats, van rebre les «25 propostes als partits polítics en bé del nostre país». El segon va ser en ocasió de les eleccions al Parlament espanyol, molt semblant al primer, lliurat també als representants d'àmbit estatal i més tard a tots els diputats i senadors. La resposta a aquests dos documents ha estat força interessant.

Els Equips han destacat també de la seva activitat d'enguany la publicació de dos llibres de dos dels seus membres: *Nació i Nacionalismes*, de Joan Costa, i *Autogovern i fet religiós*, d'Àlex Seglers. Els Equips reemprendran les seves activitats el proper mes d'octubre. No obstant això, l'equip coordinador prepara ja una nova Jornada centrada en el dret a l'educació religiosa a l'escola. (C.C.)

Caixa Penedès facilitarà el finançament de matrícules universitàries

BARCELONA.— El 4 de juliol passat el sotsdirector de Caixa Penedès, Josep Ruiz, i el director general d'Universitats de la Generalitat, Antoni Giró, van signar un conveni, juntament amb altres entitats financeres, per tal de facilitar el pagament de les matrícules universitàries i l'adquisició de material. Aquest conveni funcio-

na mitjançant crèdits d'un import màxim de 750.000 pessetes, a retornar en 11 mesos. Els tipus d'interès per al proper curs s'ha establert en el 5,75%, sense comissions. L'any 2000 es beneficiaran d'aquest sistema uns 2.500 estudiants de totes les universitats públiques catalanes i la Universitat Oberta de Catalunya. (C.C.)

Vacances

Hola amics! Ens trobem submergits en les vacances. Haureu vist durant diversos dies llargues cues de cotxes que marxen al seu poble d'origen, a la platja o a la muntanya. Uns altres, en canvi, no es mouen de la ciutat per les seves obligacions o per altres causes. No us heu d'obsessionar. Les vacances són per relaxar-se, ja sigui al camp o a casa; es tracta només de canviar horaris, descansar, divertir-se sanament, etc. Ara bé, recordeu-vos que a l'estiu les lleis són les mateixes: els pares continuen sent pares i els fills continuen sent fills. I superiors i inferiors, el mateix. Tant els uns com els altres tenen les seves responsabilitats que han de complir. En fi, si en aquests dies podem aprendre quelcom nou, fer bones obres o contemplar la natura en algun viatge, si tot això ens acosta més a Déu i ens fa millors dic: Beneides vacances!

Cecília Aranés Mallo

Coses de la vida

Coses de la vida

POSTRES

Mousse d'ametlles amb salsa d'albercoc

Ingredients

3 rovells d'ou
200 cl de llet
75 g d'ametlles torrades i mòltes ben fines
75 g de sucre
100 g de nata batuda (de clara d'ou)

1 culleradeta de gelatina en pols
unes gotetes d'essència d'ametlles i de vainilla
Per a la salsa:
1 llauna d'albercocs
1 culleradeta de suc de llimona

Poseu un anunci a les fitxes de "Les Receptes de la tieta Montserrat".

Un preu realment econòmic, només 10.990 ptes.

cultura

Les migracions,
escenaris per
al segle XXI

Acompanyant l'exposició de Sebastiao Salgado, les polítiques d'immigració van celebrar del 12 al 14 de juliol un congrés que va reunir a la Universitat Angelicum de Roma especialistes en multiculturalitat i migracions. Els participants eren protagonistes de l'escena cultural i política internacional. Els discursos d'obertura van anar a càrrec d'Amartha Sen, Premi Nobel d'Economia el 1998, i Antonio Vitorino, comissari europeu per la Justícia i els Afers Interns. El congrés, que portava per títol *Migracions, escenaris per al segle XXI*, va estudiar l'impacte econòmic de les migracions i va posar èmfasi en les polítiques d'immigració i en els drets socials dels immigrants pel que fa a l'habitatge, la salut, l'accés a la cultura i la feina. L'alcalde de Barcelona, Joan Clos, va participar en una taula rodona sobre *Migracions i govern metropolità*. El 10 de juliol, tot just abans del congrés, va tenir lloc a Roma el festival *Migracions, cinema i identitat*, i durant tot el mes la televisió italiana pública, la RAI Educational, ha organitzat xerrades sobre l'èxode i els refugiats. Hi van participar, entre altres, Umberto Eco i Luigi Luca Cavalli-Sforza.

Obrir els ulls davant el
drama de les migracions

■ Roma acull una interessant mostra fotogràfica de Sebastiao Salgado

ROMA.— Sebastiao Salgado, un dels fotògrafs actuals més cèlebres, recull més de tres-centes fotografies en blanc i negre en una mostra que s'exposarà als grans museus d'arreu del món en un itinerari que durarà dos anys. Grans masses en moviment, nòmades

del segle XX, immigrants sense pàtria, infants abandonats dels cinc continents... són el resultat de la proposta visual *In Cammino*, de Sebastiao Salgado, que es pot visitar fins al 3 de setembre a les Escuderies Papals del Quirinale, a Roma.

Salgado recorda que la gent no es mou només per feina o turisme, sinó per gana, per fugir de persecucions o discriminacions o a causa de crisis ambientals o de cataclismes naturals. Les impactants imatges recollides per aquest fotògraf brasiler afincat a França testimonien les dimensions de massa del fet de l'emigrant actual. Salgado treballa en el seu projecte des del 1993; ha visitat més de trenta-cinc països i ha seguit l'epopeia de centenars de persones que deixen una vida enrere i que es posen en marxa envers destins incerts.

L'exposició explica la història d'una humanitat en camí, una història que torba i incomoda perquè són pocs els éssers

«Abandonament del camp» (fotografia realitzada el 1983 a la població de Ceará, al Brasil).

humans que es desarrenen per pròpia voluntat. Salgado mostra la dignitat, la voluntat d'integració, el coratge i la capacitat d'iniciativa d'aquests refugiats.

El projecte està dividit en diferents capítols corresponents a zones geogràfiques concretes. Àfrica, desfeta pels patiments, la pobresa, la gana i la corrupció, és presentada sobretot amb imatges d'Angola, del sud del Sudan, de Ruanda i del Zaire. Amèrica Llatina ve marcada per fotografies de l'èxode dels camperols que han hagut d'emigrar a les ciutats i dels indis que lluiten per romandre als seus territoris.

La visió d'Orient es reparteix entre localitats com ara Shangai, Bombai, Manila i Vietnam, on les condicions de vida dels immigrants més recents són precàries, tot i que molts d'ells estan convençuts d'haver fet un important pas endavant per obtenir una vida millor. Un dels capítols més reeixits és el dedicat als rostres de nens i nenes, la majoria de Moçambic.

El drama de l'allunyament de
la pàtria

Sebastiao Salgado va deixar la feina d'economista per dedicar-se a la fotografia, una tasca que va iniciar professionalment el 1973. Ha guanyat premis arreu del món i ha exposat a les millors galeries del planeta. Salgado col·labora amb l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR), una entitat que ha rebut gratuïtament sèries senceres de fotografies de camps de refugiats captades pel fotògraf brasiler.

L'artista ensenya al visitant de l'exposició a no tancar els ulls davant del fenomen de les migracions. Salgado ha sabut copsar amb l'objectiu el drama de la fuga i l'allunyament de la pàtria. Eduardo Galeano ha dit d'ell: «Salgado descobreix i revela el món a la fi del mil·lenni: heus aquí la gran odissea del nostre temps; aquest viatge amb més naufrags que navegants.»

Miriam Díez Bosch

Forma de preparació:

Mescleu els rovells amb el sucre i dissolueu-ho tot amb la llet en un pot i al foc. Coeu-ho sense deixar de remenar fins que s'espesseixi. Aleshores retireu-ho del foc i deixeu-ho refredar. A continuació dissolueu la gelatina amb una mica d'aigua calenta i reserveu-la. Bateu la clara a punt de neu. Aneu barrejant la crema que heu preparat prèviament amb les ametlles mòltes, la gelatina, les essències d'ametlles i vainilla i per últim la clara batuda.

Repartiu la mescla entre 4 copes i introduïu-les a la nevera.

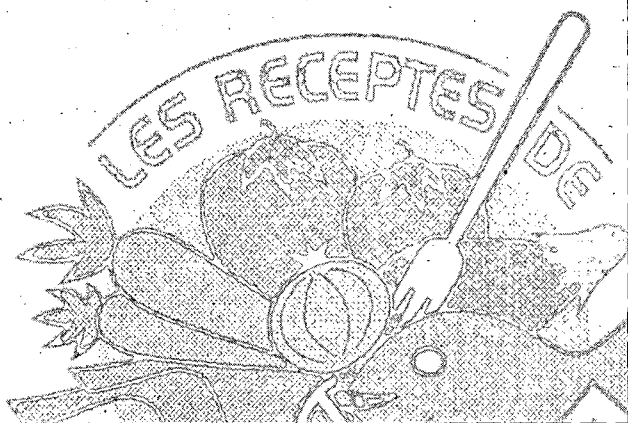

Per a la salsa:

En una batedora poseu els albercocs i el suc de llimona i bateu-ho fins que estigui ben cremós.

Aboqueu la salsa sobre les copes de crema i decoreu-ho (per exemple amb una mica de nata i una cirera verda)

POSTRES

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Els Papes i els Anys Sants: Gregori XIII

Ugo Boncompagni és el nom d'aquest Papa que va néixer a Bolonya el 7 de febrer del 1502 i va morir el 10 d'abril del 1585. Als 36 anys, va ser cridat a Roma i enviat al Concili de Trent. Pius VI li va demanar que fos conseller del seu nebot Carles. Poc després, el 1565, va ser anomenat cardenal i enviat a Espanya. El 1572, després del conclave, va sortir elegit Papa. El 1575 va celebrar el primer Any Sant després de la cloenda del concili. Una de les seves obres més significatives és la reforma del calendari julià, que va posar en ordre i en concordança l'any civil i el solar i que porta per nom calendari gregorià.

Compartim una mateixa sintonia...

106.6 FM	Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat	BISBAT DE BARCELONA
93.7 FM	Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf	
104.4 FM	Solsonès	BISBAT DE SOLSONA
105.0 FM	Alt Urgell (Ràdio Principat)	BISBAT D'URGELL
107.5 FM	Andorra (Ràdio Principat)	

Llibres

La llarga història dels seguidors de Jesús

Resumir bé no és gens fàcil. I quan el que s'ha de resumir és la història del cristianisme, encara menys. Aquest, però, és el gran objectiu de l'historiador Joan Bada en la seva darrera obra, *Història del cristianisme*. I el porta a la pràctica amb senzillesa i profunditat, conscient de la dificultat que implica sintetitzar en poc més de seixanta pàgines 2.000 anys d'història.

L'expert historiador només pretén «situar la història cristiana en el seu context humà», per fer possible així, a qui interessi, la reflexió o la valoració amb un mínim de base. El Jubileu pot ser un bon moment per fer-ho. I és que «l'Església, la nostra Església, té una llarga història que, d'alguna manera, és com la història de la nostra família, de la comunitat dels seguidors de Jesús».

L'obra es desenvolupa per temes d'interès, encara que sense prescindir d'un cert ordre cronològic. La lectura és fluida i permet obtenir una visió completa dels fets que han marcat la història de l'Església durant la seva existència. No és un llibre, però, per a temes concrets, ni per llegir només en part, ja que gairebé exigeix una lectura completa per treure'n el màxim rendiment. (C.C.)

Joan Bada

Història del cristianisme

Emaús 39

Joan Bada, *Història del cristianisme*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 2000, 61 pàg.

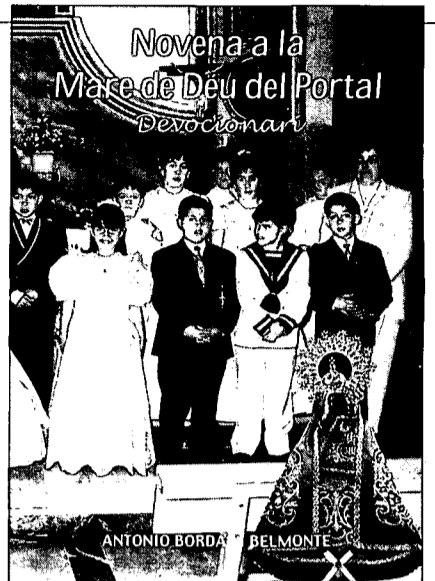
L'amor del poble cristià a Maria

Del 16 al 24 de juliol es resa, a les deu de la nit, després de sopar, la novena a la capella de la Mare de Déu del Portal. Aquest any hi va haver una peculiaritat, atès que s'estrenava un text nou, escrit pel rector de Batea, Mn. Antonio Bordàs, al qual s'ha incorporat la meditació que l'Església fa sobre la Mare de Déu. Maria és la protagonista del nou llibre de Mn. Bordàs.

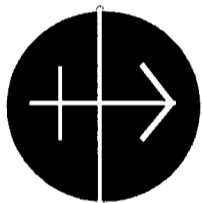
La novena conté les pregàries de començament i d'acabament, la meditació per a cada dia en tres punts —que es poden resar un, dos o tres, si es vol allargar—, unes invocacions i la petició d'ajuda a Maria.

L'autor assenyalava en el pròleg una reflexió sobre la Mare de Déu al llarg de la història de l'Església: «Cal tenir en compte uns criteris de devoció autèntica a la Mare de Déu: conèixer què diuen els evangelis, i en general el Nou Testament, el que ens diuen els Pares de l'Església, el Magisteri i la tradició de les comunitats cristianes. En el segon mil·lenni del cristianisme han augmentat les esglésies, capelles, santuaris i ermites dedicades a la Mare de Déu; senyal que l'amor a Maria ha anat creixent en el poble cristià.» Més endavant, Mn. Bordàs afegeix: «No ens ha d'estranyar com en cada comunitat cristiana, en cada poble, s'ha ensenyat el benefici que reporta per a la vida cristiana el tenir una imatge o una capella dedicada a la Mare de Déu, com aquí, a Batea, hi ha el Portal.»

Després de la novena hi ha un devocionari, en què s'inclouen les pregàries del cristià, i posteriorment s'hi incorporen unes oracions dedicades als sants que més devoció tenen al poble i a la comarca. Tot seguit, hi ha unes pregàries a la Mare de Déu en les advocacions més conegudes. El volum acaba amb una pregària per a cada dia del mes i es proposa una intenció, tant de vida de l'Església com del món. (C.C.)

Antonio Bordàs i Belmonte, *Novena a la Mare de Déu del Portal. Devocionari*. Coop. Gràfica Dertotense, Tortosa 2000, 151 pàg.

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu
Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID - Tel. 917 259 212

Filial: Luis Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763

C/c. 1260-2110027312. Banco Central Hispano. Via Augusta, 6 - 08006 Barcelona

MISSSES en favor de l'Església de l'Europa de l'Est i del Tercer Món

Sabeu que milers de sacerdots de l'Església Missionera i de l'Europa de l'Est només poden subsistir gràcies als estipendis de Santes Misses que «Ajuda a l'Església Necessitada» fa arribar a aquests veritables deixebles de Crist d'avui dia?

Disposem del calendari de l'any 2000 dedicat als màrtirs del s. xx. Podeu fer les vostres comandes a:
Ajuda a l'Església Necessitada de Barcelona.

COL-LABORI amb la missió evangelitzadora d'aquests milers de sacerdots, ENCARREGANT la celebració de Misses (el mateix estipendi de la seva diòcesi) mitjançant la nostra associació. Ells aplicaran la Santa Missa per les SEVES INTENCIONS.

Vull que se celebrin.....
MISSSES per les intencions següents:

.....
.....

Envio..... ptes. com a DONATIU

Per: Gir Trans. Xec

Nom i Cognoms:.....

Carrer i número:.....

C. postal i ciutat:.....

El llibre de la setmana

Pregar amb el Sant Pare

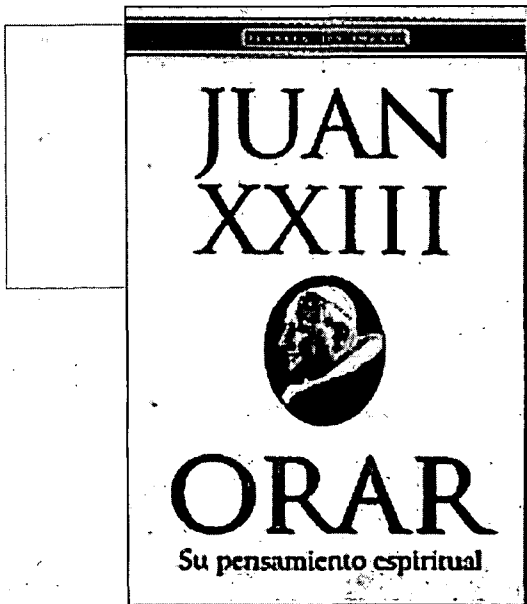
Dos textos d'un valor inapreciable: poder entrar, gràcies a ells, en la intimitat de la pregària de dos papes, i trobar la profunda sezilla de Joan XXIII i la constant recerca de Pau VI com a camins d'espiritualitat.

Són dos tarannàs, diversos, és cert, perquè el papa Roncalli i el papa Montini representen dues maneres molt diferents d'atansar-se al Senyor. Però precisament per això, perquè el seu estil convergeix en l'amor comú a Jesucrist i a l'Església, ens ensenyen fins a quin punt la seva entrega a la tasca de Summes Pontifex va ser alguna cosa més que la realització d'una difícil qüestió de govern. Als dos els urgeix l'apassionada entrega al Jesús a qui representaven en el cap de l'Església.

Llegint aquestes pàgines, cosa que no es pot fer sense entrar immediatament en pregària, es comprèn l'exacta definició de santa Catalina de Siena: «El dolç Crist a la terra.» Perquè, a la seva manera, els dos fan transparent l'evangeli a les seves vides, i són un estímul per no sentir-se decebut per tenir com a vicaris de Crist aquells que viuen units amb Ell.

La font d'inspiració de les seves decisions, del seu magisteri, no és la suma de tractats o d'estudis fets per ells o pels experts que els van envoltar. Encara que siguin poques les pàgines, són moltes les hores d'intimitat amb el Mestre que, passant per sobre de circumstàncies més o menys propícies, els van donar la força necessària per sentir-se recolzats per l'Esperit Sant, consolador promès per Jesús, que ells van necessitar constantment, més que cap altre membre del Poble de Déu.

L'antologia de textos de Joan XXIII,

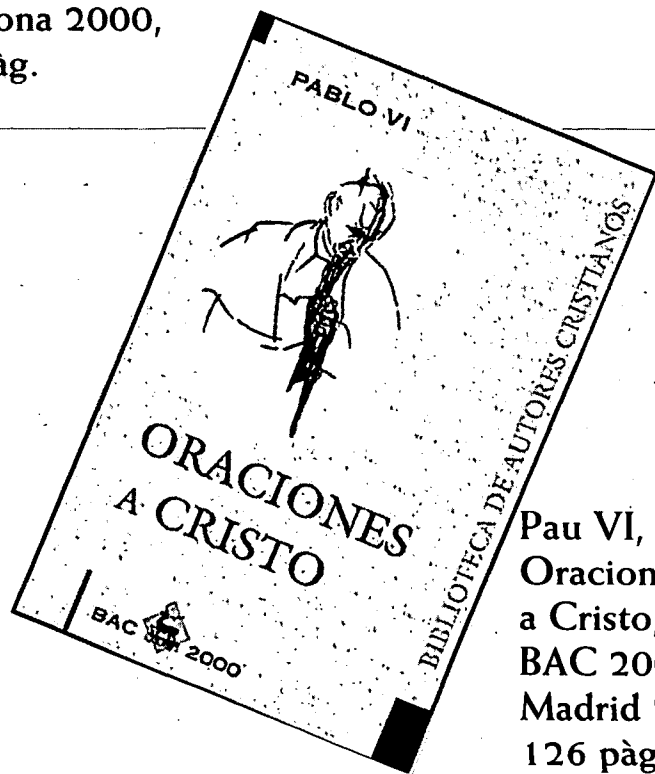
Joan XXIII, Orar. Su pensamiento espiritual, Planeta+Testimonio, Barcelona 2000, 214 pàg.

feta per José Luis González-Balado, demostra fins a quin punt el «bon papa Joan» tenia entranyes de caritat i d'amor vers el món, amb el qual se sentia, per un costat, identificat i, per un altre, solidari amb els seus problemes, als que dirigia la seva mirada plena d'amor evangèlic i sentit comú. Les *Oraciones a Cristo* de Pau VI ens estremeixen quan un endevina rere cada paraula la profunda inquietud del papa Montini davant el pes de la seva responsabilitat en front d'un món sacsejat per tots els problemes imaginables.

I en els dos, la brillantor serena i reconfortant d'una gran esperança.

Cal agrair a aquestes dues editorials, BAC i Planeta+Testimonio, la publicació d'aquests textos, que haurien de ser de capçalera per a un cristià conscient en el començament del mil·lenni.

Cristóbal Sàrrias

Pau VI, Oraciones a Cristo, BAC 2000, Madrid 2000, 126 pàg

La sardana i la dansa

La cobla, poliglota musical

El 21 de juliol passat, a Esplugues de Llobregat, es va fer el concert de clausura del festival de Música Clàssica i Tradicional que celebra aquesta població, i que organitzen els Amics de la Música de Santa Magdalena. Plau comprovar com, encara que sigui a petites passes, es va admetent la idea que la cobla és poliglota musicalment i pot parlar tots els idiomes que tingui la música en la branca on resideix la cobla. Així la segona part del concert, que anava a càrrec de la cobla Mediterrània, va presentar les *Gavotes I i II* de Bach, harmonitzades per Manuel Oltra, fragments de la *Petita Suite* de Debussy, arranjats per Bernat Castillejos, un esbós simfònic de Jesús Ventura, per acabar amb la peça de Joan Lluís Moraleda *Ofrena a Manuel Saderra*.

L'Any Ruera

A Granollers, a la parròquia de Sant Esteve, el 2 d'agost, dia del centenari de la naixença de Josep M. Ruera, es va celebrar una missa d'aniversari, durant la qual es va descobrir una placa commemorativa de l'etapa del mestre com a organista de la parròquia. Així mateix en gran part de les celebracions dominicals es va interpretar la seva *Missa Nostra*, pensant que l'obra religiosa de Ruera és molt nodrida. També s'ha encarregat la redacció d'un projecte d'orgue nou, ja que l'actual, inaugurat pel mateix compositor a la postguerra, es troba en un estat molt precari.

Josep Ventura

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriuiu-vos-hi ara només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català Edició en castellà

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

- Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.
 Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) Xec nominatiu que adjunto

Senyors, Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona
Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

VACANCES

Misses a llocs d'estiu de l'interior

✓ ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h. D.: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Suchs
D.: 8.30 h, 12.30 h.

✓ BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Paller
D.: 10.00 h.
Residència
D.: 9.00 h.

✓ BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Monestir
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h.
Sagrada Família
V.: 10.00 h.
Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h.

✓ BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 11.00 h, 12.00 h.

✓ BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h., 12.00 h., 20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. D.: 11.00 h.

✓ BESALÚ

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

✓ BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. D.: 12.00 h.
Capella del Carme, D.: 19.30 h.

✓ CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

✓ CALDES DE MALAVELLA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 11.00 h.

✓ CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme D.: 10.00

✓ CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 D.: 11.30 h.

✓ CASTELLÓ d'EMPÚRIES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30 h., D.: 9.00 h., 10.00 h., 12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

✓ CERDANYA, LA

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h

✓ FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, 20.00 h. D.: 9.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.
Parròquia de La Immaculada i St. Pau
V.: 20.30 h. D.: 11.30 h, 20.30 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família

✓ LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. D.: 10.30 h, 20.30 h.

✓ LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h, 19.00 h.

✓ MARTINET

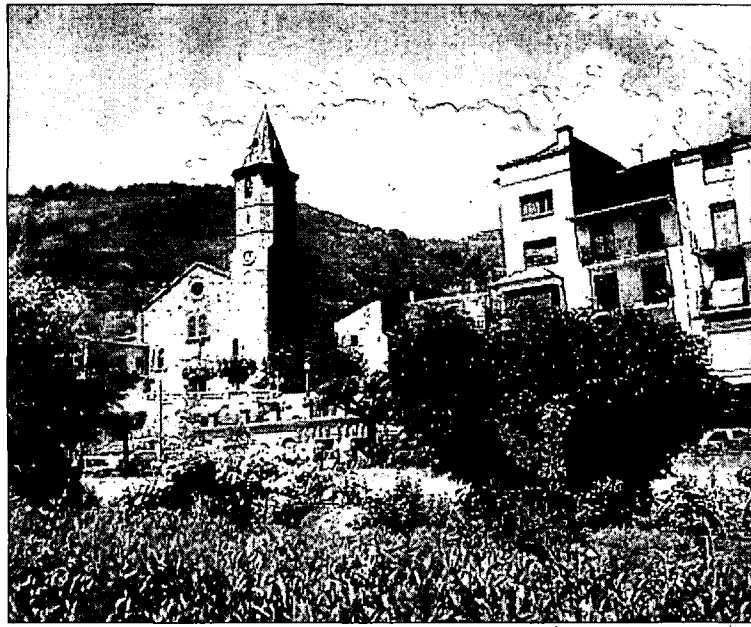
Parròquia de Sant Eloi
D.: 12.00 h.

✓ MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. D.: 12.00 h, 18.30 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista
D.: 10.00 h.

✓ OLOT

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h. (vespres)
Temple del Carme
V.: 20.30 h. D.: 7.30 h, 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h. (vespres)
Santuari del Tura
D.: 9.00 h. (Ràdio) 11.00 h.
Divina Providència
V.: 18.30 h. D.: 18.30 h. (vespres)
El Cor de Maria
V.: 19.00 h. D.: 13.00 h.
Residència del Tura
V.: 18.00 h. D.: 11.00 h, 18.00 h. (vespres)

Sort.

V.: 20.15 h. D.: 11.00 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. D.: 8.30 h, 10.00 h, 11.30 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 10.30 h.

✓ GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.30 h.
D.: 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h.

✓ GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 19.30 h. D.: 12.00 h
Capella de la Mare de Déu dels Àngels
D.: 10.30 h

✓ GUARDIOLA DE BERGUEDA

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

Parròquia de Sant Cristòfol (Les Fonts)

D.: 11.00 h.
Sagrat Cor (Caputxins)
V.: 19.00 h. D.: 9.45 h,
Parròquia de Santa Maria (Batet)
D.: 12.15 h.
Parròquia de Sant Pere Màrtir
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h.
Maria Reina, D.: 12.00 h.
Les Planotes
V.: 18.00 h.
Parròquia de Sant Roc
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h.

✓ PALS

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

✓ PERALADA

Parròquia de Sant Martí

V.: 21.00 h. D.: 12.00 h.

✓ POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

✓ PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.

✓ PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. D.: 13.00 h.

✓ PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa
V.: 18.30 h.

✓ PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.

✓ QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
V.: 19.30 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.

✓ RIBES DE FRESE

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 (Residència Geriàtrica) 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 11.00 h, 12.30 h, 20.00 h.
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 19.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.
Capella dels Salesians
D.: 10.30 h.

✓ SANT HILARI SACALM

Parròquia de Sant Hilari
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ SANT JOAN DE LES ABADESSES

Parròquia de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ SANT JULIÀ DE VILATORTA

Parròquia de Sant Julià
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

✓ SANT PAU DE SEGÚRIES

Parròquia de Sant Pau
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Colònia Estabanell
V.: 19.00 h.

✓ TARADELL

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ TEIÀ

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 D.: 9.00h, 11.30 h, 20.00 h.

✓ TORDERA

Parròquia de Sant Esteve

V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 19.00 h.

Sant Andreu

V.: 18.30 h.

Sant Pere

D.: 9.30 h.

✓ VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.

Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.

Salardú - Parròquia de Sant Andreu D.: 11.00 h.

Les - Parròquia de Sant Joan Baptista D.: 11.00 h, 19.30 h.

Arties - Parròquia de Santa Maria D.: 12.30 h.

Betren - Parròquia de Sant Serni D.: 9.00 h.

✓ VALLS D'ANDORRA

Canillo

D.: 11.30 h.

Soldeu.

D.: 10.00 h.

Santuari de Meritxell

V.: 18.00 h. D.: 12.30 h.

Encamp

Parròquia de Santa Eulàlia

D.: 12.00 h.

Parròquia de Sant Miquel

V.: 20.30 h. D.: 10.30 h.

Pas de la Casa, El

V.: 19.30 h. D.: 19.30 h.

Ordino

V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.

La Massana

V.: 20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.

Arinsal

V.: 19.00 h.

Santa Coloma

D.: 10.30 h.

Sant Julià de Lòria

V.: 19.30 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.

Escaldes, Les

V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.

✓ ANDORRA LA VELLA

Parròquia de Sant Esteve

V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.

Parròquia de Santa Maria Fener

V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 17.00 h.

✓ VALLS D'ÀNEU

Sort

V.: 20.00 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.

Rialb

V.: 8.00 h. D.: 12.00 h.

Llavorsí

D.: 12.00 h.

Ribera de Cardós

D.: 12.00 h.

Esterrí d'Àneu

V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.

Gerri de la Sal

D.: 13.00 h.

✓ VILADRAU

Parròquia de Sant Martí

V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís

V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.

Hospital de Sant Pere, D.: 10.00

TV2, A LES 10.30, SANTA MISSA: diumenge 13 d'agost, amb la participació de la Coral Vila-sacra (Alt Empordà), sota la direcció de M. Àngels León; dimarts 15 d'agost, amb la participació de la Comunitat Parroquial de Dosrius (Maresme), sota la direcció de Pelegrí Bernal. (Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Victor Subirana.)

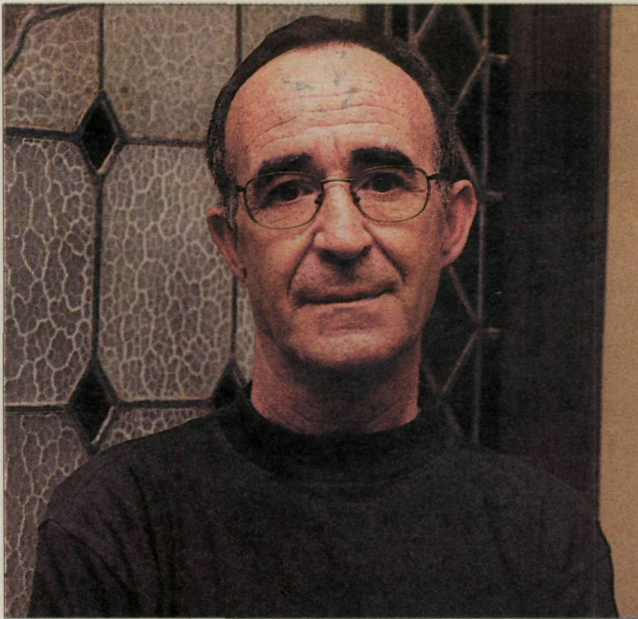
NOTES:

V.: Viglies. D.: Diumenges i dies festius.

Des del carrer

Des del 10 de juny passat la imatge de sant Felip Neri, fundador de la Congregació de l'Oratori, guaita des de la façana de Llevant del temple de la Sagrada Família la ciutat de Barcelona. La benedicció i l'entronització d'aquesta escultura, que es va fer coincidir amb el 74è aniversari de la mort de l'arquitecte Antoni Gaudí, va ser impulsada per les tres comunitats que l'Oratori de Sant Felip Neri té a Catalunya: dues a Barcelona (Barri Gòtic i Gràcia) i una a Vic. L'escultura, de 3 m d'alçada en pedra de travertí, és obra de Joan Seguranyes. Del lligam d'Antoni Gaudí amb sant Felip Neri i l'Oratori en parla el P. Antoni Serramona, membre de l'Oratori del Barri Gòtic.

El P. Serramona és membre de l'Oratori de Sant Felip Neri de Barcelona

«La Sagrada Família no s'entén si no és des d'una vivència interior profunda de l'autor»

—L'emplaçament de sant Felip Neri va ser el desitjat per Gaudí?

—Efectivament, tot i que Gaudí no va deixar ni maqueta acabada ni plànols dibuixats, els seus col·laboradors es van afanyar a fer tot el planell del temple indicant, concretament en el nostre cas, el lloc dels fundadors d'ordes i de congregacions religioses. En la ment de Gaudí hi havia la figura de sant Felip Neri i són els col·laboradors immediats els que van aixecar el planell amb el lloc precís on havia d'anar sant Felip Neri: al mainell de la part alta dels finestrals de la nau de llevant del temple.

—Què van significar sant Felip Neri i l'Oratori en la vida de Gaudí?

—Encara que és difícil de dir, perquè els pares de l'Oratori no conservaven escrits sobre els seus dirigits espirituals, sí que consta en totes les biografies de Gaudí que era pràcticament diària la seva visita a la nostra església, juntament amb altres amics seus, com els germans Llimona o el mateix Torres i Bages, abans de ser bisbe, i tants altres artistes del Cercle Artístic de Sant Lluc. És per aquesta amistat que hi ha la impressió que el

pintor Joan Llimona va prendre com a model la cara de Gaudí per representar el sant Felip Neri dels dos plafons que hi ha al creuer de l'església (levitant mentre celebra la missa i amb els nois de Roma).

—L'Oratori va influir en la vida de l'arquitecte. I en la seva obra?

—Aquesta és una hipòtesi difícil de comprovar, però fàcil de plantejar. Quan s'observa atentament tota la simbologia religiosa del temple de la Sagrada Família, no només s'hi descobreix un tractat de Bíblia, de catecisme, d'espiritualitat, de litúrgia..., sinó tota una vivència que certament Gaudí va alimentar en aquest Oratori, entre d'altres llocs. Si el temple és una construcció que no s'entén si no és des d'un coneixement ampli de tota la cultura religiosa, jo hi afegeixo que tampoc no s'entén si no és des d'una vivència interior profunda de l'autor. Les virtuts teològals, cardinals, les obres de misericòrdia, les pregàries, el lloc i la funció de cada espai per al culte, tot això no s'improvisa ni és fruit del coneixement teòric.

—Coincidint amb l'entronització de la imatge es va publicar el llibre

Sant Felip Neri i Antoni Gaudí. Què aporta aquest volum?

—Aquest llibre representa la voluntat de les tres comunitats de l'Oratori que hi ha a Catalunya d'oferir un seguit de testimonis de diverses persones sobre la relació entre sant Felip Neri i el servent de Déu Antoni Gaudí, en procés de beatificació. En aquest sentit, s'hi inclouen textos sobre aquesta relació des de diversos punts de vista. Destaquen les col·laboracions, entre d'altres, de l'historiador Joan Bada; del cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona; del cardenal Narcís Jubany; de Mn. Lluís Bonet, vicepostulador de la causa de beatificació de Gaudí i rector de la Sagrada Família, i de Jordi Bonet, arquitecte del temple de la Sagrada Família.

També cal destacar, com es diu en la presentació del llibre, que l'octubre vinent tindrà lloc a Roma el Congrés dels Oratoris del món, que versarà sobre el tema *Els laics i l'Oratori segons la ment de sant Felip*. Aquest congrés se celebra cada sis anys i hi participen les aproximadament setanta cases que hi ha arreu del món.

Carme Munté

La Festa Major

Estiu és el temps clàssic de les festes majors. Això no vol dir que a l'hivern, primavera i tardor no se'n celebren. Però són més espaciades i potser, només potser, per això conserven més el seu sentit religiós, d'antigues promeses, d'agraïment per alguna gràcia rebuda per intercessió del sant patró.

Poques festes majors he viscut. La més important la de la meua exvila de Gràcia que, potser, és la més sorollosa de Barcelona. Però molt enllà del meu record, és present la festa major de Castellterçol que, en aquells temps se celebrava amb gran solemnitat. Després de la missa major a honor dels Sants Màrtirs, a la plaça davant de l'Ajuntament, la primera exhibició de la Dansa de Castellterçol —jo diria que la més bella dansa del nostre folklore— amb l'esclat de la seva melodia que és impossible que no quedi gravada al cor de qui l'escolta. Després, a la tarda o al vespre, el també popular Ball del Ciri i altra vegada la Dansa.

El meu amic Joan Sagalés, prohoms castellterçolenc, quan parlava de la Dansa ho feia gairebé religiosament, lluint-li la mirada, esperant sempre el seu retorn anual el dia de la Festa Major. Totes les festes majors tenien —i tenen— el seu encís. Cal procurar que no es marceixi.

Oriol Camps

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

«Quedes lliure» (2)

Corrupció... delicte... o pecat?

No és, només, que les ganes d'alliberar-se del pecat motivin poc o gens la majoria dels nostres contemporanis, en contrast amb la vehemència amb què els mobilitzen altres aspiracions, o necessitats, o somnis de llibertat... És que, a parer de molts, no n'hi ha de pecat. Avui no és difícil de sentir de boca d'alguns famosos, quan són entrevistats a la televisió o a la ràdio, expressions com ara aquesta: abans, quan hi havia pecat... Però tampoc no és estrany sentir parlar, una estona després, en els informatius i en les tertúlies, de corrupció i de corruptes. Ha esdevingut, el terme corrupció, el nou nom del vell pecat? En part sí, però en part no...

Fixem-nos que quan parlem de corrupció ho fem, gairebé sempre, referint-nos als altres. Passa igual que quan deixem anar, amb tan poca precisió, sentències com *el món cada dia està més malament o ja no et pots confiar de ningú, o no hi ha un pam de net...* Són coses que es diuen de fora estant, com si el qui parla no hi tingués res a veure. En canvi, el concepte cristià de pecat ens implica a tots personalment.

L'apòstol Pau parla del pecat com d'una experiència que ell mateix viu: «Veig que sóc capaç de voler el bé, però no de fer-lo; no faig el bé que voldria, sinó el mal que no voldria...» (Rm 7,18-19). Qui no ha experimentat, a la seva manera, el mateix problema?

És de la primera carta de Joan aquesta afirmació contundent: «Si afirmàvem que no tenim pecat, ens enganyaríem a nosaltres mateixos, i la veritat no estaria en nosaltres» (1Jn 1,8). I el mateix Jesús, encara més radicalment, denunciava la tendència tan generalitzada a sempre acusar i a mai no acusar-se: «Com és que veus la brossa a l'ull del teu germà i no t'adones de la biga que hi ha en el teu? Hipòcrita, treu primer la biga del teu ull i llavors hi veuràs prou clar per treure la brossa de l'ull del teu germà» (Mt 7,3 i 5). El sentit cristià del pecat comporta, doncs, alhora, un cert sentit de complicitat de cada u amb el mal moral del món...

Paral·lelament, parlar de pecat remet a l'interior, al cor. Les veritables transgressions es produeixen en la intimitat, encara que els seus efectes transcendeixin a l'exterior. Després la societat podrà esbrinar si hi ha hagut o no delicte, és a dir, trencament d'una norma. Però aquesta serà una altra perspectiva. La nostra, penetra en la consciència, la qual es mou en un àmbit més ample que el de la llei —no es conforma amb la simple legalitat— i, al mateix temps, la relativitza: les lleis poden ser injustes.

Aquesta filosofia uneix l'esperit de llibertat evangèlica amb la més ambiciosa exigència moral. «Escolteu-me tots i enteneu-ho bé, va dir Jesús: no hi ha res del que entra a l'home des de fora que el pugui fer impur; només allò que surt de l'home el fa impur... Perquè de dintre el cor de l'home surten les intencions dolentes que el porten a relacions il·legítimes, robatoris, assassinats, adulteris, avarícies, maldats, trampes, llibertinatges, enveges, injúries, arrogància, insensatesa. Tot això dolent surt de dintre i fa impur l'home» (Mc 7,14 i ss.).

Ara mateix

Impromptu